II

(Comunicări)

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

COMUNICAREA COMISIEI

Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie

(2022/C 80/01)

Cuprins

1. INTRODUCERE 8

2. DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII 9

2.1. Domeniul de aplicare 9

2.2. Măsurile de ajutor care fac obiectul prezentelor orientări 10

2.3. Structura orientărilor 11

2.4. Definiții 11

3. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (C) DIN TRATAT 21

3.1. Condiția pozitivă: ajutorul trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice 22

3.1.1. Identificarea activității economice care este facilitată de măsură, a efectelor sale pozitive pentru societate în general și, după caz, a relevanței acesteia pentru politicile specifice ale Uniunii . . . 22

3.1.2. Efectul stimulativ 22

3.1.3. Absența încălcării vreunei dispoziții relevante din dreptul Uniunii 23

3.2. Condiția negativă: ajutorul nu trebuie să modifice în mod nejustificat condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun 23

3.2.1. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 23

3.2.1.1. Necesitatea ajutorului 23

3.2.1.2. Caracterul adecvat 24

3.2.1.2.1. Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de politică alternative . . 25

3.2.1.2.2. Caracterul adecvat în comparație cu alte instrumente de ajutor 25

3.2.1.3. Proporționalitatea 25

3.2.1.3.1. Cumularea 27

3.2.1.4. Transparență 27

3.2.2. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale 28

3.3. Evaluarea efectelor pozitive ale ajutorului în raport cu efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale 29

4. CATEGORII DE AJUTOARE 30

4.1. Ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin sprijinirea energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice 30

4.1.1. Justificare 30

4.1.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 31

4.1.2.1. Ajutoare pentru energia din surse regenerabile 31

4.1.2.2. Alte ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru eficiența energetică 31

4.1.3. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 32

4.1.3.1. Necesitatea ajutorului 32

4.1.3.2. Caracterul adecvat 32

4.1.3.3. Eligibilitatea 32

4.1.3.4. Consultarea publică 33

4.1.3.5. Proporționalitatea 34

4.1.4. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea 37

4.2. Ajutoare pentru îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor 40

4.2.1. Justificarea ajutorului 40

4.2.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 40

4.2.3. Efectul stimulativ 41

4.2.4. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 41

4.2.4.1. Caracterul adecvat 41

4.2.4.2. Proporționalitatea 41

4.2.4.3. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea 42

4.3. Ajutoarele pentru mobilitatea curată 43

4.3.1. Ajutoarele pentru achiziționarea și luarea în leasing de vehicule nepoluante și de echipamente de deservire mobile curate, precum și pentru retehnologizarea vehiculelor și a echipamentelor pentru servicii mobile 43

4.3.1.1. Justificarea ajutorului 43

4.3.1.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 44

4.3.1.3. Efectul stimulativ 44

4.3.1.4. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 44

4.3.1.4.1. Caracterul adecvat 44

4.3.1.4.2. Proporționalitatea 44

4.3.1.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea 46

4.3.2. Ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare 47

4.3.2.1. Justificarea ajutorului 47

4.3.2.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 47

4.3.2.3. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 47

4.3.2.3.1. Necesitatea ajutorului 47

4.3.2.3.2. Caracterul adecvat 48

4.3.2.3.3. Proporționalitatea 48

4.3.2.4. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea 49

4.4. Ajutoarele pentru utilizarea eficientă a resurselor și pentru sprijinirea tranziției către o economie circulară 51

4.4.1. Justificarea ajutorului 51

4.4.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 51

4.4.3. Efectul stimulativ 52

4.4.4. Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale 53

4.4.4.1. Necesitatea ajutorului 53

4.4.4.2. Caracterul adecvat 53

4.4.4.3. Proporționalitatea 53

4.4.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale 55

4.5. Ajutoarele pentru prevenirea sau reducerea poluării, cu excepția poluării produse de gazele cu efect de seră 55

4.5.1. Justificarea ajutorului 55

4.5.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 55

4.5.3. Efectul stimulativ 56

4.5.4. Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale 56

4.5.4.1. Necesitatea ajutorului 56

4.5.4.2. Proporționalitatea 57

4.5.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale 57

4.6. Ajutoarele pentru remedierea daunelor aduse mediului, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, protejarea sau refacerea biodiversității și punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora 58

4.6.1. Justificarea ajutorului 58

4.6.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 58

4.6.3. Efectul stimulativ 59

4.6.4. Proporționalitatea 59

4.7. Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale 59

4.7.1. Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor de mediu fiscale și parafiscale 60

4.7.1.1. Justificarea ajutorului 60

4.7.1.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 60

4.7.1.3. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 60

4.7.1.3.1. Necesitatea ajutorului 61

4.7.1.3.2. Caracteruladecvat 61

4.7.1.3.3. Proporționalitatea 61

4.7.2. Ajutoarele pentru protecția mediului sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale . . 62

4.7.2.1. Justificarea ajutorului 62

4.7.2.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 62

4.7.2.3. Efectul stimulativ 62

4.7.2.4. Proporționalitatea 63

4.7.2.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale 63

4.8. Ajutoare pentru siguranța alimentării cu energie electrică 63

4.8.1. Justificarea ajutorului 63

4.8.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 63

4.8.3. Efectul stimulativ 64

4.8.4. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 64

4.8.4.1. Necesitatea ajutorului 64

4.8.4.2. Caracterul adecvat 65

4.8.4.3. Eligibilitatea 65

4.8.4.4. Consultarea publică 66

4.8.4.5. Proporționalitatea 67

4.8.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea 67

4.9. Ajutoarele pentru infrastructura energetică 69

4.9.1. Justificarea ajutorului 69

4.9.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 70

4.9.3. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale 71

4.9.3.1. Necesitatea și caracterul adecvat 71

4.9.3.2. Proporționalitatea ajutorului 71

4.9.4. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea 71

4.10. Ajutoare pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată 72

4.10.1. Justificarea ajutorului 72

4.10.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 72

4.10.3. Necesitatea și caracterul adecvat 73

4.10.4. Proporționalitatea măsurii de ajutor 73

4.10.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea 74

4.11. Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie 74

4.11.1. Justificarea ajutorului 74

4.11.2. Domeniul de aplicare: taxe pentru care se pot acorda reduceri 75

4.11.3. Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale 75

4.11.3.1. Eligibilitatea 75

4.11.3.2. Proporționalitatea măsurii de ajutor 76

4.11.3.3. Forma ajutorului de stat 76

4.11.3.4. Auditurile energetice și sistemele de gestionare a energiei 77

4.11.3.5. Norme tranzitorii 77

4.12. Ajutoare pentru închiderea centralelor electrice care utilizează cărbune, turbă sau șisturi bituminoase și a operațiunilor de minerit legate de extracția cărbunelui, a turbei sau a șisturilor bituminoase 78

4.12.1. Ajutoare pentru încetarea anticipată a activităților profitabile legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase 78

4.12.1.1. Justificarea ajutorului 78

4.12.1.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin 79

4.12.1.3. Efectul stimulativ 79

4.12.1.4. Necesitatea și caracterul adecvat 79

4.12.1.5. Proporționalitatea 79

4.12.1.6. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale 80

4.12.2. Ajutoare pentru costurile excepționale generate de încetarea activităților necompetitive legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase . . . 80

4.12.2.1. Justificarea ajutorului . . . 80

4.12.2.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin . . . 80

4.12.2.3. Necesitatea și caracterul adecvat . . . 80

4.12.2.4. Efectul stimulativ și proporționalitatea . . . 80

4.12.2.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale 81

4.13. Ajutoare pentru studii sau servicii de consultanță cu privire la aspecte legate de climă, protecția mediului și energie . . . 81

4.13.1. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin . . . 81

4.13.2. Efectul stimulativ . . . 81

4.13.3. Proporționalitatea . . . 82

5. EVALUAREA . . . 82

6. RAPORTAREA ȘI MONITORIZAREA . . . 83

7. APLICABILITATEA . . . 83

8. REVIZUIREA . . . 83

1. **INTRODUCERE**

1. Comisia a acordat prioritate politică absolută Pactului verde european, cu scopul de a transforma Uniunea într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor, fără a lăsa pe nimeni în urmă. Obiectivele ambițioase ale Comisiei în materie de climă au fost consolidate în 2019 prin Comunicarea privind Pactul verde european ([1]), care stabilește obiectivul ca până în 2050 să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră. Pentru a înscrie economia și societatea noastră pe o traiectorie echitabilă, verde și prosperă astfel încât acestea să devină neutre din punct de vedere climatic până în 2050, Comisia a propus, de asemenea, reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990 ([2]). Aceste obiective ambițioase au fost consacrate în Legea europeană a climei ([3]).

2. Pachetul de propuneri legislative „Pregătiți pentru 55” sprijină atingerea acestor obiective ([4]) și înscrie UE pe drumul cel bun către realizarea neutralității climatice până în 2050.

3. Îndeplinirea obiectivelor privind neutralitatea climatică, adaptarea la schimbările climatice, utilizarea eficientă a resurselor și eficiența energetică, principiul „eficiența energetică înainte de toate”, circularitatea, reducerea la zero a poluării, refacerea biodiversității și sprijinirea acestei tranziții verzi va necesita eforturi semnificative și un sprijin adecvat. Pentru a atinge nivelul de ambiție prevăzut în Comunicarea privind Pactul verde european, vor fi necesare investiții semnificative, inclusiv în surse regenerabile de energie. Comisia a estimat că atingerea obiectivelor în materie de climă, energie și transport pentru 2030, al căror nivel de ambiție a fost recent ridicat, va necesita investiții anuale suplimentare în valoare de 390 de miliarde EUR, comparativ cu nivelurile din perioada 2011-2020 ([5]), alte 130 de miliarde EUR pe an fiind estimate anterior pentru celelalte obiective de mediu ([6]). Amploarea acestor investiții necesită mobilizarea atât a fondurilor din sectorul privat, cât și a fondurilor publice într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. Acest lucru va afecta toate sectoarele și, prin urmare, economia Uniunii în ansamblu.

4. Politica în domeniul concurenței și, în special, normele privind ajutoarele de stat au un rol important în facilitarea și sprijinirea Uniunii în vederea îndeplinirii obiectivelor de politică prevăzute în Pactul verde. Comunicarea privind Pactul verde european afirmă în mod expres că normele privind ajutoarele de stat vor fi revizuite pentru a ține seama de aceste obiective de politică, pentru a sprijini o tranziție justă și eficientă din punctul de vedere al costurilor către neutralitatea climatică și pentru a facilita eliminarea treptată a combustibililor fosili, asigurând în același timp condiții de concurență echitabile pe piața internă. Prezentele orientări reflectă această revizuire.

5. Pentru a evita ca ajutoarele de stat să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența pe piața internă și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede principiul interzicerii ajutoarelor de stat. Cu toate acestea, în anumite cazuri, astfel de ajutoare pot fi compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatele (2) și (3) din tratat.

6. Statele membre trebuie să notifice ajutoarele de stat în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat, cu excepția măsurilor care îndeplinesc condițiile prevăzute de un regulament de exceptare pe categorii adoptat de Comisie în temeiul articolului 1 din Regulamentul (UE) 2015/1588 al Consiliului ([7]).

7. Prezentele orientări oferă îndrumări cu privire la modul în care Comisia va evalua compatibilitatea măsurilor de protecție a mediului, inclusiv de protecție a climei, și a măsurilor de ajutor în domeniul energiei care fac obiectul cerinței de notificare în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat. Orice trimitere la „protecția mediului” din prezentele orientări ar trebui înțeleasă ca o trimitere la protecția mediului, incluzând protecția climei.

([1]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final.

([2]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030 – Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul cetățenilor”, COM(2020) 562 final.

([3]) Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).

([4]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Pregătiți pentru 55”: îndeplinirea obiectivului climatic al UE pentru 2030 pe calea spre atingerea obiectivului de neutralitate climatică”, COM(2021) 550 final.

([5]) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/amendment-renewable-energy-directive-2030-climate-target-with-annexes_en.pdf

([6]) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Economia UE după pandemia de COVID-19: implicații pentru guvernanța economică”, COM(2021) 662 final.

([7]) Regulamentul (UE) 2015/1588 al Consiliului din 13 iulie 2015 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO L 248, 24.9.2015, p. 1).

8. În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, o măsură de ajutor poate fi declarată compatibilă cu piața internă dacă sunt îndeplinite două condiții, una pozitivă și una negativă. Condiția pozitivă este ca ajutorul să faciliteze dezvoltarea unei activități economice. Condiția negativă este ca ajutorul să nu modifice în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

9. Este general acceptat faptul că piețele competitive tind să producă rezultate eficiente în ceea ce privește prețurile, producția și utilizarea resurselor. Intervenția statului poate fi totuși necesară pentru a facilita dezvoltarea anumitor activități economice care nu s-ar dezvolta deloc sau care nu s-ar dezvolta în același ritm sau în aceleași condiții în absența ajutorului. Astfel, intervenția contribuie la o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

10. În contextul protecției mediului, din cauza externalităților de mediu, a imperfecțiunilor informaționale și a problemelor de coordonare, este posibil ca, atunci când iau decizii cu privire la consum, investiții și producție, participanții la piață să nu ia pe deplin în considerare costurile și beneficiile unei activități economice, în pofida intervențiilor în materie de reglementare. Aceste disfuncționalități ale pieței, și anume situațiile în care este puțin probabil ca, în baza propriilor mecanisme, piețele să producă rezultate eficiente, nu conduc la un nivel optim de bunăstare pentru consumatori și pentru societate în general, ceea ce duce la niveluri insuficiente de protecție a mediului în raport cu activitățile economice desfășurate în absența sprijinului din partea statului.

11. Autoritățile statelor membre ar trebui să se asigure că măsura de ajutor, condițiile aferente acesteia, procedurile de adoptare a acesteia și activitatea care beneficiază de sprijin nu contravin legislației Uniunii în domeniul mediului. Autoritățile statelor membre ar trebui să se asigure și că publicului interesat i se oferă ocazia de a fi consultat în cadrul procesului decizional privind ajutoarele. În cele din urmă, persoanelor și organizațiilor ar trebui să li se ofere posibilitatea de a contesta ajutorul sau măsurile de punere în aplicare a ajutorului în fața instanțelor naționale în cazul în care pot face dovada nerespectării legislației Uniunii din domeniul mediului ([8]).

2. DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

2.1. Domeniul de aplicare

12. Prezentele orientări se aplică ajutoarelor de stat acordate pentru a facilita dezvoltarea activităților economice într-un mod care să îmbunătățească protecția mediului, precum și desfășurarea activităților din sectorul energetic care sunt reglementate de tratat, cu condiția ca măsurile de ajutor respective să facă obiectul secțiunii 2.2 din prezentele orientări. Prin urmare, prezentele orientări se aplică și sectoarelor care fac obiectul unor norme specifice ale Uniunii privind ajutoarele de stat, cu excepția cazului în care acele norme specifice ale Uniunii prevăd altceva sau conțin dispoziții privind ajutoarele pentru protecția mediului sau ajutoarele din sectorul energetic care se aplică aceleiași măsuri, caz în care prevalează normele sectoriale specifice. Prezentele orientări prevalează asupra punctului 17 litera (b) din Orientările privind sectorul aviației ([9]) în ceea ce privește măsurile de ajutor de mediu în favoarea aeroporturilor mari cu un volum de peste 5 milioane de pasageri pe an.

13. Prezentele orientări nu se aplică:

a) ajutoarelor de stat destinate proiectării și fabricării de produse, de mașini, de echipamente sau de mijloace de transport ecologice menite să funcționeze cu mai puține resurse naturale, nici măsurilor adoptate în uzine sau alte unități de producție în scopul ameliorării siguranței sau a igienei ([10]);

b) ajutoarelor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare care fac obiectul normelor stabilite în Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare ([11]);

([8]) A se vedea Comunicarea Comisiei privind accesul la justiție în probleme de mediu (JO C 275, 18.8.2017, p. 1) în ceea ce privește punerea în aplicare la nivel național a Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu.

([9]) Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (JO C 99, 4.4.2014, p. 3).

([10]) Ajutorul de mediu are, în general, un efect de denaturare mai redus și este mai eficace dacă este acordat consumatorului/utilizatorului de produse ecologice în locul producătorului/fabricantului de produse ecologice. Acest lucru nu aduce atingere posibilității statelor membre de a acorda ajutoare de mediu întreprinderilor pentru îmbunătățirea nivelului de protecție a mediului în cadrul activităților de producție ale acestora.

([11]) Comunicarea Comisiei - Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (JO C 198, 27.6.2014, p. 1).

c) ajutoarelor de stat care intră sub incidența normelor privind ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier ([12]) sau în sectorul pescuitului și acvaculturii ([13]);

d) ajutoarelor de stat pentru energia nucleară.

14. Ajutoarele pentru protecția mediului și energie nu trebuie să fie acordate întreprinderilor aflate în dificultate, astfel cum sunt definite în Orientările Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate ([14]).

15. La evaluarea ajutoarelor acordate în favoarea unei întreprinderi care face obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei de declarare a unui ajutor ca fiind ilegal și incompatibil cu piața internă, Comisia va lua în considerare cuantumul ajutorului care nu a fost încă recuperat ([15]).

2.2. **Măsurile de ajutor care fac obiectul prezentelor orientări**

16. Comisia a identificat o serie de categorii de măsuri în domeniul protecției mediului și al energiei în privința cărora ajutoarele de stat ar putea fi compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în anumite condiții:

a) ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin sprijinirea energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice;

b) ajutoare pentru îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor;

c) ajutoare pentru achiziționarea și luarea în leasing de vehicule nepoluante (utilizate pentru transportul aerian, rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare și maritim) și de echipamente de deservire mobile nepoluante, precum și pentru retehnologizarea vehiculelor și a echipamentelor pentru servicii mobile;

d) ajutoare pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare pentru vehiculele nepoluante;

e) ajutoare pentru utilizarea eficientă a resurselor și pentru sprijinirea tranziției către o economie circulară;

f) ajutoare pentru prevenirea sau reducerea poluării, cu excepția poluării produse de gazele cu efect de seră;

g) ajutoare pentru remedierea daunelor aduse mediului, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, protejarea sau refacerea biodiversității și punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora;

h) ajutoare sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale;

i) ajutoare pentru siguranța alimentării cu energie electrică;

j) ajutoare pentru infrastructura energetică;

k) ajutoare pentru investiții pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată;

l) ajutoare sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie;

m) ajutoare pentru închiderea centralelor electrice care utilizează cărbune, turbă sau șisturi bituminoase și a operațiunilor de minerit legate de extracția cărbunelui, a turbei sau a șisturilor bituminoase;

n) ajutoare pentru studii sau servicii de consultanță cu privire la aspecte legate de climă, protecția mediului și energie.

([12]) Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pentru perioada 2014-2020 (JO C 204, 1.7.2014, p. 1).

([13]) Comunicarea Comisiei – Orientări pentru examinarea ajutoarelor de stat în sectorul pescuitului și acvaculturii (JO C 217, 2.7.2015, p. 1).

([14]) Comunicare a Comisiei - Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

([15]) A se vedea Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 13 septembrie 1995, TWD/Comisia, cauzele conexate T-244/93 și T-486/93, EU:T:1995:160, punctul 56. A se vedea, de asemenea, Comunicarea Comisiei – Comunicare a Comisiei privind recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile (JO C 247, 23.7.2019, p. 1).

2.3. **Structura orientărilor**

17. Capitolul 3 stabilește criteriile de compatibilitate care se aplică în general diferitelor categorii de ajutoare reglementate de prezentele orientări. Secțiunea 3.2.1.3.1 privind cumularea se aplică tuturor categoriilor de ajutoare reglementate de prezentele orientări. Capitolul 4 stabilește criterii specifice de compatibilitate care se aplică măsurilor de ajutor care fac obiectul diferitelor secțiuni ale acestui capitol. Se aplică criteriile de compatibilitate din capitolul 3, cu excepția cazului în care sunt prevăzute dispoziții mai specifice în secțiunile dedicate din capitolul 4.

18. Condițiile prevăzute în prezentele orientări se aplică schemelor de ajutoare și ajutoarelor individuale, indiferent dacă se bazează pe o schemă de ajutoare sau sunt acordate ad-hoc, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

2.4. **Definiții**

19. În sensul prezentelor orientări, se aplică următoarele definiții:

1. „ajutor ad-hoc" înseamnă ajutorul care nu este acordat pe baza unei scheme de ajutoare;

2. „intensitatea ajutorului" înseamnă cuantumul brut al ajutorului exprimat ca procent din costurile eligibile. Toate cifrele utilizate trebuie luate în considerare înainte de a deduce impozitele sau orice alte taxe. În cazul în care ajutorul este acordat sub altă formă decât cea a unei subvenții, cuantumul ajutorului trebuie să fie echivalentul subvenție brută al ajutorului. Ajutoarele care pot fi plătite în mai multe tranșe trebuie calculate la valoarea lor în momentul acordării. Rata dobânzii care trebuie utilizată în scopul scontului și pentru calculul cuantumului ajutorului în formă de credit preferențial ([16]) trebuie să fie rata de referință aplicabilă în momentul acordării subvenției. Intensitatea ajutorului se calculează pentru fiecare beneficiar;

3. „zone asistate" înseamnă zone care, la momentul acordării ajutorului, sunt desemnate pe o hartă a ajutoarelor regionale aprobată, în aplicarea articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din tratat;

4. „echilibrare" pentru energia electrică înseamnă echilibrare în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 10 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului ([17]);

5. „parte responsabilă cu echilibrarea (PRE)" înseamnă parte responsabilă cu echilibrarea în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 14 din Regulamentul (UE) 2019/943;

6. „biodiversitate" înseamnă biodiversitate în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 15 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului ([18]);

7. „biocombustibili" înseamnă biocombustibili în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 33 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului ([19]);

8. „biogaz" înseamnă biogaz în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 28 din Directiva (UE) 2018/2001;

9. „biolichide" înseamnă biolichide în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 32 din Directiva (UE) 2018/2001;

10. „biomasă" înseamnă fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 24 din Directiva (UE) 2018/2001;

11. „combustibili din biomasă" înseamnă combustibili din biomasă în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 27 din Directiva (UE) 2018/2001;

12. „mecanism de asigurare a capacității" înseamnă un mecanism de asigurare a capacității în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 22 din Regulamentul (UE) 2019/943;

13. „captarea și stocarea dioxidului de carbon" (CSC) înseamnă o serie de tehnologii care permit captarea dioxidului de carbon (CO_2) emis de instalațiile industriale, inclusiv a emisiilor inerente proceselor, sau captarea dioxidului de carbon direct din aerul înconjurător, transportul într-un loc de stocare și injectarea CO_2 în formațiuni geologice subterane adecvate pentru stocare permanentă;

([16]) Un împrumut cu o rată a dobânzii sub nivelul pieței.
([17]) Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54).
([18]) Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13).
([19]) Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

14. „captarea și utilizarea dioxidului de carbon” („CUC”) înseamnă o serie de tehnologii care permit captarea CO_2 emis de instalațiile industriale, inclusiv a emisiilor inerente proceselor, sau captarea direct din aerul înconjurător, precum și transportul către un punct de consum sau de utilizare a CO_2 în vederea utilizării în totalitate a acestor emisii de CO_2;

15. „eliminarea CO_2” înseamnă activități antropice care elimină CO_2 din atmosferă și îl stochează în mod durabil în rezervoare geologice, terestre sau oceanice sau în produse. Aceasta include îmbunătățirea antropică existentă și potențială a absorbanților biologici sau geochimici și captarea și stocarea directă a aerului, dar exclude absorbția naturală de CO_2 care nu este cauzată în mod direct de activitățile umane;

16. „sistem de obligații ale furnizorilor” înseamnă un sistem în care se creează valoare pentru furnizarea de bunuri sau servicii prin certificarea acestor bunuri sau servicii și prin impunerea unei obligații furnizorilor sau consumatorilor de a cumpăra certificate;

17. „echipament mobil nepoluant de handling la sol” înseamnă un echipament mobil utilizat în activități de servicii conexe transportului aerian sau maritim care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2;

18. „echipament de deservire nepoluant” înseamnă echipament terminal nepoluant și echipament nepoluant de handling la sol;

19. „echipament terminal mobil nepoluant” înseamnă echipamentul mobil utilizat pentru încărcarea, descărcarea și transbordarea mărfurilor și a unităților de încărcare intermodale, precum și pentru deplasarea încărcăturii în interiorul zonei de terminal, care are zero emisii directe de CO_2 (la țeava de evacuare) sau, în lipsa unor alternative care să asigure zero emisii directe de CO_2 (la țeava de evacuare), care produce emisii directe de CO_2 (la țeava de evacuare) semnificativ mai scăzute decât echipamentele terminale convenționale;

20. „vehicul nepoluant” înseamnă:

    a) în ceea ce privește vehiculele cu două și trei roți și cvadriciclurile:

        i) un vehicul care intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 168/2013 al Parlamentului European și al Consiliului cu emisii zero de CO_2 la țeava de evacuare, calculate în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 24 din regulamentul respectiv și în anexa V la acesta;

    b) în ceea ce privește vehiculele rutiere ușoare:

        i) un vehicul din categoria M_1, M_2 sau N_1 cu emisii zero de CO_2 la țeava de evacuare, determinate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1151 al Comisiei ([20]);

        ii) un vehicul nepoluant, astfel cum este definit la articolul 4 punctul 4 litera (a) din Directiva 2009/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([21]);

    c) în ceea ce privește vehiculele rutiere grele:

        i) un vehicul greu cu emisii zero, astfel cum este definit la articolul 4 punctul 5 din Directiva 2009/33/CE;

        ii) până la 31 decembrie 2025, un vehicul greu cu emisii scăzute, astfel cum este definit la articolul 3 punctul 12 din Regulamentul (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului ([22]);

        iii) până la 31 decembrie 2025, un vehicul nepoluant, astfel cum este definit la articolul 4 punctul 4 litera (b) din Directiva 2009/33/CE și care nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2019/1242;

    d) în ceea ce privește navele de navigație interioară:

        i) o navă de navigație interioară pentru transportul de pasageri sau de marfă care are zero emisii directe (la țeava de evacuare/de eșapament) de CO_2;

([20]) Regulamentul (UE) 2017/1151 al Comisiei din 1 iunie 2017 de completare a Regulamentului (CE) nr. 715/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele ușoare comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor (JO L 175, 7.7.2017, p. 1).

([21]) Directiva 2009/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante, în sprijinul unei mobilități cu emisii scăzute (JO L 120, 15.5.2009, p. 5).

([22]) Regulamentul (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO2 pentru vehiculele grele noi și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 595/2009 și (UE) 2018/956 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/53/CE a Consiliului (JO L 198, 25.7.2019, p. 202).

ii) o navă de navigație interioară pentru transportul de pasageri care are un motor hibrid sau cu dublă alimentare ce utilizează în timpul funcționării normale energie obținută în proporție de cel puțin 50 % din combustibili cu zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2 sau energie electrică de la priză;

iii) o navă de navigație interioară pentru transportul de marfă care are emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2/tonă-kilometru (gCO_2/tkm), calculate (sau estimate, în cazul navelor noi) cu ajutorul indicelui eficienței energetice în exploatare al Organizației Maritime Internaționale, care sunt cu 50 % mai mici decât valoarea medie de referință a emisiilor de CO_2 stabilită pentru vehiculele grele (subgrupa de vehicule 5-LH) în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/1242.

Atunci când efectuează o evaluare pentru a stabili dacă o navă poate fi considerată vehicul nepoluant, Comisia ține seama de evoluțiile din sectorul în cauză, inclusiv luând ca referință criteriile tehnice de examinare pe baza cărora o activitate poate fi considerată activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice, astfel cum se prevede în actul delegat relevant adoptat în temeiul Regulamentului (UE) 2020/852;

e) în ceea ce privește navele maritime:

i) o navă maritimă și de coastă pentru transportul de pasageri sau de marfă, pentru operațiuni portuare sau pentru activități auxiliare care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2; sau

ii) o navă maritimă și de coastă pentru transportul de pasageri sau de marfă ori pentru operațiuni portuare sau pentru activități auxiliare care are un motor hibrid sau cu dublă alimentare ce utilizează în timpul funcționării normale pe mare și în porturi energie obținută în proporție de cel puțin 25 % din combustibili cu zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2 sau din energie electrică de la priză sau care a atins o valoare a indicelui eficienței energetice de proiectare (EEDI) al Organizației Maritime Internaționale cu 10 % sub cerințele privind EEDI aplicabile la 1 aprilie 2022 și care poate funcționa cu combustibili cu zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2 sau cu combustibili din surse regenerabile; sau

iii) o navă maritimă și de coastă pentru transportul de mărfuri care este utilizată exclusiv pentru exploatarea de servicii costiere și pe distanțe scurte, concepută pentru a permite transferul modal al mărfurilor transportate în prezent pe cale terestră către transportul pe mare și care are emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2, calculate cu ajutorul indicelui EEDI, cu 50 % mai mici decât valoarea medie de referință a emisiilor de CO_2 definită pentru vehiculele grele (subgrupa de vehicule 5-LH) în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/1242.

Atunci când efectuează o evaluare pentru a stabili dacă o navă poate fi considerată vehicul nepoluant, Comisia ține seama de evoluțiile din sectorul în cauză, inclusiv luând ca referință criteriile tehnice de examinare pe baza cărora o activitate poate fi considerată activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice, astfel cum se prevede în actul delegat relevant adoptat în temeiul Regulamentului (UE) 2020/852;

f) în ceea ce privește materialul rulant feroviar:

i) materialul rulant care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2;

ii) materialul rulant care are zero emisii directe de CO_2 la țeava de evacuare atunci când circulă pe o linie cu infrastructura necesară și utilizează un motor convențional în cazul în care o astfel de infrastructură nu este disponibilă (hibrid);

g) în ceea ce privește aeronavele:

i) o aeronavă care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO_2.

ii) o aeronavă cu o performanță de mediu substanțial îmbunătățită în comparație cu o aeronavă cu aceeași masă la decolare corespunzătoare unei alternative disponibile pe piață pe scară largă;

21. „cogenerare” sau energie termică și electrică combinată înseamnă cogenerare în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 30 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([23]);

([23]) Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

22. „sit contaminat” înseamnă un sit în care s-a confirmat prezența, cauzată de activitatea umană, a unor materiale sau substanțe la un asemenea nivel încât prezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană sau pentru mediu, având în vedere utilizarea actuală sau viitoarea utilizare autorizată a terenurilor, a fundului mării sau a râurilor;

23. „proiect demonstrativ” înseamnă proiect demonstrativ în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 24 din Regulamentul (UE) 2019/943;

24. „digitalizare” înseamnă adoptarea de tehnologii utilizate de dispozitive și/sau sisteme electronice care permit sporirea funcționalității produselor, dezvoltarea de servicii online, modernizarea proceselor sau migrarea la modele de afaceri bazate pe dezintermedierea producției de bunuri și a prestării de servicii, generând în cele din urmă un impact transformator;

25. „eliminare” înseamnă eliminare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 19 din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([24]);

26. „operator de distribuție” (OD) înseamnă operator de distribuție în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 29 din Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului ([25]);

27. „încălzire centralizată” sau „răcire centralizată” înseamnă încălzire centralizată sau răcire centralizată în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 19 din Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([26]);

28. „sisteme de termoficare și/sau de răcire centralizată” înseamnă instalații de producere a încălzirii și/sau a răcirii și rețele de stocare și de distribuție a energiei termice, care cuprind atât rețeaua primară - de transport-, cât și rețeaua secundară de conducte, pentru furnizarea de căldură sau răcire consumatorilor. Mențiunea referitoare la încălzirea centralizată trebuie interpretată ca referindu-se la sistemele de termoficare și/sau răcire centralizată, în funcție de modul în care rețelele furnizează încălzire sau răcire, în comun sau separat;

29. „ecoinovare” înseamnă orice formă de activitate inovatoare, inclusiv noi procese de producție, noi produse sau servicii, precum și noi metode de gestionare și de derulare a activităților economice, care are ca rezultat sau are ca scop îmbunătățirea semnificativă a protecției mediului și reducerea semnificativă a efectelor poluării asupra mediului. În sensul acestei definiții, nu se consideră inovații următoarele:

    a) activitățile care conduc doar la schimbări sau îmbunătățiri nesemnificative în ceea ce privește protecția mediului;

    b) o creștere a producției sau a capacității serviciilor prin adăugarea de sisteme de fabricație sau logistice care sunt foarte asemănătoare cu cele utilizate deja;

    c) schimbări în practicile comerciale, în organizarea locului de muncă sau în relațiile externe bazate pe metode organizaționale folosite deja în întreprindere;

    d) modificarea strategiei de gestionare;

    e) concentrări economice și achiziții;

    f) încetarea utilizării unui proces;

    g) simpla înlocuire sau extindere a capitalului;

    h) schimbări rezultate numai din modificarea prețurilor factorilor, personalizarea producției, schimbările sezoniere normale și alte schimbări ciclice;

    i) comercializarea de produse noi sau îmbunătățite semnificativ;

30. „ecosistem” înseamnă ecosistem în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 13 din Regulamentul (UE) 2020/852;

31. „eficiență energetică” înseamnă eficiență energetică în sensul definiției de la articolul 2 punctul 4 din Directiva 2012/27/UE;

32. „stocare de energie” înseamnă stocare de energie în sistemul de energie electrică, în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 59 din Directiva (UE) 2019/944;

([24]) Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, 22.11.2008, p. 3).

([25]) Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

([26]) Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (JO L 153, 18.6.2010, p. 13).

33. „instalație de stocare a energiei” înseamnă, în sistemul de energie electrică, o instalație de stocare a energiei, în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 60 din Directiva (UE) 2019/944;

34. „sistem eficient de termoficare și răcire centralizată” înseamnă un sistem eficient de termoficare și răcire centralizată în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 41 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului;

35. „energie din surse regenerabile” înseamnă energia generată de instalații care utilizează exclusiv surse regenerabile de energie, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001, precum și cota, din punctul de vedere al valorii calorice, a energiei produse din surse regenerabile de energie în instalații hibride care utilizează și surse de energie convențională și include energia electrică regenerabilă utilizată pentru umplerea sistemelor de stocare conectate „din spatele contorului” (instalate în comun sau ca o completare la instalația regenerabilă), dar exclude energia electrică produsă ca urmare a sistemelor de stocare;

36. „infrastructură energetică” ([27]) înseamnă orice echipament sau instalație fizică care este situată în Uniune sau care conectează Uniunea cu una sau mai multe țări terțe și care se încadrează în următoarele categorii:

    a) în ceea ce privește energia electrică:

        i) sisteme de transport și distribuție, „transport” însemnând transportul de energie electrică terestru, precum și offshore, în rețeaua interconectată de foarte înaltă și de înaltă tensiune, în scopul livrării energiei electrice către clienții finali sau către distribuitori, dar fără a include și furnizarea, iar „distribuție” însemnând transportul de energie electrică terestru, precum și offshore, în rețele de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune, în vederea livrării sale către clienți, dar fără a include și furnizarea;

        ii) orice echipament indispensabil sau instalație indispensabilă pentru a asigura funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la punctul (i), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate tensiunile și stațiile electrice;

        iii) componente de rețea complet integrate, în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 51 din Directiva (UE) 2019/944;

        iv) rețele electrice inteligente, adică sisteme și componente care integrează tehnologii ale informației și comunicațiilor, prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transport, cât și pentru distribuție, având ca scop o rețea de transport și distribuție a energiei electrice mai sigură, eficientă și inteligentă, creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producție, stocare și consum și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață;

        v) rețele electrice offshore, adică orice echipament sau instalație de transport sau de distribuție a energiei electrice în sensul definiției prevăzute la punctul (i) care are o dublă funcționalitate: interconectarea și transportul sau distribuția energiei electrice din surse regenerabile offshore de la siturile de generare offshore către două sau mai multe țări. Aceasta include și rețelele inteligente, precum și orice echipament adiacent sau instalație adiacentă offshore, care îndeplinesc un rol esențial pentru funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control, precum și stațiile electrice necesare dacă acestea asigură, de asemenea, interoperabilitatea tehnologică și, printre altele, compatibilitatea interfeței dintre diferite tehnologii;

    b) în ceea ce privește gazul (gazele naturale, biogazul – inclusiv biometanul – și/sau gazele regenerabile de origine nebiologică):

        i) conducte de transport și distribuție pentru transportul gazelor care fac parte dintr-o rețea, cu excepția conductelor de înaltă presiune utilizate pentru distribuția în amonte de gaze naturale;

        ii) instalații subterane de stocare conectate la conductele de gaze de înaltă presiune menționate la punctul (i);

        iii) instalații de recepție, de stocare și de regazeificare sau decompresie pentru gaze lichefiate sau comprimate;

([27]) Proiectele care sunt construite pentru un utilizator sau un grup mic de utilizatori identificați *ex ante* și sunt adaptate nevoilor acestora („infrastructură dedicată”) nu îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate infrastructuri energetice.

iv) orice echipament sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare;

v) rețele inteligente de gaze, adică oricare dintre următoarele echipamente sau instalații menite să permită și să faciliteze integrarea în rețea a gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon (inclusiv hidrogenul sau gazele de origine nebiologică): sisteme și componente digitale care integrează tehnologii ale informației și comunicațiilor, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, contorizarea, controlul calității și gestionarea într-un mod interactiv și inteligent a producției, transportului, distribuției și consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze. În plus, rețelele inteligente pot include și echipamente care să permită fluxuri inversate de la nivelul distribuției la nivelul transportului și modernizările aferente necesare ale rețelei existente;

c) în ceea ce privește hidrogenul ([28]):

i) conducte de transport pentru transportul la înaltă presiune al hidrogenului, precum și conducte de distribuție pentru distribuția locală a hidrogenului care oferă acces mai multor utilizatori ai rețelei în mod transparent și nediscriminatoriu;

ii) instalații de stocare, care înseamnă instalații utilizate pentru stocarea hidrogenului cu un grad ridicat de puritate, incluzând partea terminalului pentru hidrogen utilizată pentru depozitare, dar excluzând partea utilizată pentru operațiunile de producție, și incluzând instalațiile rezervate exclusiv operatorilor de rețele de hidrogen pentru îndeplinirea funcțiilor lor. Instalațiile de stocare a hidrogenului includ instalațiile subterane de stocare conectate la conductele de transport sau de distribuție a hidrogenului de înaltă presiune menționate la punctul (i);

iii) instalații de dispecerizare, de recepție, de regazeificare sau de decompresie pentru hidrogen sau hidrogen încorporat în alte substanțe chimice, cu scopul de a injecta hidrogenul fie în rețeaua pentru gaze, fie în rețeaua destinată hidrogenului;

iv) terminale, care înseamnă instalații utilizate pentru transformarea hidrogenului lichid în hidrogen gazos în scopul injectării în rețeaua de hidrogen. Terminalele includ echipamentele auxiliare și stocarea temporară necesare pentru procesul de transformare și injectarea ulterioară în rețeaua de hidrogen, dar nu includ niciuna dintre părțile terminalului de hidrogen utilizate pentru stocare;

v) „capacități de interconexiune" înseamnă o rețea de hidrogen (sau o parte a acesteia) care traversează sau trece peste o frontieră dintre state membre sau dintre un stat membru și o țară terță până pe teritoriul statelor membre sau până la marea teritorială a statului membru respectiv;

vi) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului pentru hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare;

d) în ceea ce privește dioxidul de carbon ([29]):

i) conducte, diferite de rețelele de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse, adică instalații industriale (inclusiv centrale electrice) care produc dioxid de carbon sub formă de gaz prin combustie sau alte reacții chimice care implică compuși de carbon fosili sau non-fosili, în scopul depozitării geologice permanente a dioxidului de carbon în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([30]) sau în scopul utilizării dioxidului de carbon ca materie primă sau pentru a spori randamentele proceselor biologice;

([28]) În ceea ce privește hidrogenul, toate activele enumerate la punctele (i)-(vi) pot fi active nou-construite sau active convertite din gaze naturale în hidrogen („reorientate") sau o combinație a celor două. În ceea ce privește hidrogenul, activele enumerate la punctele (i)-(vi) care fac obiectul accesului terților îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate infrastructuri energetice.

([29]) Activele enumerate la punctele (i)-(iv) în ceea ce privește dioxidul de carbon care fac obiectul accesului terților îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate infrastructuri energetice.

([30]) Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO L 140, 5.6.2009, p. 114).

ii) instalații pentru lichefierea și stocarea dioxidului de carbon, în vederea transportării sau stocării;

iii) infrastructura din cadrul unei formațiuni geologice utilizate pentru stocarea geologică permanentă a dioxidului de carbon în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/31/CE și instalațiile de suprafață și de injectare aferente;

iv) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control. De exemplu, poate fi vorba despre mijloace mobile pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon, cu condiția ca aceste mijloace mobile să corespundă definiției unui vehicul nepoluant;

e) infrastructura utilizată pentru transmisia sau distribuția energiei termice sub formă de abur, apă fierbinte sau lichide răcite de la mai mulți producători/utilizatori, bazată pe utilizarea energiei din surse regenerabile sau a căldurii reziduale provenite din aplicații industriale;

f) proiecte de interes comun, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 4 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([31]) și proiecte de interes reciproc, menționate la articolul 171 din tratat;

g) alte categorii de infrastructură, referitoare la infrastructura care permite conectarea fizică sau fără fir a energiei din surse regenerabile sau fără emisii de dioxid de carbon între producători și utilizatori de la mai multe puncte de acces și de ieșire și care este deschisă accesului terților care nu aparțin întreprinderilor care dețin/administrează infrastructura;

37. „performanță energetică” înseamnă performanța energetică a unei clădiri în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 4 din Directiva 2010/31/UE;

38. „economii de energie” înseamnă economii de energie astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 5 din Directiva 2012/27/UE;

39. „protecția mediului” înseamnă orice acțiune sau activitate menită să reducă sau să prevină poluarea, impactul negativ asupra mediului sau un alt prejudiciu asupra mediului fizic (inclusiv asupra aerului, a apei, a solului), a ecosistemelor sau a resurselor naturale rezultat din activitățile umane, inclusiv să atenueze schimbările climatice, să reducă riscul unor astfel de prejudicii, să protejeze și să refacă biodiversitatea sau să conducă la o utilizare mai eficientă a resurselor naturale, inclusiv măsuri de economisire a energiei și utilizarea de surse regenerabile de energie și alte tehnici de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de alți poluanți, precum și să realizeze trecerea la modelele economiei circulare pentru a reduce consumul de materii prime și a spori eficiența. Aceasta include, de asemenea, acțiuni care consolidează capacitatea de adaptare și reduc la minimum vulnerabilitatea la impactul schimbărilor climatice;

40. „taxă de mediu fiscală sau parafiscală” înseamnă o taxă sau un impozit aplicat unei baze de impozitare specifice și care se aplică unor produse sau servicii specifice cu un efect negativ clar asupra mediului sau care urmărește să taxeze anumite activități, bunuri sau servicii astfel încât costurile de mediu să poată fi incluse în prețul lor sau astfel încât producătorii și consumatorii să fie orientați către activități care respectă mai mult mediul;

41. „plan de evaluare” înseamnă un document care cuprinde una sau mai multe scheme de ajutor și care conține cel puțin următoarele aspecte minime:

a) obiectivele de evaluat,

b) întrebările evaluării,

c) indicatorii de rezultat,

d) metoda avută în vedere pentru efectuarea evaluării,

e) cerințele privind colectarea datelor,

([31]) Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009 (JO L 115, 25.4.2013, p. 39).

f) calendarul propus al evaluării, inclusiv data prezentării rapoartelor de evaluare intermediară și finală,

g) descrierea organismului independent care va efectua evaluarea sau a criteriilor care vor fi folosite pentru selectarea acestuia și modalitățile de punere la dispoziția publicului a evaluării;

42. „schemă de răspundere extinsă a producătorilor” înseamnă o schemă de răspundere extinsă a producătorilor astfel cum este definită la articolul 2 punctul 21 din Directiva 2008/98/CE;

43. un „generator” este o întreprindere care produce energie electrică în scop comercial;

44. „gaz cu efect de seră” înseamnă orice gaz care contribuie la efectul de seră prin absorbirea radiațiilor infraroșii, inclusiv dioxidul de carbon, metanul, protoxidul de azot și gazele fluorurate, cum ar fi hidrofluorcarburile;

45. „cogenerare de înaltă eficiență” înseamnă cogenerare de înaltă eficiență în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 34 din Directiva 2012/27/UE;

46. „operator de rețea de hidrogen” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care îndeplinește funcția de rețea de transport de hidrogen și răspunde de exploatarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, dezvoltarea rețelei de transport de hidrogen într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor sale cu alte rețele de hidrogen, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii pentru transportul hidrogenului;

47. „dezechilibru” înseamnă un dezechilibru în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 8 din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei;

48. „decontare a dezechilibrelor” înseamnă decontarea dezechilibrelor în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 9 din Regulamentul (UE) 2017/2195;

49. „interval de decontare a dezechilibrelor” înseamnă interval de decontare a dezechilibrelor în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 15 din Regulamentul (UE) 2019/943;

50. „ajutoare individuale” înseamnă ajutoarele ad-hoc și ajutoarele supuse obligației de notificare, acordate pe baza unui sistem de ajutoare;

51. „schemă de întreruptibilitate” înseamnă o măsură pentru siguranța alimentării cu energie electrică menită să asigure o frecvență stabilă în sistemul electroenergetic sau să soluționeze problemele de siguranță a alimentării pe termen scurt, inclusiv prin întreruperea sarcinii;

52. „microîntreprindere” înseamnă o microîntreprindere care îndeplinește condițiile pentru microîntreprinderi prevăzute în Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii ([32]);

53. „soluție bazată pe natură” înseamnă o soluție inspirată și susținută de natură care este eficientă din punctul de vedere al costurilor, oferă simultan beneficii de mediu, sociale și economice și contribuie la consolidarea rezilienței și care aduce într-o mai mare măsură și în mod mai diversificat natura, precum și elementele și procesele naturale în orașe, în peisajele terestre și marine, prin intervenții sistemice adaptate la realitatea locală și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor;

54. „măsură legată de congestionarea rețelelor” înseamnă o măsură pentru siguranța alimentării cu energie electrică menită să compenseze o insuficiență a rețelei de transport sau de distribuție a energiei electrice;

55. „poluant” înseamnă un poluant în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 10 din Regulamentul (UE) 2020/852;

56. „poluator” înseamnă un poluator în sensul definiției prevăzute la punctul 3 din anexa la Recomandarea 75/436/Euratom, CECO, CEE a Consiliului ([33]);

57. „poluare” înseamnă poluare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 2 din Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([34]);

([32]) Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

([33]) Recomandarea 75/436/Euratom, CECO, CEE a Consiliului din 3 martie 1975 privind alocarea costurilor și acțiunile întreprinse de autoritățile publice în probleme de mediu (JO L 194, 25.7.1975, p. 1).

([34]) Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (JO L 334, 17.12.2010, p. 17).

58. „principiul poluatorul plătește” înseamnă că poluatorul care cauzează poluarea ar trebui să suporte costurile măsurilor de combatere a poluării;

59. „pregătire pentru reutilizare” înseamnă pregătire pentru reutilizare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 16 din Directiva 2008/98/CE;

60. „infrastructură de reîncărcare” înseamnă o infrastructură fixă sau mobilă care furnizează energie electrică vehiculelor nepoluante sau echipamentelor mobile de deservire nepoluante;

61. „valorificare” înseamnă valorificare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 15 din Directiva 2008/98/CE;

62. „reciclare” înseamnă reciclare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 17 din Directiva 2008/98/CE;

63. „proiect de referință” înseamnă un exemplu de proiect care este reprezentativ pentru proiectul mediu dintr-o categorie de beneficiari eligibili pentru o schemă de ajutor;

64. „infrastructură de realimentare” înseamnă o infrastructură fixă sau mobilă pentru furnizarea de hidrogen, gaze naturale, în stare gazoasă [gaze naturale comprimate (GNC)] și lichidă [gaze naturale lichefiate (GNL)], biogaz și biocombustibili, inclusiv biocombustibili avansați, sau combustibili sintetici produși pe bază de energie din surse regenerabile sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon;

65. „reabilitare” înseamnă acțiuni de management de mediu care vizează restabilirea unui nivel de funcționare a ecosistemului în situri degradate, în care obiectivul este mai degrabă furnizarea reînnoită și continuă de servicii ecosistemice decât biodiversitatea și integritatea unui ecosistem de referință natural sau seminatural desemnat;

66. „decontaminare” înseamnă acțiuni de management de mediu, cum ar fi eliminarea sau detoxifierea contaminanților sau a excesului de nutrienți din sol și din apă, care vizează eliminarea surselor de degradare;

67. „energie electrică din surse regenerabile” înseamnă energia electrică obținută din surse regenerabile, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001;

68. „comunitate de energie din surse regenerabile” înseamnă o comunitate de energie din surse regenerabile astfel cum este definită la articolul 2 punctul 16 din Directiva (UE) 2018/2001;

69. „energie regenerabilă” înseamnă energie din surse regenerabile sau energie regenerabilă în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001;

70. „hidrogen produs din surse regenerabile de energie” înseamnă hidrogen produs din energie din surse regenerabile în conformitate cu metodologiile stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 pentru combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi;

71. „combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi” înseamnă combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 36 din Directiva (UE) 2018/2001;

72. „adecvarea resurselor” înseamnă un nivel de capacitate generată care este considerat ca fiind adecvat pentru a satisface nivelurile cererii din zona de ofertare, în orice moment, pe baza unui indicator statistic convențional utilizat de organizații pe care instituțiile Uniunii îl recunosc ca îndeplinind un rol esențial în crearea unei piețe unice în sectorul energiei electrice, precum Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E);

73. „utilizarea eficientă a resurselor” înseamnă reducerea cantității de factori de producție necesari pentru producerea unei unități de producție sau înlocuirea factorilor de producție primari cu factori de producție secundari;

74. „refacere” înseamnă procesul de sprijinire a refacerii unui ecosistem ca mijloc de conservare a biodiversității și de sporire a rezilienței ecosistemelor, în special la schimbările climatice. Refacerea ecosistemelor include măsuri luate pentru îmbunătățirea stării unui ecosistem și pentru recrearea sau restabilirea unui ecosistem în cazul în care starea respectivă s-a pierdut, precum și pentru îmbunătățirea rezilienței ecosistemului și a adaptării la schimbările climatice;

75. „reutilizare” înseamnă reutilizarea definită la articolul 3 punctul 13 din Directiva 2008/98/CE și include orice operațiune prin care produsele sau componentele care nu au devenit deșeuri sunt utilizate din nou în alte scopuri decât cele pentru care au fost concepute;

76. „întreprindere mică” înseamnă o întreprindere care îndeplinește condițiile prevăzute pentru întreprinderile mici în Recomandarea Comisiei privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;

77. „întreprindere mică și mijlocie” („IMM”) înseamnă o întreprindere care îndeplinește condițiile prevăzute de Recomandarea Comisiei privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;

78. „întreprindere mică cu capitalizare medie” înseamnă o întreprindere care nu este IMM și al cărei număr de angajați, calculat în conformitate cu articolele 3-6 din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei ([35]), nu este mai mare de 499 de persoane și a cărei cifră de afaceri anuală nu este mai mare de 100 de milioane EUR sau al cărei bilanț anual nu este mai mare de 86 de milioane EUR. Mai multe entități vor fi considerate o singură întreprindere dacă este îndeplinită una dintre condițiile enumerate la articolul 3 punctul 3 din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014;

79. „reîncărcare inteligentă” înseamnă o operațiune de reîncărcare în cazul căreia intensitatea energiei electrice furnizate bateriei este ajustată în timp real, pe baza informațiilor primite prin intermediul comunicațiilor electronice;

80. „pregătire pentru soluții inteligente” înseamnă capacitatea clădirilor sau a unităților unei clădiri de a-și adapta funcționarea la nevoile ocupantului, inclusiv optimizarea eficienței energetice și a performanței globale, și de a-și adapta funcționarea ca răspuns la semnalele rețelei;

81. „responsabilități standard de echilibrare” înseamnă responsabilități de echilibrare care nu creează discriminări între tehnologii și care nu scutesc niciun generator de responsabilitatea în materie de echilibrare, astfel cum se prevede la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2019/943;

82. „demararea lucrărilor” înseamnă primul angajament ferm (de exemplu, de a comanda echipamente sau de a începe construcția) care face o investiție ireversibilă. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea permiselor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. În cazul preluărilor de întreprinderi, „demararea lucrărilor” înseamnă data de achiziționare a activelor direct legate de unitatea preluată;

83. „rezervă strategică” înseamnă un mecanism de asigurare a capacității în care capacitatea de energie electrică, cum ar fi cea de producere, de stocare sau de consum dispecerizabil, este deținută în afara pieței energiei electrice și dispecerizată numai în circumstanțe specifice;

84. „costul total al deținerii” înseamnă costul total al achiziționării și al deținerii unui vehicul pe durata sa de viață, inclusiv costurile legate de achiziționarea sau de leasingul vehiculului, costurile pentru combustibil, costurile de întreținere și reparații, costurile de asigurare, costurile financiare și taxele;

85. „operator de transport și de sistem” (OTS) înseamnă un operator de transport și de sistem în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 35 din Directiva (UE) 2019/944;

86. „vehicul” înseamnă oricare dintre următoarele:

    a) un vehicul rutier din categoria M_1, M_2, N_1, M_3, N_2, N_3 sau L;

    b) o navă de navigație interioară sau o navă maritimă și de coastă pentru transportul de pasageri sau de marfă;

    c) materialul rulant;

    d) o aeronavă;

87. „tratare” înseamnă tratare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 14 din Directiva 2008/98/CE;

88. „nivelul minim al taxei Uniunii” înseamnă nivelul minim de impozitare prevăzut în dreptul Uniunii; în ceea ce privește produsele energetice și energia electrică, înseamnă nivelul minim de impozitare prevăzut în anexa I la Directiva 2003/96/CE a Consiliului ([36]);

([35]) Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1).

([36]) Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L 283, 31.10.2003, p. 51).

89. „standard al Uniunii" înseamnă:

a) un standard obligatoriu al Uniunii care stabilește nivelurile care trebuie atinse în ceea ce privește mediul de către întreprinderi în mod individual, excluzând standardele sau obiectivele stabilite la nivelul Uniunii care sunt obligatorii din punct de vedere juridic pentru statele membre, însă nu și pentru întreprinderile individuale;

b) obligația de a utiliza cele mai bune tehnici disponibile (BAT) definite în Directiva 2010/75/UE și de a se asigura că nivelurile de emisie nu le depășesc pe cele care s-ar fi înregistrat prin aplicarea BAT; dacă nivelurile de emisie asociate BAT ([37]) au fost definite în actele de punere în aplicare adoptate în temeiul Directivei 2010/75/UE sau în temeiul altor directive aplicabile, acele niveluri se vor aplica în sensul prezentelor orientări; dacă nivelurile respective sunt exprimate ca interval, va fi aplicabilă numai limita în care se atinge BAT pentru prima dată în ceea ce privește întreprinderea în cauză;

90. „deșeuri" înseamnă deșeuri în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 1 din Directiva 2008/98/CE;

91. „căldură reziduală" înseamnă căldură reziduală în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 9 din Directiva (UE) 2018/2001.

3. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (C) DIN TRATAT

20. Prezentele orientări stabilesc criteriile de compatibilitate, în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, a măsurilor de ajutor pentru protecția mediului, inclusiv protecția climei, și a obiectivelor energetice care fac obiectul obligației de notificare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) din tratat.

21. În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, Comisia poate să considere că sunt compatibile cu piața internă ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice în cadrul Uniunii (condiție pozitivă), în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun (condiție negativă).

22. Atunci când efectuează o evaluare pentru a stabili dacă ajutoarele pentru protecția mediului și ajutoarele pentru energie pot fi considerate compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, Comisia va analiza următoarele aspecte:

a) în ceea ce privește prima condiție (cea pozitivă), faptul că ajutorul facilitează dezvoltarea unei activități economice:

i) identificarea activității economice care este facilitată de măsură, a efectelor sale pozitive pentru societate în general și, după caz, a relevanței acesteia pentru politicile specifice ale Uniunii (a se vedea secțiunea 3.1.1);

ii) efectul stimulativ al ajutorului (a se vedea secțiunea 3.1.2);

iii) absența încălcării vreunei dispoziții relevante din dreptul Uniunii (a se vedea secțiunea 3.1.3);

b) în ceea ce privește a doua condiție (cea negativă), faptul că ajutorul nu afectează în mod necorespunzător condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun:

i) necesitatea intervenției statului (a se vedea secțiunea 3.2.1.1);

ii) caracterul adecvat al ajutorului (a se vedea secțiunea 3.2.1.2);

iii) proporționalitatea ajutorului (ajutor limitat la minimul necesar pentru atingerea obiectivului), inclusiv cumularea (a se vedea secțiunea 3.2.1.3);

iv) transparența ajutorului (a se vedea secțiunea 3.2.1.4);

v) evitarea efectelor negative nejustificate ale ajutorului asupra concurenței și a schimburilor comerciale (a se vedea secțiunea 3.2.2);

vi) punerea în balanță a efectelor pozitive și negative ale ajutorului (a se vedea secțiunea 3.3).

([37]) Pot fi incluse nivelurile de emisii, nivelurile de eficiență energetică sau nivelurile de performanță de mediu asociate celor mai bune tehnici disponibile.

3.1. **Condiția pozitivă: ajutorul trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice**

3.1.1. *Identificarea activității economice care este facilitată de măsură, a efectelor sale pozitive pentru societate în general și, după caz, a relevanței acesteia pentru politicile specifice ale Uniunii*

23. Atunci când notifică ajutorul, statele membre trebuie să identifice activitățile economice care vor fi facilitate ca urmare a acestuia și modul în care este sprijinită dezvoltarea acestor activități.

24. Ajutorul pentru prevenirea sau reducerea efectelor negative ale activităților economice asupra climei sau a mediului poate facilita dezvoltarea activităților economice prin creșterea sustenabilității activității economice în cauză. De asemenea, ajutorul poate asigura posibilitatea ca activitatea respectivă să continue în viitor fără a aduce prejudicii disproporționate mediului și poate sprijini crearea de noi activități economice și servicii (sprijinirea dezvoltării așa-numitei „economii verzi”).

25. De asemenea, statul membru trebuie să explice dacă și cum va contribui ajutorul la îndeplinirea obiectivelor politicii în domeniul climei, ale politicii de mediu și ale politicii energetice a Uniunii și, mai precis, beneficiile preconizate ale ajutorului în ceea ce privește contribuția semnificativă a acestuia la protecția mediului, inclusiv la atenuarea schimbărilor climatice, sau la funcționarea eficientă a pieței interne a energiei.

3.1.2. *Efectul stimulativ*

26. Se poate considera că ajutorul facilitează o activitate economică numai dacă are un efect stimulativ. Un efect stimulativ apare în cazul în care ajutorul determină beneficiarul să își schimbe comportamentul, să se implice într-o activitate economică suplimentară sau într-o activitate economică care respectă mediul, pe care, în absența ajutorului, nu ar desfășura-o sau ar desfășura-o în mod limitat sau diferit.

27. Ajutoarele nu trebuie să sprijine costurile unei activități pe care beneficiarul ajutorului ar fi desfășurat-o oricum și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice ([38]).

28. Demonstrarea unui efect stimulativ presupune identificarea scenariului factual și a scenariului contrafactual probabil în absența ajutorului ([39]). Comisia va examina acest aspect pe baza cuantificării menționate în secțiunea 3.2.1.3.

29. Comisia consideră că ajutorul nu are un efect stimulativ pentru beneficiar în cazul în care începutul lucrărilor la proiect sau al activității a avut loc înainte ca cererea de ajutor să fie depusă, în scris, de către beneficiar la autoritățile naționale. În cazurile în care beneficiarul începe să pună în aplicare un proiect înainte de a introduce cererea de ajutor, niciun ajutor acordat în favoarea proiectului respectiv nu va fi, în principiu, considerat compatibil cu piața internă.

30. Cererea de ajutor poate lua diverse forme, inclusiv, de exemplu, o ofertă în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale. Cererea trebuie să includă cel puțin numele solicitantului, o descriere a proiectului sau a activității, inclusiv locul unde se desfășoară acesta, precum și cuantumul ajutorului necesar pentru realizarea acestuia.

31. În anumite cazuri excepționale, ajutorul poate avea un efect stimulativ chiar și în cazul proiectelor care au început înainte de depunerea cererii de ajutor. În special, se consideră că ajutorul are un efect stimulativ în cazul în următoarele situații:

a) ajutorul se acordă automat, în conformitate cu criterii obiective și nediscriminatorii și fără exercitarea ulterioară a puterii discreționare de către statul membru, iar măsura a fost adoptată și a intrat în vigoare înainte de demararea lucrărilor la proiect sau a activității care beneficiază de ajutor, cu excepția versiunilor ulterioare ale schemelor fiscale, în cazul cărora activitatea era deja acoperită de schemele anterioare sub formă de avantaje fiscale;

([38]) A se vedea Hotărârea Curții de Justiție din 13 iunie 2013, HGA și alții/Comisia, C-630/11 P-C-633/11 P, EU:C:2013:387, punctul 104.

([39]) Acest scenariu trebuie să fie credibil, autentic și raportat la factori de decizie prevalenți la data luării de către beneficiar a deciziei cu privire la proiect. Statele membre sunt invitate să se bazeze pe documente oficiale emise de conducerea întreprinderii, pe evaluări ale riscurilor, pe rapoarte financiare, pe planuri interne de afaceri, pe avize ale experților și pe alte studii privind proiectul în cauză. Documentele care conțin informații despre previziunile privind cererea, previziunile costurilor, previziunile financiare, documentele prezentate unui comitet de investiții și care dezvoltă scenariile de investiție/exploatare sau documentele furnizate instituțiilor financiare ar putea ajuta statele membre să demonstreze efectul stimulativ. Aceste documente trebuie să dateze din aceeași perioadă ca procesul în urma căruia s-a luat decizia privind investiția/exploatarea.

b) autoritățile naționale au publicat, înainte de demararea lucrărilor, un anunț privind intenția lor de a institui măsura de ajutor propusă, cu condiția aprobării măsurii de către Comisie, astfel cum se prevede la articolul 108 alineatul (3) din tratat. Acest anunț trebuie să fie pus la dispoziție pe un site public (sau prin alte mijloace de comunicare la care publicul să aibă acces larg și la fel de simplu) și să precizeze în mod clar tipul de proiecte pe care statul membru le propune pentru a fi eligibile și data de la care statul membru intenționează să considere eligibile astfel de proiecte. Eligibilitatea propusă nu trebuie să fie limitată în mod nejustificat. Beneficiarul trebuie să fi informat autoritatea care acordă ajutorul, înainte de demararea lucrărilor, că măsura de ajutor propusă este considerată o condiție pentru deciziile de investiții luate. În cazul în care se bazează pe acest anunț pentru a demonstra existența unui efect stimulativ, statul membru trebuie să furnizeze, în cadrul notificării sale privind ajutorul de stat, o copie a anunțului și un link către site-ul pe care a fost publicat sau o dovadă a faptului că a fost pus la dispoziția publicului;

c) ajutoarele de exploatare acordate instalațiilor existente pentru o producție ecologică în cazul în care nu are loc o „demarare a lucrărilor" deoarece nu există investiții noi semnificative. În aceste cazuri, efectul stimulativ poate fi demonstrat printr-o modificare în sensul funcționării instalației într-un mod prietenos cu mediul, în locul unui mod de funcționare alternativ mai ieftin, care este mai puțin prietenos cu mediul.

32. Comisia consideră că ajutoarele acordate doar pentru acoperirea costurilor de adaptare la standardele viitoare ale Uniunii nu au, în principiu, un efect stimulativ. Ca regulă generală, numai ajutoarele destinate atingerii unor standarde mai stricte decât cele ale Uniunii pot avea un efect stimulativ. Totuși, în cazurile în care standardul relevant al Uniunii a fost deja adoptat, dar nu este încă în vigoare, ajutorul poate avea un efect stimulativ dacă stimulează implementarea și finalizarea investiției cu cel puțin 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardului, cu excepția cazului în care se indică altfel în secțiunile 4.1-4.13. Pentru a nu descuraja statele membre de la a impune standarde naționale obligatorii mai stricte sau mai ambițioase decât standardele corespunzătoare ale Uniunii, măsurile de ajutor pot avea un efect stimulativ indiferent de existența unor astfel de standarde naționale obligatorii. Același lucru este valabil și în cazul ajutoarelor acordate în prezența unor standarde naționale obligatorii adoptate în absența standardelor Uniunii.

3.1.3. *Absența încălcării vreunei dispoziții relevante din dreptul Uniunii*

33. În cazul în care activitatea care beneficiază de sprijin sau măsura de ajutor sau condițiile asociate acesteia, inclusiv metoda de finanțare, atunci când aceasta face parte integrantă din măsura respectivă, presupune o încălcare a dreptului relevant al Uniunii, ajutorul în cauză nu poate fi declarat compatibil cu piața internă. Acest lucru este valabil, de exemplu, atunci când ajutorul face obiectul unor clauze care condiționează, în mod direct sau indirect, originea produselor sau a echipamentelor, cum ar fi cerințele ca beneficiarul să achiziționeze produse fabricate în interiorul UE.

3.2. **Condiția negativă: ajutorul nu trebuie să modifice în mod nejustificat condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun**

3.2.1. *Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale*

3.2.1.1. Necesitatea ajutorului

34. Măsura de ajutor de stat propusă trebuie să vizeze o situație în care poate genera o dezvoltare semnificativă pe care piața nu o poate realiza singură, de exemplu prin remedierea disfuncționalităților pieței în ceea ce privește proiectele sau activitățile pentru care se acordă ajutorul. Deși este general acceptat faptul că piețele concurențiale tind să conducă la rezultate eficiente din punctul de vedere al dezvoltării activităților economice, al prețurilor, al producției și al utilizării resurselor, în cazul în care există disfuncționalități ale pieței, intervenția publică sub formă de ajutor de stat poate să îmbunătățească funcționarea eficientă a piețelor și, astfel, să contribuie la dezvoltarea unei activități economice, în măsura în care piața, în sine, nu reușește să producă un rezultat eficient. Statul membru ar trebui să identifice disfuncționalitățile pieței care împiedică atingerea unui nivel suficient de protecție a mediului sau realizarea unei piețe interne eficiente a energiei. Principalele disfuncționalități ale pieței legate de protecția mediului și de energie care pot împiedica obținerea rezultatului optim și pot duce la un rezultat ineficient sunt:

a) Externalități negative: acestea sunt mai frecvente în cazul măsurilor de ajutor în domeniul mediului și apar atunci când nu s-a stabilit în mod adecvat prețul pentru poluare, și anume atunci când întreprinderea în cauză nu suportă costul integral al poluării. În acest caz, întreprinderile care acționează în propriul lor interes nu ar avea suficiente stimulente pentru a lua în considerare externalitățile negative cauzate de activitatea lor economică, nici atunci când optează să utilizeze o anumită tehnologie, nici atunci când decid asupra nivelului de producție. Cu alte cuvinte, costurile suportate de întreprindere nu reflectă pe deplin costurile suportate de consumatori și de societate în general. Prin urmare, întreprinderile nu au, de obicei, suficiente stimulente să își reducă nivelul poluării sau să adopte măsuri individuale de protecție a mediului.

b) Externalități pozitive: faptul că o parte a beneficiilor care rezultă dintr-o investiție va reveni altor operatori de pe piață decât investitorul poate determina întreprinderile să reducă nivelul investiției. Externalități pozitive pot apărea, de exemplu, în cazul investițiilor în ecoinovare, în stabilitatea sistemului, în tehnologiile noi și inovatoare privind energia regenerabilă și în măsurile inovatoare care vizează consumul dispecerizabil sau în cazul infrastructurilor energetice sau al măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică de care beneficiază mai multe state membre sau un număr mai mare de consumatori.

c) Informații asimetrice: acestea apar, de regulă, pe piețele unde există o discrepanță între informațiile disponibile unei părți a pieței și informațiile disponibile celeilalte părți a pieței. Această situație ar putea surveni, de exemplu, atunci când investitorii financiari externi nu dispun de informații complete cu privire la randamentele și riscurile probabile ale unui proiect. De asemenea, ar putea surveni în cazul colaborării transfrontaliere referitoare la infrastructuri, atunci când o parte are un dezavantaj din punctul de vedere al informațiilor în comparație cu cealaltă parte. Deși riscul sau incertitudinea în sine nu duc la prezența unei disfuncționalități a pieței, problema informațiilor asimetrice este legată de gradul de risc și de incertitudine. Ambele tind să fie mai mari în cazul investițiilor în domeniul mediului care au în general o perioadă de amortizare mai lungă, ceea ce duce la punerea unui accent mai mare pe perspectivele pe termen scurt, fapt care ar putea fi agravat de condițiile de finanțare pentru astfel de investiții, în special pentru IMM-uri.

d) Probleme de coordonare: acestea ar putea împiedica dezvoltarea unui proiect sau conceperea eficientă a acestuia ca urmare a intereselor și a stimulentelor divergente în rândul investitorilor, așa-numitele „motivații divergente”, a costurilor contractelor sau ale acordurilor de asigurare de răspundere civilă, a nesiguranței privind rezultatul colaborării și a efectelor de rețea, de exemplu, alimentarea neîntreruptă cu energie electrică. Aceste probleme de coordonare pot apărea, de exemplu, în relația dintre proprietarul unei clădiri și chiriaș în ceea ce privește soluțiile eficiente din punct de vedere energetic. Problemele de coordonare pot fi amplificate ca urmare a problemelor de informare, în special a celor legate de informațiile asimetrice. Problemele de coordonare pot decurge, de asemenea, din necesitatea de a atinge o anumită masă critică înainte ca lansarea proiectului să fie atractivă din punct de vedere comercial, ceea ce poate fi un aspect deosebit de relevant în proiectele de infrastructură (transfrontaliere).

35. Cu toate acestea, simpla existență a unor disfuncționalități ale pieței într-un anumit context nu este suficientă pentru a demonstra necesitatea ajutorului de stat. Este posibil ca alte politici și măsuri să fie deja instituite pentru a remedia o parte din disfuncționalitățile identificate ale pieței. Printre exemple se numără reglementarea sectorială, standardele obligatorii ale Uniunii privind poluarea, obligațiile cu privire la alimentare, mecanismele de stabilire a prețurilor, cum ar fi sistemul Uniunii de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) și taxele pe emisiile de dioxid de carbon. Măsurile suplimentare, inclusiv ajutoarele de stat, pot viza doar disfuncționalitățile reziduale ale pieței, și anume pe cele care rămân neabordate de politici și măsuri de acest tip. De asemenea, este important să se indice modul în care ajutoarele de stat consolidează alte politici și măsuri instituie care au ca obiectiv remedierea acelorași disfuncționalități ale pieței. De aceea, este mai greu să se demonstreze necesitatea ajutorului de stat în cazul în care ajutorul contracarează efectele altor politici care vizează aceleași disfuncționalități ale pieței. Prin urmare, statul membru ar trebui să identifice, de asemenea, eventualele politici și măsuri existente care vizează deja disfuncționalitățile identificate în materie de reglementare sau ale pieței.

36. Comisia va considera că ajutorul este necesar dacă statul membru demonstrează că acesta vizează în mod efectiv disfuncționalități reziduale ale pieței, luând în considerare, de asemenea, alte politici și măsuri deja în vigoare care abordează unele dintre disfuncționalitățile identificate ale pieței.

37. În cazurile în care ajutorul de stat este acordat pentru proiecte sau activități care, în ceea ce privește conținutul lor tehnologic, nivelul de risc și dimensiunea, sunt similare celor deja realizate în cadrul Uniunii în condițiile pieței, Comisia va presupune, în principiu, că nu există o disfuncționalitate a pieței și va solicita dovezi suplimentare pentru a demonstra necesitatea ajutorului de stat.

38. Pentru a demonstra necesitatea ajutorului, statul membru trebuie să demonstreze că proiectul sau, în cazul schemelor, proiectul de referință nu ar fi realizat în absența ajutorului. Comisia va evalua acest lucru pe baza cuantificării menționate în secțiunea 3.2.1.3 sau a unei analize specifice bazate pe dovezi prezentate de statul membru care demonstrează necesitatea ajutorului.

3.2.1.2. Caracterul adecvat

39. Măsura de ajutor propusă trebuie să constituie un instrument de politică adecvat pentru atingerea obiectivului urmărit al ajutorului, ceea ce înseamnă că nu trebuie să existe o politică și un instrument de ajutor care permit obținerea acelorași rezultate în condițiile unui efect de denaturare mai redus.

3.2.1.2.1. Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de politică alternative

40. Ajutoarele de stat nu reprezintă singurul instrument de politică aflat la dispoziția statelor membre pentru a promova creșterea nivelurilor de protecție a mediului sau pentru a asigura o piață internă a energiei eficientă. Pot exista și alte instrumente, mai adecvate, cum ar fi instrumente de piață sau măsuri la nivelul cererii care presupun reglementări, respectarea principiului „eficiența energetică înainte de toate” ([40]), achiziții publice sau standardizare, precum și creșterea finanțării alocate infrastructurii publice și măsuri fiscale generale. Instrumentele fără caracter obligatoriu, cum ar fi aplicarea din proprie inițiativă a etichetelor ecologice, precum și diseminarea tehnologiilor ecologice pot să joace, de asemenea, un rol important în atingerea unui nivel ridicat de protecție a mediului ([41]).

41. Diferite măsuri destinate remedierii aceleiași disfuncționalități a pieței se pot neutraliza reciproc. Aceasta se întâmplă atunci când un mecanism eficient, bazat pe piață, a fost introdus pentru a contracara în mod specific problema externalităților, de exemplu sistemul ETS al Uniunii. O nouă măsură de sprijin menită să remedieze aceeași disfuncționalitate a pieței riscă să submineze eficiența mecanismului bazat pe piață. Prin urmare, atunci când o schemă de ajutoare vizează remedierea disfuncționalităților reziduale ale pieței, aceasta trebuie concepută astfel încât să nu submineze eficiența mecanismului bazat pe piață.

42. Respectarea principiului „poluatorul plătește” prin intermediul legislației privind protecția mediului urmărește să garanteze că o disfuncționalitate a pieței legată de externalitățile negative va fi remediată. Prin urmare, ajutoarele de stat nu reprezintă un instrument adecvat și nu pot fi acordate în măsura în care beneficiarul ajutorului ar putea fi considerat responsabil de poluare în temeiul legislației Uniunii sau al legislației naționale existente în materie.

3.2.1.2.2. Caracterul adecvat în comparație cu alte instrumente de ajutor

43. Ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pot fi acordate sub diverse forme. Cu toate acestea, statul membru ar trebui să garanteze că ajutorul este acordat sub forma care are potențialul de a denatura într-o măsură cât mai mică schimburile comerciale și concurența.

44. În acest sens, statul membru trebuie să demonstreze motivul pentru care alte forme de ajutor cu un potențial mai redus de denaturare sunt mai puțin adecvate, de exemplu: avansurile rambursabile, comparativ cu granturile directe, creditele fiscale, comparativ cu reducerile de impozit sau tipurile de ajutoare bazate pe instrumente financiare, precum instrumentele de datorii, comparativ cu instrumentele de capital, inclusiv, de exemplu, credite preferențiale sau subvenționări ale ratei dobânzii, garanții de stat sau o altă furnizare de finanțare în condiții avantajoase.

45. Instrumentul de ajutor trebuie să fie adecvat disfuncționalității pieței pe care măsura de ajutor intenționează să o remedieze. În situația în care veniturile efective sunt incerte, de exemplu în cazul măsurilor de reducere a consumului de energie, un avans rambursabil poate constitui instrumentul cel mai adecvat.

46. Statul membru trebuie să demonstreze că ajutorul și modul în care este conceput sunt adecvate pentru atingerea obiectivului măsurii pe care îl vizează ajutorul.

3.2.1.3. Proporționalitatea

47. Ajutoarele sunt considerate a fi proporționale în cazul în care cuantumul lor pentru fiecare beneficiar în parte se limitează la minimul necesar pentru realizarea proiectului sau a activității care beneficiază de ajutor.

([40]) Potrivit acestui principiu, statele membre trebuie să țină seama în cea mai mare măsură posibilă, în planificarea energetică și în deciziile de politici și de investiții, de măsurile alternative rentabile privind eficiența energetică, care să eficientizeze cererea și oferta de energie, în special prin economiile de energie la nivelul utilizării finale rentabile din punct de vedere al costurilor, prin inițiative de reacție din partea cererii și prin eficientizarea conversiei, transportului și a distribuției de energie, fiind îndeplinite totodată obiectivele deciziilor respective. A se vedea Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

([41]) Utilizarea etichetelor de mediu și a mențiunilor „ecologic” pe produse poate fi un alt mijloc pentru a le permite consumatorilor/utilizatorilor să ia decizii de cumpărare în cunoștință de cauză și pentru a crește cererea de produse ecologice. Dacă sunt bine concepute, recunoscute, înțelese, fiabile și percepute de consumatorii relevanți, etichetele de mediu solide și mențiunile „ecologic” veridice pot fi un instrument puternic pentru a ghida și pentru a influența comportamentul (consumatorului) spre opțiuni mai ecologice. Utilizarea unei scheme de etichetare/de certificare cu o bună reputație, cu criterii clare și care face obiectul verificării externe (din partea unei părți terțe) va fi unul dintre mijloacele cele mai eficace ale întreprinderilor pentru a demonstra consumatorilor și părților interesate că acestea respectă standarde de mediu ridicate. În acest context, Comisia nu include norme specifice privind ajutorul pentru proiectarea și fabricarea de produse ecologice în domeniul de aplicare al prezentelor orientări.

48. Ca principiu general, ajutoarele vor fi considerate ca fiind limitate la minimul necesar pentru desfășurarea proiectului sau a activității care beneficiază de ajutor în cazul în care ajutorul corespunde costului suplimentar net (deficitului de finanțare) necesar pentru îndeplinirea obiectivului măsurii de ajutor, în comparație cu scenariul contrafactual în absența ajutorului. Costurile nete suplimentare sunt determinate de diferența dintre veniturile și costurile economice (inclusiv costurile de investiție și de exploatare) aferente proiectului care beneficiază de ajutor și cele aferente proiectului alternativ pe care beneficiarul ajutorului l-ar realiza în mod credibil în absența ajutorului.

49. O evaluare detaliată a costului suplimentar net nu va fi necesară în cazul în care cuantumul ajutorului este determinat printr-o procedură de ofertare concurențială, deoarece aceasta oferă o estimare fiabilă a ajutorului minim necesar potențialilor beneficiari ([42]). Prin urmare, Comisia consideră că proporționalitatea ajutorului este asigurată dacă sunt îndeplinite următoarele criterii:

a) procedura de ofertare este concurențială, adică: este deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie, bazată pe criterii obiective, definită *ex ante* în conformitate cu obiectivul măsurii și reducând la minimum riscul de prezentare a unor oferte strategice;

b) criteriile sunt publicate cu suficient timp înainte de termenul de depunere a candidaturilor, pentru a permite o concurență efectivă ([43]);

c) bugetul sau volumul aferent procedurii de ofertare reprezintă o constrângere obligatorie în sensul că se poate preconiza că nu toți ofertanții vor primi ajutor, numărul estimat de ofertanți este suficient pentru a asigura o concurență efectivă, iar proiectarea procedurilor de ofertare subcotate pe durata punerii în aplicare a unei scheme este corectată pentru a restabili concurența efectivă în cadrul procedurilor de ofertare ulterioare sau, în lipsa acestei măsuri, de îndată ce există condiții adecvate;

d) sunt evitate ajustările *ex post* ale rezultatului procedurii de ofertare (cum ar fi negocierile ulterioare privind rezultatele ofertării sau raționalizarea), deoarece acestea pot submina eficiența rezultatului procedurii.

50. Ca regulă generală, criteriile de selecție utilizate pentru stabilirea clasamentului ofertelor și, în cele din urmă, pentru alocarea ajutorului în cadrul procedurii de ofertare concurențiale ar trebui să stabilească o legătură directă sau indirectă între contribuția la obiectivele principale ale măsurii și cuantumul ajutorului cerut de solicitant. Această legătură poate fi exprimată, de exemplu, ca ajutor per unitate de protecție a mediului sau ca ajutor per unitate de energie ([44]). De asemenea, ar putea fi indicat să se includă și alte criterii de selecție care nu sunt legate direct sau indirect de obiectivele principale ale măsurii. În astfel de cazuri, aceste alte criterii nu trebuie să reprezinte mai mult de 30 % din ponderea tuturor criteriilor de selecție. Statul membru trebuie să motiveze abordarea propusă și să se asigure că aceasta este adecvată pentru obiectivele urmărite.

51. În cazul în care ajutorul nu este acordat în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale, costul net suplimentar trebuie determinat comparând profitabilitatea scenariului factual cu cea a scenariului contrafactual. Pentru a determina deficitul de finanțare în astfel de cazuri, statul membru trebuie să prezinte o cuantificare, pentru scenariul factual și un scenariu contrafactual credibil, a tuturor costurilor și veniturilor principale, a costului mediu ponderat al capitalului (CMPC) estimat al beneficiarilor pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare, precum și a valorii actualizate nete (VAN) pentru scenariul factual și cel contrafactual, pe întreaga durată de viață a proiectului. Comisia va verifica dacă acest scenariu contrafactual este realist ([45]). Statul membru trebuie să motiveze ipotezele utilizate pentru fiecare aspect al cuantificării și să explice și să justifice metodologiile aplicate. Costul suplimentar net tipic poate fi estimat ca diferența dintre VAN pentru scenariul factual și pentru scenariul contrafactual pe durata de viață a proiectului de referință.

([42]) Cu toate acestea, în cazul în care există posibilitatea de „oferte cu zero subvenții", statele membre ar trebui să explice cum se va asigura proporționalitatea. Ofertele cu subvenții zero pot apărea, de exemplu, deoarece se preconizează că veniturile de pe piață vor crește în timp și/sau deoarece ofertanții câștigători primesc concesii sau alte beneficii și beneficiază de măsuri de susținere a prețurilor. Ar trebui să se evite stabilirea de niveluri minime sau de plafoane ale prețurilor care limitează procedura concurențială, subminând proporționalitatea, chiar dacă acestea sunt stabilite la zero.

([43]) De obicei, o perioadă de șase săptămâni va fi suficientă. Pentru proceduri deosebit de complexe sau noi, poate fi nevoie ca aceasta să fie mai lungă. În cazuri justificate, de exemplu în situația unor proceduri simple sau regulate/repetate, poate fi adecvată o perioadă mai scurtă.

([44]) La evaluarea unităților de protecție a mediului, statele membre pot, de exemplu, să elaboreze o metodologie care să contabilizeze emisiile sau alte tipuri de poluare în diferitele etape ale activității economice sprijinite, durata de realizare a proiectului sau costurile de integrare a sistemului. Atunci când analizează contribuția la obiectivele principale în raport cu cuantumul ajutorului solicitat, statele membre pot, de exemplu, să compare diferitele criterii obiective și să selecteze, pe baza cuantumului ajutorului per unitate din media ponderată a criteriilor obiective sau dintr-o gamă limitată de oferte cu cuantumul cel mai scăzut al ajutorului per unitate a criteriilor obiective, pe cele cu punctajele cele mai ridicate în raport cu criteriile obiective. Parametrii oricărei astfel de abordări trebuie să fie adaptați pentru a se asigura că procedura de ofertare este, în continuare, nediscriminatorie și efectiv concurențială și reflectă valoarea economică.

([45]) Nu se va considera realist un scenariu contrafactual care propune ca plan alternativ de investiții/exploatare o continuare pe termen lung a activităților actuale care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului.

52. Un scenariu contrafactual poate consta în faptul că beneficiarul nu realizează o activitate sau o investiție sau își continuă activitatea fără modificări. În cazul în care dovezile susțin că acesta este cel mai probabil scenariu contrafactual, costul suplimentar net poate fi aproximat prin VAN negativă a proiectului în scenariul factural în absența ajutorului pe durata proiectului (deci, presupunând implicit că VAN a scenariului contrafactual este zero) ([46]). Acest lucru este valabil în special în cazul proiectelor de infrastructură.

53. În cazul ajutoarelor individuale și al schemelor de ajutor cu un număr deosebit de limitat de beneficiari, calculele și previziunile de la punctul 51 trebuie să fie prezentate la nivelul planului de afaceri detaliat al proiectului, iar pentru schemele de ajutor, pe baza unuia sau mai multor proiecte de referință. În mod similar, dacă se aplică punctul 52, referințele justificative trebuie să fie prezentate la nivelul planului de afaceri detaliat al proiectului, iar pentru schemele de ajutor, pe baza unuia sau mai multor proiecte de referință.

54. În anumite circumstanțe, poate fi dificil să se identifice pe deplin beneficiile și costurile implicate pentru beneficiar și, prin urmare, să se cuantifice VAN în scenariul factual și în cel contrafactual. În aceste cazuri se pot aplica abordări alternative, detaliate în capitolul 4 pentru tipuri specifice de ajutoare. În cazurile respective, ajutorul poate fi considerat proporțional în cazul în care cuantumul acestuia nu depășește intensitatea maximă a ajutorului.

55. În cazul în care nu se utilizează o procedură de ofertare concurențială, iar evoluțiile viitoare ale costurilor și veniturilor sunt marcate de un grad ridicat de incertitudine și există o asimetrie puternică a informațiilor, statului membru i se poate solicita să introducă modele de compensare care să nu fie în întregime *ex ante*. Aceste modele sunt, în schimb, o combinație de mecanisme *ex ante* și *ex post* sau introduc mecanisme *ex post* de recuperare sau de monitorizare a costurilor, menținând în același timp stimulentele pentru ca beneficiarii să își reducă la minimum costurile și să îți dezvolte, în timp, activitatea într-un mod mai eficient.

3.2.1.3.1. Cumularea

56. Ajutoarele pot fi acordate simultan în cadrul mai multor scheme de ajutoare sau pot fi cumulate cu ajutoare ad-hoc sau *de minimis* în legătură cu aceleași costuri eligibile, cu condiția ca cuantumul total al ajutoarelor acordate pentru un proiect sau pentru o activitate să nu conducă la supracompensare sau să nu depășească cuantumul maxim al ajutorului permis în temeiul prezentelor orientări. În cazul în care statul membru permite cumularea ajutorului acordat în cadrul unei măsuri cu ajutorul acordat în cadrul altor măsuri, atunci acesta trebuie să specifice, pentru fiecare măsură, metoda utilizată pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la prezentul punct.

57. Finanțările din partea Uniunii gestionate la nivel central care nu sunt controlate în mod direct sau indirect de statul membru nu constituie ajutoare de stat. În cazul în care o astfel de finanțare din partea Uniunii este combinată cu un ajutor de stat, trebuie să se asigure că cuantumul total al finanțării publice acordate în legătură cu aceleași costuri eligibile nu conduce la supracompensare.

3.2.1.4. Transparență

58. Pentru a reduce efectele negative prin asigurarea accesului concurenților la informațiile relevante cu privire la activitățile care beneficiază de sprijin, statul membru în cauză trebuie să se asigure că următoarele informații sunt publicate, în Modulul privind transparența ajutoarelor de stat al Comisiei ([47]) sau pe un site cuprinzător dedicat ajutoarelor de stat, la nivel național sau regional:

(a) textul integral al schemei de ajutoare aprobate sau al deciziei privind acordarea unui ajutor individual și al dispozițiilor de punere în aplicare a acesteia sau un link către acesta;

(b) informații privind fiecare ajutor individual, acordat ad-hoc sau în cadrul unei scheme de ajutoare, care a fost aprobat pe baza prezentelor orientări și care depășește 100 000 EUR ([48]).

([46]) În absența unui proiect alternativ, Comisia se va asigura că cuantumul ajutorului nu depășește minimul necesar pentru ca proiectul care beneficiază de ajutor să fie suficient de profitabil, de exemplu prin crearea posibilității de a atinge o rată internă de rentabilitate economică (RIRE) care să corespundă valorii de referință sau pragului minim acceptabil specifice sectorului sau întreprinderii. Pot fi, de asemenea, utilizate în acest scop ratele normale de rentabilitate cerute de întreprinderea beneficiară în alte proiecte similare, costul de capital al întreprinderii în ansamblu sau valorile rentabilității observate în mod obișnuit în sectorul în cauză. Toate costurile și beneficiile relevante preconizate trebuie să fie luate în considerare pe întreaga durată de viață a proiectului.

([47]) Căutare publică în baza de date privind transparența ajutoarelor de stat, disponibilă la adresa: https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=ro

([48]) La cererea unui stat membru, justificată în mod corespunzător, se poate renunța la această cerință în cazul în care publicarea detaliată integrală ar aduce atingere concurenței în procedurile ulterioare de alocare, permițând, de exemplu, prezentarea de oferte strategice.

59. Statele membre trebuie să își organizeze propriile site-uri cuprinzătoare privind ajutoarele de stat, unde publică informațiile impuse de prezenta secțiune, astfel încât aceste informații să poată fi accesate cu ușurință. Informațiile trebuie să fie publicate sub formă de foi de calcul cu date fără drepturi de proprietate, care să permită căutarea, extragerea și descărcarea eficientă, precum și partajarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML. Publicul larg trebuie să aibă acces la site fără restricții. Pentru accesarea site-ului nu trebuie să fie necesară înregistrarea prealabilă a utilizatorului.

60. Pentru schemele sub formă de avantaje fiscale sau parafiscale, condițiile stabilite la punctul 58 litera (b) se vor considera îndeplinite dacă statele membre publică informațiile necesare privind cuantumurile ajutoarelor individuale conform următoarelor intervale (în milioane EUR):

0,1-0,5;

0,5-1;

1-2;

2-5;

5-10;

10-30;

30-60;

60-100;

100-250;

250 sau mai mult.

61. Informațiile menționate la punctul 58 litera (b) trebuie să fie publicate în termen de șase luni de la data acordării ajutorului sau, în cazul ajutoarelor sub formă de avantaje fiscale, în termen de un an de la data la care trebuie depusă declarația fiscală ([49]). În cazul ajutoarelor ilegale dar compatibile, statele membre vor trebui să asigure publicarea *ex post* a acestor informații, cel târziu în termen de șase luni de la data deciziei Comisiei prin care ajutorul este declarat compatibil. Pentru a permite aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în temeiul tratatului, informațiile trebuie să fie disponibile timp de cel puțin 10 ani de la data la care a fost acordat ajutorul.

62. Comisia va publica pe site-ul său linkuri către site-urile privind ajutoarele de stat menționate la punctul 59.

3.2.2. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

63. Articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat permite Comisiei să declare compatibile ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice sau a anumitor regiuni economice, dar numai „în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”.

64. Aplicarea acestei condiții negative necesită în primul rând o evaluare a efectului de denaturare al ajutorului în cauză asupra condițiilor schimburilor comerciale. Prin însăși natura sa, orice măsură de ajutor va genera sau va amenința să genereze denaturări ale concurenței și va avea un efect asupra schimburilor comerciale dintre statele membre, deoarece consolidează poziția concurențială a beneficiarilor, chiar dacă măsura de ajutor este necesară, adecvată, proporțională și transparentă.

65. Ajutoarele destinate protecției mediului vor tinde, prin însăși natura lor, să favorizeze produsele și tehnologiile ecologice, în detrimentul altor produse și tehnologii mai poluante. Acest efect al ajutoarelor nu va fi, în principiu, considerat o denaturare nejustificată a concurenței, întrucât vizează disfuncționalitățile pieței care fac necesar ajutorul. În plus, sprijinul pentru produsele și tehnologiile benefice pentru climă contribuie la realizarea obiectivelor prevăzute în Legea europeană a climei pentru 2030 și 2050. Prin urmare, în ceea ce privește măsurile de protecție a mediului, Comisia va examina efectele de denaturare asupra concurenților care, la rândul lor, își desfășoară activitatea în condiții ecologice, chiar și în absența unui ajutor.

([49]) În cazul în care nu există o cerință formală privind declarația anuală, se va considera, în scopul înregistrării, că data de 31 decembrie a anului pentru care a fost acordat ajutorul este data acordării.

66. Comisia consideră că schemele deschise unei game mai largi de potențiali beneficiari au sau riscă să aibă un efect de denaturare a concurenței mai redus decât sprijinul care vizează doar un număr mic de beneficiari specifici, în special atunci când domeniul de aplicare al măsurii de ajutor include toți concurenții care doresc să furnizeze același serviciu, același produs sau același beneficiu.

67. Ajutoarele de stat acordate pentru obiectivele în materie de mediu și de energie pot avea efectul nedorit de a submina recompensele oferite de piață celor mai eficienți și inovatori producători, precum și stimulentele pentru ca cei mai puțin eficienți să își îmbunătățească activitatea, să se restructureze sau să iasă de pe piață. Acest lucru poate crea, de asemenea, bariere ineficiente în calea intrării pe piață a unor potențiali concurenți mai eficienți sau mai inovatori. Pe termen lung, astfel de denaturări pot obstrucționa inovarea, eficiența și adoptarea unor tehnologii mai curate. Aceste efecte de denaturare pot fi deosebit de importante atunci când ajutorul este acordat unor proiecte care oferă un beneficiu tranzitoriu redus, dar care blochează tehnologii mai ecologice pe termen lung, inclusiv cele necesare pentru realizarea obiectivelor climatice pe termen mediu și lung consacrate în Legea europeană a climei. Acest lucru este valabil, de exemplu, în cazul sprijinirii anumitor activități pe bază de combustibili fosili care asigură o reducere imediată a emisiilor de gaze cu efect de seră, dar care conduc la reduceri mai lente ale emisiilor pe termen lung. În condițiile în care toate celelalte elemente sunt egale, cu cât investiția care beneficiază de ajutor este mai apropiată de data țintă relevantă, cu atât este mai mare probabilitatea ca beneficiile sale tranzitorii să fie depășite de posibilele măsuri disuasive pentru tehnologii mai curate. Prin urmare, Comisia va lua în considerare, în evaluarea sa, aceste posibile efecte negative pe termen scurt și lung asupra concurenței și a schimburilor comerciale.

68. Ajutorul poate denatura concurența și prin consolidarea sau menținerea unei puteri de piață semnificative pentru beneficiar. Chiar și în cazul în care ajutorul nu consolidează în mod direct puterea semnificativă de piață, acesta o poate face în mod indirect, prin descurajarea extinderii concurenților existenți, provocând ieșirea de pe piață a acestora sau descurajând intrarea pe piață a unor noi concurenți. Acest aspect trebuie luat în considerare în special atunci când măsura de sprijin vizează un număr mic de beneficiari specifici sau atunci când operatorii tradiționali au dobândit putere de piață înainte de liberalizarea pieței, cum se întâmplă uneori, de exemplu, pe piețele energiei. Acest lucru poate fi, de asemenea, relevant în cadrul procedurilor de ofertare concurențiale de pe piețele emergente, atunci când există riscul ca un actor cu o poziție puternică pe piață să câștige majoritatea procedurilor și să împiedice intrarea pe piață a unor noi actori semnificativi.

69. În afara denaturărilor de pe piețele de produse, ajutorul poate, de asemenea, să producă unele efecte asupra schimburilor comerciale și asupra alegerii amplasării. Aceste denaturări pot apărea la nivelul statelor membre, atunci când întreprinderile fie intră în concurență transfrontalieră, fie iau în considerare amplasări diferite pentru investiții. Chiar dacă ajutorul care vizează conservarea unei activități economice într-o regiune sau deplasarea acesteia din alte regiuni din cadrul pieței interne nu antrenează în mod direct o denaturare a pieței de produse, acesta poate să deplaseze activități sau investiții dintr-o regiune în alta, fără a avea vreun impact net asupra mediului. Comisia va verifica dacă ajutorul nu are efecte vădit negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale. De exemplu, ajutoarele acordate pentru îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de energie care generează doar o simplă schimbare a locului de desfășurare a activității economice, fără a îmbunătăți nivelul existent de protecție a mediului în statele membre, nu vor fi considerate compatibile cu piața internă.

70. Comisia va aproba măsuri în temeiul prezentelor orientări pentru o perioadă maximă de 10 ani, deși în anumite cazuri se pot aplica limitări suplimentare (a se vedea punctul 76). În cazul în care un stat membru dorește să prelungească durata măsurii dincolo de această perioadă maximă, acesta poate notifica din nou măsura. Aceasta înseamnă că ajutorul ar putea fi acordat în temeiul măsurilor aprobate în limitele intervalului maxim de 10 ani de la data notificării deciziei Comisiei prin care ajutorul este declarat compatibil.

3.3. **Evaluarea efectelor pozitive ale ajutorului în raport cu efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale**

71. Ca ultimă etapă, Comisia va echilibra efectele negative identificate ale măsurii de ajutor asupra concurenței și a condițiilor comerciale cu efectele pozitive ale ajutorului preconizat asupra activităților economice care beneficiază de sprijin, inclusiv contribuția acestuia la protecția mediului și la obiectivele politicii energetice și, în special, la tranziția către activități durabile din punctul de vedere al mediului și la realizarea obiectivelor obligatorii din punct de vedere juridic în conformitate cu Legea europeană a climei și obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030.

72. Cu ocazia evaluării comparative, Comisia va acorda o atenție specială articolului 3 din Regulamentul (UE) 2020/852 privind taxonomia UE, inclusiv principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” ([50]), sau altor metodologii comparabile. În plus, în cadrul evaluării efectelor negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, Comisia va lua în considerare, după caz, externalitățile negative ale activității care beneficiază de ajutor, în cazul în care acestea modifică în mod nefavorabil concurența și schimburile comerciale dintre statele membre într-o măsură care contravine interesului comun prin crearea sau agravarea ineficiențelor pieței, inclusiv, în special, externalitățile care ar putea împiedica realizarea obiectivelor climatice stabilite în temeiul dreptului Uniunii ([51]).

73. Comisia va considera că o măsură de ajutor este compatibilă cu piața internă numai în cazul în care efectele pozitive depășesc efectele negative. În cazurile în care măsura de ajutor propusă nu abordează o disfuncționalitate bine identificată a pieței într-un mod adecvat și proporțional, de exemplu din cauza caracterului tranzitoriu al avantajului și a denaturărilor pe termen lung pe care le implică, astfel cum se prevede la punctul 67, tendința va fi ca efectele negative de denaturare a concurenței să depășească efectele pozitive ale măsurii. Prin urmare, Comisia va concluziona, probabil, că măsura de ajutor propusă este incompatibilă.

74. Este puțin probabil ca măsurile care implică, în mod direct sau indirect, sprijin pentru combustibilii fosili, în special pentru cei mai poluanți dintre combustibilii fosili, să creeze efecte pozitive asupra mediului, acestea având adesea efecte negative importante, deoarece pot spori externalitățile negative de mediu de pe piață. Același lucru este valabil și pentru măsurile care implică noi investiții în gazele naturale, cu excepția cazului în care se demonstrează că nu există niciun efect de creare de dependență ([52]). De aceea, o echilibrare pozitivă a unor astfel de măsuri va fi, în principiu, puțin probabilă, astfel cum se explică mai detaliat în capitolul 4.

75. În general, Comisia va aprecia în mod pozitiv caracteristicile măsurilor propuse de statele membre pentru a facilita participarea IMM-urilor și, după caz, a comunităților de energie din surse regenerabile la proceduri de ofertare concurențiale, cu condiția ca efectele pozitive ale asigurării participării și acceptării să depășească posibilele efecte de denaturare.

76. Alți factori care trebuie luați în considerare pentru a stabili echilibrul general al anumitor categorii de scheme de ajutoare în anumite cazuri sunt:

a) o cerință de evaluare *ex post*, astfel cum se indică în capitolul 5; în astfel de cazuri, Comisia poate limita durata schemelor [în mod normal, la maximum patru ani], cu posibilitatea de a notifica din nou prelungirea acestora ulterior;

b) o cerință – în absența unei proceduri de ofertare concurențiale – de a notifica individual proiectele de sprijin de o anumită dimensiune sau care prezintă anumite caracteristici;

c) o cerință ca măsurile de ajutor să fie supuse unei limite de timp.

4. CATEGORII DE AJUTOARE

4.1. Ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin sprijinirea energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice

4.1.1. *Justificare*

77. În Legea europeană a climei, Uniunea a stabilit obiective obligatorii și ambițioase de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru 2030 și 2050. În Regulamentul (UE) 2018/1999, Uniunea a stabilit obiectivele Uniunii în materie de energie și climă pentru 2030. În Directiva privind eficiența energetică, Uniunea a stabilit obiective obligatorii în materie de eficiență energetică pentru 2030. Ajutoarele de stat pot fi necesare pentru a contribui la realizarea acestor obiective ale Uniunii și a contribuțiilor naționale conexe.

([50]) Pentru măsurile care sunt identice cu cele din cadrul planurilor de redresare și reziliență aprobate de Consiliu, conformitatea acestora cu principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” este considerată îndeplinită, întrucât acest lucru a fost deja verificat.

([51]) Acest lucru ar putea fi valabil și în cazul în care ajutorul denaturează funcționarea instrumentelor economice instituite pentru a internaliza astfel de externalități negative (de exemplu, prin influențarea semnalelor de preț emise de sistemul ETS al Uniunii sau de un instrument similar).

([52]) De exemplu, aceasta se poate baza pe un plan național de decarbonizare cu obiective obligatorii și/sau poate include angajamente obligatorii ale beneficiarului de a introduce tehnologii de decarbonizare precum CSC/CUC sau de a înlocui gazele naturale cu gaze din surse regenerabile sau cu gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau angajamente obligatorii de a închide centrala într-un interval de timp coerent cu obiectivele climatice ale Uniunii. Pentru îndeplinirea obiectivelor climatice ale Uniunii pentru 2030 și 2050, trebuie să existe o traiectorie descendentă clară pentru toți combustibilii fosili, inclusiv pentru gazele naturale. Evaluarea impactului realizată de Comisie pentru Planul privind obiectivul climatic pentru 2030 explică faptul că, până în 2050, „utilizarea fără restricții a gazelor naturale va deveni incompatibilă cu obiectivul neutralității climatice, iar utilizarea acestora [trebuie] redusă cu 66-71 % comparativ cu 2015” [SWD(2020) 176 final].

4.1.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

78. Secțiunea 4.1 stabilește normele de compatibilitate în cazul măsurilor pentru energia din surse regenerabile, inclusiv ajutoarele pentru producția de energie din surse regenerabile sau de combustibili sintetici produși pe bază de energie din surse regenerabile. Aceasta stabilește, de asemenea, normele de compatibilitate pentru măsurile de ajutor care implică o gamă largă de alte tehnologii al căror obiectiv principal este reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră ([53]).

4.1.2.1. Ajutoare pentru energia din surse regenerabile

79. Prezenta secțiune stabilește normele de compatibilitate pentru măsurile de sprijinire a tuturor tipurilor de energie din surse regenerabile.

80. Sprijinul pentru biocombustibili, biolichide, biogaz (inclusiv biometan) și combustibilii proveniți din biomasă poate fi aprobat numai în măsura în care combustibilii care beneficiază de ajutor respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele sale de punere în aplicare sau delegate.

81. Ajutoarele pentru valorificarea energetică a deșeurilor pot fi considerate compatibile în temeiul prezentei secțiuni în măsura în care se limitează la deșeurile care se încadrează în definiția surselor regenerabile de energie.

82. Ajutoarele pentru producția de hidrogen din surse regenerabile de energie ([54]) pot fi evaluate în temeiul prezentei secțiuni.

4.1.2.2. Alte ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru eficiența energetică

83. În principiu, sunt eligibile toate tehnologiile care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv ajutoarele pentru producerea de energie cu emisii reduse de dioxid de carbon sau de combustibili sintetici pe bază de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, ajutoarele pentru eficiența energetică, inclusiv cogenerarea de înaltă eficiență, ajutoarele pentru CSC/CUC, ajutoarele pentru consumul dispecerizabil și stocarea energiei, în cazul în care acestea reduc emisiile, precum și ajutoarele pentru reducerea sau evitarea emisiilor rezultate din procesele industriale, inclusiv prelucrarea materiilor prime. Prezenta secțiune acoperă, de asemenea, sprijinul pentru eliminarea gazelor cu efect de seră din mediu. Aceasta nu se aplică măsurilor al căror obiectiv principal nu este reducerea sau eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cazul în care o măsură contribuie atât la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cât și la prevenirea sau reducerea poluării provenite din alte surse decât gazele cu efect de seră, compatibilitatea măsurii va fi evaluată pe baza prezentei secțiuni sau a secțiunii 4.5, în funcție de obiectivul predominant dintre cele două.

84. Prezenta secțiune vizează, de asemenea, proiectele de infrastructură dedicate (inclusiv pentru hidrogen, alte gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon și dioxidul de carbon în vederea stocării/utilizării) care nu se încadrează în definiția infrastructurii energetice, precum și proiectele care înglobează o infrastructură dedicată sau o infrastructură energetică ori ambele, în combinație fie cu producția, fie cu consumul/utilizarea.

85. În măsura în care ajutorul facilitează investițiile pentru îmbunătățirea performanței energetice a activităților industriale, prezenta secțiune se aplică în egală măsură IMM-urilor și întreprinderilor mici cu capitalizare medie furnizoare de măsuri de îmbunătățire a performanței energetice în scopul de a facilita contractele de performanță energetică în sensul articolului 2 punctul 27 din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică.

86. Ajutoarele pentru valorificarea energetică a deșeurilor pot fi considerate compatibile în temeiul prezentei secțiuni în măsura în care se limitează la deșeurile utilizate pentru instalațiile pe bază de combustibili care se încadrează în definiția cogenerării de înaltă eficiență.

87. Ajutoarele pentru producția de hidrogen cu conținut scăzut de carbon pot fi evaluate în temeiul prezentei secțiuni.

88. În temeiul prezentei secțiuni se pot examina și ajutoarele de sprijinire a electrificării care prevăd utilizarea de energie electrică din surse regenerabile și/sau de energie electrică cu emisii scăzute de dioxid de carbon, inclusiv sprijinul pentru încălzire și procesele industriale.

([53]) Sunt incluse atât investițiile de tip *brownfield*, cât și cele de tip *greenfield*.

([54]) Aceasta include electrolizoarele conectate la rețea care au încheiat contracte de achiziție de energie electrică din surse regenerabile cu operatori economici producători de energie electrică din surse regenerabile care îndeplinesc condițiile stabilite în Regulamentul delegat al Comisiei adoptat în temeiul articolului 27 alineatul (3) din Directiva (UE) 2018/2001.

4.1.3. *Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale*

4.1.3.1. Necesitatea ajutorului

89. Punctele 34-37 nu se aplică măsurilor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Statul membru trebuie să identifice măsurile de politică deja în vigoare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Cu toate acestea, chiar dacă sistemul ETS al Uniunii și politicile și măsurile conexe internalizează o parte din costurile emisiilor de gaze cu efect de seră, acestea nu pot încă să le internalizeze în totalitate.

90. Statul membru ar trebui să demonstreze că ajutorul este necesar pentru activitățile propuse, astfel cum se prevede la punctul 38, ținând seama de situația contrafactuală ([55]), precum și de costurile și veniturile relevante, inclusiv de cele legate de ETS și de politicile și măsurile conexe identificate la punctul 89. În cazul în care există incertitudini importante cu privire la viitoarele evoluții ale pieței legate de o mare parte a argumentelor economice (în această situație s-ar putea afla, de exemplu, investițiile în energia din surse regenerabile în cazul în care veniturile din energia electrică nu sunt cuplate cu costurile de producție), sprijinul sub forma unei anumite remunerații garantate pentru limitarea expunerii la scenarii negative poate fi considerat necesar pentru a asigura realizarea investiției private. În astfel de cazuri, pentru a se asigura proporționalitatea, pot fi necesare limitări ale rentabilității și/sau recuperări legate de posibile scenarii pozitive.

91. În cazul în care statul membru demonstrează că ajutorul este necesar în conformitate cu punctul 90, Comisia presupune că persistă o disfuncționalitate reziduală a pieței, care poate fi remediată prin intermediul ajutoarelor pentru decarbonizare, cu excepția cazului în care deține elemente care dovedesc contrariul.

92. În cazul schemelor care durează mai mult de trei ani, statul membru trebuie să confirme că își va actualiza analiza costurilor și veniturilor relevante cel puțin la fiecare trei ani sau, în cazul schemelor care implică o frecvență mai scăzută a acordării de ajutoare, înainte de acordarea ajutorului, ceea ce ar oferi asigurarea că ajutorul este în continuare necesar pentru fiecare categorie eligibilă de beneficiari. În cazul în care ajutorul nu mai este necesar pentru o categorie de beneficiari, categoria respectivă ar trebui eliminată înainte de acordarea unui ajutor suplimentar ([56]).

4.1.3.2. Caracterul adecvat

93. Secțiunea 3.2.1.2 nu se aplică măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Comisia presupune că ajutorul de stat poate fi, în principiu, o măsură adecvată pentru atingerea obiectivelor de decarbonizare, având în vedere că alte instrumente de politică nu sunt, de regulă, suficiente pentru atingerea acestor obiective, cu condiția ca toate celelalte condiții de compatibilitate să fie îndeplinite. Având în vedere amploarea și caracterul urgent al provocării pe care o reprezintă decarbonizarea, pot fi utilizate mai multe instrumente diferite, inclusiv granturile directe.

94. Ajutoarele pentru facilitarea contractelor de performanță energetică, menționate la punctul 85, pot lua numai una dintre formele următoare:

a) un împrumut sau o garanție acordată furnizorului măsurilor de îmbunătățire a performanței energetice în baza unui contract de performanță energetică;

b) produs financiar destinat refinanțării furnizorului respectiv (de exemplu, factoring sau forfetare).

4.1.3.3. Eligibilitatea

95. Este posibil ca măsurile de decarbonizare care vizează unele activități specifice care concurează cu alte activități nesubvenționate să conducă la denaturări mai mari ale concurenței, în comparație cu măsurile deschise tuturor activităților concurente. Prin urmare, statul membru ar trebui să motiveze măsurile care nu includ toate tehnologiile și proiectele aflate în concurență - de exemplu, toate proiectele care funcționează pe piața energiei electrice sau toate întreprinderile care produc produse substituibile și care sunt capabile din punct de vedere tehnic să contribuie în mod eficient la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră ([57]). Această motivare ar trebui să se bazeze pe considerente obiective legate, de exemplu, de eficiență, de costuri sau de alte circumstanțe relevante. Motivările se pot baza pe probele colectate în cadrul consultării publice menționate în secțiunea 4.1.3.4, după caz.

([55]) Scenariul contrafactual se referă la activitatea care ar fi fost desfășurată de beneficiar în absența ajutorului. În cazul unor activități de decarbonizare, aceasta poate implica realizarea unei investiții într-o alternativă mai puțin ecologică. În alte cazuri, scenariul contrafactual poate consta în lipsa unei investiții, sau într-o investiție întârziată, dar poate consta și într-o decizie de exploatare care are drept rezultat beneficii ecologice mai mici, cum ar fi, spre exemplu, continuarea exploatării instalațiilor existente la locul de producere și/sau achiziționarea de energie.

([56]) Acest lucru nu ar afecta dreptul de a primi ajutor deja acordat (de exemplu, în cadrul unui contract pe o perioadă de 10 ani).

([57]) În general, Comisia nu va solicita ca măsurile să fie deschise la nivel transfrontalier, deși acest lucru poate contribui la reducerea preocupărilor privind concurența.

96. Comisia va evalua această motivare și va considera, de exemplu, că o eligibilitate mai limitată nu denaturează în mod nejustificat concurența în cazul în care:

a) o măsură vizează un obiectiv specific sectorial sau tehnologic stabilit în dreptul Uniunii ([58]), cum ar fi o schemă privind energia din surse regenerabile sau eficiența energetică ([59]);

b) măsura urmărește în mod specific sprijinirea proiectelor demonstrative;

c) măsura urmărește să abordeze nu doar decarbonizarea, ci și calitatea aerului sau alte tipuri de poluare;

d) un stat membru indică motivele pentru care preconizează că sectoarele eligibile sau tehnologiile inovatoare au potențialul de a aduce o contribuție importantă și eficientă din punctul de vedere al costurilor la protecția mediului și la decarbonizarea profundă pe termen lung;

e) măsura este necesară pentru a realiza diversificarea de care este nevoie pentru a se evita agravarea problemelor legate de stabilitatea rețelei ([60]);

f) se poate preconiza că o abordare mai selectivă va conduce la reducerea costurilor de realizare a protecției mediului (de exemplu, prin reducerea costurilor de integrare în rețea datorită diversificării, inclusiv între sursele regenerabile de energie, care ar putea include și consumul dispecerizabil și/sau stocarea) și/sau va avea ca rezultat reducerea denaturării concurenței;

g) un proiect a fost selectat în urma unei proceduri deschise cu scopul de a fi inclus într-un proiect transfrontalier integrat de mari dimensiuni, conceput în comun de mai multe state membre, menit să aibă o contribuție importantă la protecția mediului în interesul comun al Uniunii și care fie aplică o tehnologie inovatoare, ce decurge dintr-o activitate de cercetare, dezvoltare și inovare (C&D&I) desfășurată de beneficiar sau de o altă entitate, atât timp cât beneficiarul dobândește drepturile de utilizare a rezultatelor activităților de C&D&I anterioare, fie se numără printre primii utilizatori ai unei tehnologii inovatoare din sectorul său de activitate.

97. Statele membre trebuie să reexamineze în mod periodic normele privind eligibilitatea și orice norme conexe pentru a se asigura că motivarea furnizată pentru a justifica o eligibilitate mai limitată continuă să se aplice pe durata de viață a fiecărei scheme, cu alte cuvinte pentru a se asigura că orice limitări ale eligibilității pot fi justificate și atunci când sunt dezvoltate noi tehnologii sau abordări sau când se asigură disponibilitatea unui volum mai mare de date.

4.1.3.4. Consultarea publică

98. Secțiunea 4.1.3.4 se aplică de la 1 iulie 2023.

99. Înainte de notificarea ajutorului, în alte situații decât cele excepționale justificate corespunzător, statele membre trebuie să se consulte public cu privire la impactul concurențial și proporționalitatea măsurilor care trebuie notificate în temeiul prezentei secțiuni. Obligația de consultare nu se aplică în ceea ce privește modificările aduse măsurilor deja aprobate care nu aduc atingere domeniului de aplicare sau eligibilității acestora și nici nu prelungesc durata acestora la mai mult de 10 ani de la notificarea deciziei inițiale a Comisiei de constatare a compatibilității ajutorului, nici în ceea ce privește cazurile menționate la punctul 100. Pentru a stabili dacă o măsură este justificată, având în vedere criteriile prevăzute în prezentele orientări, este necesară următoarea consultare publică ([61]):

([58]) De exemplu, dacă este cazul, pentru hidrogenul produs din surse regenerabile de energie.

([59]) Într-un astfel de caz, eligibilitatea ar trebui limitată numai în conformitate cu definițiile relevante, dacă astfel de definiții există în legislația sectorială. De exemplu, o schemă concepută pentru a îndeplini obiectivul principal al Uniunii în materie de energie din surse regenerabile ar trebui să fie deschisă tuturor tehnologiilor care corespund definiției noțiunii de „surse regenerabile de energie" din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 8), iar o schemă concepută pentru a îndeplini un obiectiv secundar al Uniunii ar trebui să fie deschisă tuturor tehnologiilor care pot contribui la îndeplinirea obiectivului secundar respectiv. Cu toate acestea, statele membre pot, de asemenea, să limiteze și mai mult domeniul de aplicare al măsurilor lor de sprijin, inclusiv la anumite tipuri de surse regenerabile de energie, pe baza altor criterii obiective, cum ar fi cele enumerate la punctul 96 literele (b)-(g).

([60]) Într-un caz care include acordarea de sprijin regional, statul membru ar trebui să demonstreze că serviciile auxiliare și normele de redispecerizare permit participarea eficientă a surselor regenerabile de energie, a stocării și a consumului dispecerizabil, după caz, precum și recompensarea opțiunilor tehnologice și de alegere a amplasării care sprijină stabilitatea rețelei, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/943 și cu Directiva (UE) 2019/944. În cazul în care statul membru identifică o problemă locală legată de siguranța alimentării care nu poate fi soluționată pe termen mediu (de exemplu, în termen de 5-10 ani) prin îmbunătățiri ale organizării pieței sau printr-o consolidare suficientă a rețelei, ar trebui concepută și evaluată o măsură de abordare a acestei preocupări în temeiul secțiunii 4.8.

([61]) Statele membre se pot baza pe procesele naționale de consultare existente cu privire la aceste cerințe. Atât timp cât consultarea abordează punctele enumerate în prezentele orientări și se desfășoară pe perioada de timp prevăzută, nu este necesară o consultare separată. Este posibil ca aceasta să nu fie necesară nici pentru cazurile menționate la punctul 96 litera (g).

a) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este de cel puțin 150 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin șase săptămâni, care să cuprindă:

i) eligibilitatea;

ii) metoda și estimarea subvenției pe tonă de emisii de CO_2 echivalent ([62]) evitate (pe proiect sau proiect de referință);

iii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse;

iv) principalii parametri pentru procesul de alocare a ajutorului ([63]), inclusiv pentru a permite concurența între diferitele tipuri de beneficiari ([64]);

v) principalele ipoteze care stau la baza cuantificării utilizate pentru a demonstra efectul stimulativ, necesitatea și proporționalitatea;

vi) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale sau în producția industrială, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii (a se vedea punctul 129);

b) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este de sub 150 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin patru săptămâni, care să abordeze:

i) eligibilitatea;

ii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse;

iii) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale sau în producția industrială, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii (a se vedea punctul 129).

100. Nu este necesară o consultare publică pentru măsurile care intră sub incidența punctului 99 litera (b) în cazul în care se organizează proceduri de ofertare concurențiale, iar măsura nu sprijină investiții în producerea de energie și activități de producție sau de alt tip pe bază de combustibili fosili.

101. Chestionarele de consultare trebuie publicate pe un site public. Statele membre trebuie să publice un răspuns la consultare care să sintetizeze și să abordeze contribuțiile primite. Acesta ar trebui să includă explicarea modului în care posibilele efecte negative asupra concurenței au fost reduse la minimum prin domeniul de aplicare sau eligibilitatea măsurii propuse. În cadrul notificării măsurilor de ajutor prevăzute de prezenta secțiune statele membre trebuie să includă un link către răspunsul lor la consultare.

102. În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, Comisia ar putea lua în considerare metode alternative de consultare, cu condiția ca punerea în aplicare (continuă) a ajutorului să țină seama de punctele de vedere ale părților interesate. În astfel de cazuri, ar putea fi necesară combinarea metodelor alternative cu acțiuni corective pentru a reduce la minimum posibilele efecte de denaturare ale măsurii.

4.1.3.5. Proporționalitatea

103. În general, acordarea ajutoarelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră ar trebui să aibă loc prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, descrisă la punctele 49 și 50, astfel încât obiectivele măsurii ([65]) să poată fi atinse prin mijloace proporționale care să reducă la minimum denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale. Bugetul sau volumul aferent procedurii de ofertare reprezintă o constrângere

([62]) CO_2 echivalent [$CO_{2(e)}$] este o măsură metrică utilizată pentru compararea emisiilor diferitelor gaze cu efect de seră pe baza potențialului de încălzire globală al acestora, prin transformarea cantităților de gaze altele decât dioxidul de carbon în cantitatea echivalentă de dioxid de carbon cu același potențial de încălzire globală.

([63]) De exemplu, intervalul de timp dintre procedura concurențială și perioada de livrare, regulile privind ofertarea/oferta, regulile de stabilire a prețurilor.

([64]) De exemplu, în cazul în care există durate diferite ale contractelor, metodologii diferite de calculare a capacității/producției eligibile, asigurate cu tehnologii diferite, metodologii diferite pentru calcularea sau plata subvențiilor.

([65]) De exemplu, atingerea obiectivelor de decarbonizare ale statului membru.

obligatorie în sensul că este de așteptat ca nu toți ofertanții să primească ajutor, numărul estimat de ofertanți este suficient pentru a asigura o concurență efectivă, iar conceperea procedurilor de ofertare subcotate pe durata punerii în aplicare a unei scheme este corectată pentru a restabili concurența efectivă în cadrul procedurilor de ofertare ulterioare sau, în lipsa acestei măsuri, de îndată ce există condiții adecvate ([66]).

104. Procedura de ofertare ar trebui, în principiu, să fie deschisă tuturor beneficiarilor eligibili pentru a permite o alocare a ajutorului eficientă din punctul de vedere al costurilor și pentru a reduce denaturările concurenței. Totuși, procedura de ofertare poate fi limitată la una sau mai multe categorii specifice de beneficiari în cazul în care sunt furnizate dovezi, inclusiv eventuale dovezi relevante colectate în cadrul consultării publice, care arată, de exemplu, că:

a) o procedură unică deschisă tuturor beneficiarilor eligibili ar conduce la un rezultat sub nivelul optim sau ar împiedica realizarea obiectivelor măsurii; această justificare poate face referire la criteriile prevăzute la punctul 96;

b) există o abatere semnificativă între nivelurile ofertelor pe care se preconizează că le vor propune diferitele categorii de beneficiari (în general, o astfel de situație ar fi aceea în care nivelurile preconizate ale ofertelor competitive – identificate pe baza analizei solicitate la punctul 90 – diferă cu peste 10 %); în acest caz, pot fi utilizate proceduri de ofertare concurențiale separate, astfel încât categoriile de beneficiari cu costuri similare să concureze între ele.

105. În cazul în care un stat membru invocă excepțiile prevăzute la punctul 104 litera (b) în cazul unei scheme care va dura mai mult de trei ani, analiza cerută la punctul 92 ar trebui să examineze și dacă aceste excepții pot fi invocate în continuare. Statele membre trebuie să confirme în special că schemele de acest tip vor fi adaptate în timp, astfel încât tehnologiile pentru care se preconizează că se vor prezenta oferte între care diferențele sunt sub 10 % să fie licitate prin aceeași procedură de ofertare concurențială. În mod similar, statul membru poate alege să organizeze proceduri concurențiale separate în cazul în care analiza actualizată de la punctul 92 evidențiază diferențe de costuri suficient de importante pentru a conduce la diferențe de peste 10 % între oferte.

106. În cazul în care analiza care trebuie efectuată în conformitate cu punctul 90 arată că ar putea exista o diferență semnificativă între nivelurile ofertelor pe care se preconizează că le vor prezenta diferitele categorii de beneficiari, statele membre ar trebui să ia în considerare riscul de supracompensare la care conduc tehnologiile mai ieftine. Acest lucru va fi, de asemenea, luat în considerare de Comisie în evaluarea sa. Dacă este cazul, se pot impune plafoane ale ofertelor pentru a limita oferta maximă din partea ofertanților individuali din anumite categorii. Eventualele plafoane ale ofertelor ar trebui justificate prin referire la cuantificarea proiectelor de referință menționate la punctele 51, 52 și 53.

107. Excepțiile de la cerința de a aloca ajutorul și de a stabili nivelul ajutorului printr-o procedură de ofertare concurențială pot fi justificate în cazul în care dovezile, inclusiv cele colectate în cadrul consultării publice, arată că se aplică una din următoarele situații:

a) oferta potențială sau numărul de ofertanți potențiali nu este suficient pentru a asigura concurența; în această situație, statul membru trebuie să demonstreze că nu este posibilă creșterea concurenței prin reducerea bugetului sau prin facilitarea participării la procedura de ofertare (de exemplu, prin identificarea de noi terenuri în vederea amenajării sau prin adaptarea cerințelor preliminare), după caz;

b) beneficiarii sunt proiecte mici, definite după cum urmează:

i) pentru proiectele de producere sau stocare a energiei electrice – proiecte cu o putere instalată mai mică sau egală cu 1 MW;

ii) pentru consumul de energie electrică – proiecte cu o cerere de energie electrică maximă mai mică sau egală cu 1 MW;

([66]) O astfel de constrângere obligatorie poate fi obținută în diverse moduri complementare, inclusiv prin acțiuni de diminuare a eventualelor constrângeri în ceea ce privește oferta, prin ajustarea volumului astfel încât să reflecte oferta disponibilă probabilă la un moment dat și/sau prin modificarea altor caracteristici ale conceperii procedurii de ofertare (precum criteriile de eligibilitate pentru participare), în scopul îndeplinirii obiectivului măsurii (de exemplu, obiectivele de decarbonizare ale statelor membre) într-un mod proporțional care să reducă la minimum denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale. Concomitent cu garantarea proporționalității și competitivității, statele membre pot lua în considerare și așteptările legitime ale investitorilor.

iii) pentru tehnologiile de producere a căldurii și de producție de gaze – proiecte cu o capacitate instalată mai mică sau egală cu 1 MW sau echivalent;

iv) pentru 100 % din proiectele deținute de IMM-uri sau de comunități de energie din surse regenerabile cu o putere instalată sau o cerere maximă mai mică sau egală cu 6 MW;

v) pentru proiecte deținute în proporție de 100 % de întreprinderi mici și microîntreprinderi sau de comunități de energie din surse regenerabile numai pentru producerea de energie eoliană, cu o capacitate instalată mai mică sau egală cu 18 MW;

vi) pentru măsurile de eficiență energetică care nu implică producerea de energie cu beneficii pentru IMM-uri, în cazul în care beneficiarii primesc sub 300 000 EUR per proiect;

c) proiectele individuale îndeplinesc cumulativ următoarele două condiții:

i) proiectul a fost selectat în urma unei proceduri deschise cu scopul de a fi inclus într-un proiect transfrontalier integrat de mari dimensiuni, conceput în comun de mai multe state membre, menit să aibă o contribuție importantă la protecția mediului în interesul comun al Uniunii;

ii) proiectul fie aplică o tehnologie inovatoare care decurge dintr-o activitate de C&D&I desfășurată de beneficiar sau de o altă entitate, atât timp cât beneficiarul dobândește drepturile de utilizare a rezultatelor activității de C&D&I anterioare, fie se numără printre primele utilizări ale unei tehnologii inovatoare din sectorul de activitate în cauză.

108. Statele membre pot utiliza, de asemenea, sisteme competitive de certificate sau de obligații ale furnizorilor pentru a stabili cuantumul ajutorului și pentru a aloca ajutorul, cu condiția ca:

a) cererea în cadrul sistemului să fie stabilită sub nivelul ofertei potențiale;

b) prețul de cumpărare sau de penalizare care se aplică unui consumator sau furnizor care nu a cumpărat numărul necesar de certificate (adică prețul care constituie valoarea maximă care ar fi plătită pentru sprijin) este stabilit la un nivel suficient de ridicat pentru a stimula respectarea obligației. Cu toate acestea, prețul de penalizare ar trebui să se bazeze pe cuantificarea menționată la punctele 51, 52 și 53, pentru a evita ca un nivel excesiv de ridicat să conducă la supracompensare;

c) în cazul în care schemele implică sprijin pentru biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă, statele membre trebuie să țină seama de informațiile privind sprijinul primit deja din documentația sistemului de echilibrare a masei prevăzut la articolul 30 din Directiva (UE) 2018/2001, pentru a evita supracompensarea.

109. De asemenea, statele membre pot să conceapă scheme de sprijin care să vizeze decarbonizarea sau eficiența energetică, sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale, cum ar fi taxele destinate finanțării obiectivelor politicii de mediu. Pentru astfel de scheme nu este obligatorie aplicarea unei proceduri de ofertare concurențiale. Însă un astfel de ajutor trebuie acordat, în principiu, în același mod tuturor întreprinderilor eligibile care își desfășoară activitatea în același sector de activitate economică și care se află într-o situație de fapt identică sau similară în ceea ce privește scopurile sau obiectivele măsurii de ajutor. Statul membru care transmite notificarea trebuie să instituie un mecanism de monitorizare anuală prin care să verifice dacă ajutorul este în continuare necesar. Prezenta secțiune nu se referă la reducerile taxelor sau impozitelor, care reflectă costurile esențiale ale furnizării de energie sau de servicii conexe. De exemplu, reducerile taxelor de rețea sau ale taxelor de finanțare a mecanismelor de asigurare a capacității sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentei secțiuni.

110. În cazul în care reducerea taxelor fiscale sau parafiscale scade costurile de exploatare recurente, cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească diferența dintre costurile proiectului sau activității ecologice și cele ale scenariului contrafactual mai puțin ecologic. În cazul în care proiectul sau activitatea mai ecologică poate avea ca rezultat economii de costuri potențiale sau venituri suplimentare, acestea trebuie luate în considerare atunci când se stabilește proporționalitatea ajutorului.

111. Atunci când concep schemele de ajutoare, statele membre trebuie să țină seama de informațiile privind sprijinul primit deja din documentația sistemului de echilibrare a masei prevăzut la articolul 30 din Directiva (UE) 2018/2001.

112. În cazul în care măsurile de ajutor acordate cuprind concesiuni sau alte beneficii, precum dreptul de utilizare a terenurilor, a fundului mării sau a râurilor ori dreptul la o conexiune la infrastructură, statele membre trebuie să se asigure că aceste concesiuni li se atribuie beneficiarilor pe baza unor criterii obiective și transparente legate de obiectivele măsurii (a se vedea punctul 50).

113. În cazul în care ajutorul ia forma unui împrumut cu rang prioritar acordat furnizorului măsurilor de îmbunătățire a performanței energetice în cadrul unui contract de performanță energetică, instrumentele de împrumut ar trebui să asigure o rată de coinvestiție substanțială din partea furnizorilor comerciali de finanțare prin îndatorare. Se prezumă că rata de coinvestiție este substanțială dacă nu este mai mică de 30 % din valoarea portofoliului subiacent de contracte de performanță energetică al furnizorului. Suma rambursată de furnizor pentru măsurile de îmbunătățire a performanței energetice trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea nominală a împrumutului. În cazul în care ajutorul se acordă sub forma unei garanții, garanția publică nu trebuie să depășească 80 % din principalul împrumutului subiacent, iar pierderile trebuie să fie suportate proporțional și în aceleași condiții de instituția de credit și de stat. Suma garantată trebuie să scadă proporțional, astfel încât garanția să nu acopere niciodată mai mult de 80 % din împrumutul restant. Împrumutul sau garanția publică acordată furnizorului măsurilor de îmbunătățire a performanței energetice trebuie să fie limitată la cel mult 10 ani.

4.1.4. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea*

114. Cu excepția punctului 70, secțiunile 3.2.2 și 3.3 nu se aplică măsurilor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

115. Prezentul punct se aplică de la 1 iulie 2023. Trebuie să se estimeze subvenția pe tonă de emisii evitate de CO_2 echivalent pentru fiecare proiect sau, în cazul schemelor, pentru fiecare proiect de referință și să se precizeze ipotezele și metodologia aplicată pentru acest calcul. În măsura posibilului, această estimare ar trebui să identifice reducerea emisiilor nete generate de activitate, ținând seama de emisiile create sau reduse pe durata ciclului de viață. În plus, ar trebui să se ia în considerare interacțiunile pe termen scurt și lung cu alte politici sau măsuri relevante, inclusiv cu sistemul ETS al Uniunii. În principiu, pentru a permite compararea costurilor diferitelor măsuri de protecție a mediului, metodologia ar trebui să fie similară pentru toate măsurile promovate de un stat membru ([67]).

116. Pentru a produce efecte pozitive asupra mediului în ceea ce privește decarbonizarea, ajutorul nu trebuie să se limiteze la transferarea emisiilor dintr-un sector în altul, ci trebuie să asigure reduceri globale ale emisiilor de gaze cu efect de seră.

117. Pentru a evita riscul de dublă subvenționare și pentru a asigura verificarea reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră, ajutoarele pentru decarbonizarea activităților industriale trebuie să reducă emisiile care rezultă direct din activitatea industrială respectivă. Ajutoarele pentru îmbunătățirea eficienței energetice a activităților industriale trebuie să îmbunătățească eficiența energetică a activităților beneficiarilor.

118. Ca excepție de la cerința prevăzută la ultima teză a punctului 117, îmbunătățirea eficienței energetice a activităților industriale poate fi sprijinită prin acordarea de ajutoare pentru facilitarea contractelor de performanță energetică.

119. În cazul în care acordarea de ajutoare pentru facilitarea contractelor de performanță energetică nu are loc în urma unei proceduri de ofertare concurențiale, ajutoarele de stat trebuie acordate, în principiu, în același mod tuturor întreprinderilor eligibile care își desfășoară activitatea în același sector de activitate economică și care se află într-o situație de fapt identică sau similară în ceea ce privește scopurile sau obiectivele măsurii de ajutor.

120. Pentru a evita alocarea de fonduri unor proiecte care nu se realizează, ceea ce ar putea bloca noile intrări pe piață, statele membre trebuie să demonstreze că se vor lua măsuri rezonabile pentru a se asigura că proiectele care beneficiază de ajutor vor fi derulate efectiv, de exemplu prin stabilirea unor termene clare pentru realizarea proiectelor, prin verificarea fezabilității proiectului ca parte a cerințelor preliminare pentru primirea ajutorului, prin solicitarea plății garanțiilor de către participanți sau prin monitorizarea dezvoltării și a realizării proiectelor. Cu toate acestea, statele membre pot acorda mai multă flexibilitate în ceea ce privește cerințele preliminare pentru proiectele dezvoltate și deținute în proporție de 100 % de IMM-uri sau de comunități de energie din surse regenerabile, ca mijloc de reducere a barierelor din calea participării acestora ([68]).

([67]) Principiile de calculare a reducerilor de emisii de gaze cu efect de seră utilizate pentru Fondul UE pentru inovare oferă un punct de referință util, disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/2021/call-annex_c_innovfund-lsc-2021_en.pdf. Cu toate acestea, în cazul în care ca intrare se utilizează energia electrică, metodologia utilizată trebuie să ia în considerare emisiile generate de producerea acestei energii electrice. Statele membre pot opta să utilizeze nivelul subvenției pe tonă de emisii evitate de CO_2 echivalent drept criteriu de selecție în măsurile lor de ajutor, dar nu sunt obligate să procedeze în modul acesta.

([68]) În plus, potrivit precizării de la punctul 75, Comisia va aprecia, în general, în mod pozitiv celelalte caracteristici propuse de statele membre pentru a facilita participarea IMM-urilor și a comunităților de energie din surse regenerabile la proceduri de ofertare concurențiale, cu condiția ca efectele pozitive ale asigurării participării și acceptării să depășească posibilele efecte de denaturare.

121. Ajutoarele pentru decarbonizare pot lua diverse forme, inclusiv de granturi inițiale și de contracte pentru plăți curente de ajutor, cum ar fi contractele pe diferență ([69]). Ajutoarele care acoperă costurile legate mai mult de exploatare decât de investiții ar trebui utilizate numai în cazul în care statul membru demonstrează că acestea conduc la decizii mai ecologice în ceea ce privește exploatarea.

122. În cazul în care ajutorul este necesar în primul rând pentru a acoperi costuri pe termen scurt care pot fi variabile, cum ar fi costurile combustibilului din biomasă sau costurile de producție a energiei electrice, și plătite pe perioade care depășesc un an, statele membre ar trebui să confirme că se vor monitoriza costurile de producție pe care se bazează cuantumul ajutorului și că acest cuantum va fi actualizat cel puțin o dată pe an.

123. Ajutorul trebuie să fie conceput astfel încât să prevină orice denaturare nejustificată a funcționării eficiente a pieților și, în special, să mențină stimulente eficiente pentru funcționare și semnale de preț. De exemplu, beneficiarii ar trebui să rămână expuși la variația prețurilor și la riscul de piață, cu excepția cazului în care acest lucru subminează atingerea obiectivului ajutorului. În special, beneficiarii nu ar trebui să beneficieze de stimulente care să-i încurajeze să își ofere producția la un preț mai mic decât costurile marginale suportate și nu trebuie să primească ajutor pentru produse în nicio perioadă în care valoarea de piață a producției respective este negativă ([70]).

124. Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a măsurilor care includ proiecte de infrastructură dedicate. În evaluarea sa, Comisia va analiza, printre altele, dimensiunea infrastructurii în raport cu piața relevantă, impactul asupra probabilității unor investiții suplimentare bazate pe piață, măsura în care infrastructura este destinată inițial unui utilizator individual sau unui grup de utilizatori și existența unui plan credibil sau a unui angajament ferm de conectare la o rețea mai largă, durata oricăror derogări sau exceptări de la legislația privind piața internă, structura pieței relevante și poziția beneficiarilor pe acea piață.

125. De exemplu, în cazul în care infrastructura conectează inițial doar un număr redus de utilizatori, efectul de denaturare poate fi atenuat atunci când aceasta face parte dintr-un plan de dezvoltare a unei rețele mai largi a Uniunii pe baza următoarelor criterii:

a) contabilitatea infrastructurii ar trebui separată de orice altă activitate, iar costurile de acces și de utilizare ar trebui să fie transparente;

b) cu excepția cazului în care acest lucru ar periclita îndeplinirea obiectivului ajutorului, ajutoarele ar trebui să fie condiționate de angajamente de a deschide infrastructura ([71]) către terți în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii (inclusiv apeluri publice pentru cereri de racordare în condiții echivalente);

c) avantajul pe care beneficiarii îl obțin până la o astfel de dezvoltare mai amplă ar putea fi compensat, de exemplu prin contribuția la extinderea suplimentară a rețelei;

d) poate fi necesar ca avantajul obținut de utilizatorii dedicați să fie limitat și/sau partajat cu alți actori.

126. Pentru a evita subminarea obiectivului măsurii sau a altor obiective ale Uniunii în materie de protecție a mediului, nu trebuie oferite stimulente pentru producerea de energie care ar înlocui forme de energie mai puțin poluante. De exemplu, în cazul în care se sprijină cogenerarea bazată pe surse neregenerabile sau producția de energie din biomasă, nu trebuie să se primească, în măsura posibilului, stimulente pentru producerea de energie electrică sau căldură dacă acest lucru ar însemna reducerea surselor regenerabile de energie cu poluare zero.

([69]) Un contract pe diferență dă dreptul beneficiarului la o plată egală cu diferența dintre un preț „de exercitare” fix și un preț de referință, cum ar fi un preț de piață, pe unitate de producție. Acestea au fost utilizate pentru măsuri de producere a energiei electrice în ultimii ani, dar ar putea implica, de asemenea, un preț de referință legat de ETS, și anume contracte pe diferență în materie de carbon. Aceste contracte pe diferență în materie de carbon pot fi un instrument util pentru introducerea pe piață a unor tehnologii revoluționare care ar putea fi necesare pentru a realiza decarbonizarea industrială. Contractele pe diferență pot presupune și rambursări de la beneficiari către contribuabili sau consumatori pentru perioadele în care prețul de referință depășește prețul de exercitare.

([70]) Instalațiile de energie electrică din surse regenerabile de mici dimensiuni pot beneficia de sprijinirea directă a prețurilor, care să acopere costurile totale de exploatare și care să nu le impună să își vândă energia electrică pe piață, în concordanță cu exceptarea prevăzută la articolul 4 alineatul (3) din Directiva (UE) 2018/2001. Instalațiile vor fi considerate ca fiind de mici dimensiuni în cazul în care capacitatea lor este sub pragul aplicabil prevăzut la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2019/943.

([71]) Aceasta se referă la lista activelor de la punctul 19(36).

127. Ajutoarele pentru decarbonizare pot denatura în mod nejustificat concurența atunci când înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau atunci când creează dependență de anumite tehnologii, împiedicând dezvoltarea pe scară mai largă a unei piețe pentru soluții mai curate și utilizarea acestora. Prin urmare, Comisia va verifica, de asemenea, dacă măsura de ajutor nu stimulează sau prelungește consumul de combustibili fosili și de energie ([72]), împiedicând astfel dezvoltarea unor alternative mai curate și reducând în mod semnificativ beneficiul ecologic global al investiției. Statele membre ar trebui să explice modul în care intenționează să evite acest risc, inclusiv prin angajamente obligatorii de a utiliza în principal combustibili din surse regenerabile sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau prin eliminarea treptată a surselor de combustibili fosili.

128. Comisia consideră că anumite măsuri de ajutor au efecte negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, efecte a căror compensare este puțin probabilă. În special, anumite măsuri de ajutor pot agrava disfuncționalitățile pieței, creând ineficiențe în detrimentul consumatorilor și al bunăstării sociale. De exemplu, măsurile care stimulează investiții noi în producția industrială sau energetică bazată pe cei mai poluanți combustibili fosili, cum sunt cărbunele, motorina, lignitul, petrolul și turba și șisturile bituminoase, sporesc externalitățile negative de mediu de pe piață. Se va considera că acești combustibili nu au efecte pozitive asupra mediului, având în vedere incompatibilitatea lor cu obiectivele climatice ale Uniunii.

129. În mod similar, măsurile care stimulează investițiile noi în producția energetică sau industrială bazată pe gaze naturale pot reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de alți poluanți pe termen scurt, dar pot agrava externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative. Pentru ca investițiile în gazele naturale să fie considerate ca având efecte pozitive asupra mediului, statele membre trebuie să explice modul în care se vor asigura că investițiile contribuie la atingerea obiectivului climatic al Uniunii pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050. În special, statele membre trebuie să explice modul în care se va evita dependența de aceste echipamente de producere a energiei pe bază de gaze naturale sau de producție pe bază de gaze naturale. De exemplu, aceasta se poate baza pe un plan național de decarbonizare cu obiective obligatorii și/sau poate include angajamente obligatorii ale beneficiarului de a introduce tehnologii de decarbonizare precum CSC/CUC sau de a înlocui gazele naturale cu gaze din surse regenerabile sau cu gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau angajamente obligatorii de a închide centrala într-un interval de timp coerent cu obiectivele climatice ale Uniunii. Angajamentele ar trebui să includă unul sau mai multe obiective intermediare credibile în ceea ce privește reducerea emisiilor în vederea atingerii neutralității climatice până în 2050.

130. Producția de biocombustibili din culturi alimentare și furajere poate crea o cerere suplimentară de terenuri și conduce la extinderea terenurilor agricole în zone cu rol în stocarea unor cantități ridicate de carbon, cum ar fi pădurile, zonele umede și turbăriile, cauzând astfel emisii suplimentare de gaze cu efect de seră. Acesta este motivul pentru care Directiva (UE) 2018/2001 limitează cantitățile de biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă produși din culturi alimentare și furajere care se iau în calcul în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor în materie de energie din surse regenerabile. Comisia consideră că anumite măsuri de ajutor pot agrava externalitățile negative indirecte. Prin urmare, Comisia va considera, în principiu, că este puțin probabil ca ajutoarele de stat acordate pentru biocombustibili, biolichide, biogaz și combustibili din biomasă care depășesc plafoanele ce stabilesc că aceștia sunt eligibili pentru calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile în statul membru în cauză, în conformitate cu articolul 26 din Directiva (UE) 2018/2001, să producă efecte pozitive mai mari decât efectele negative ale măsurii.

131. În cazul în care sunt identificate riscuri de denaturare suplimentară a concurenței sau măsurile prezintă caracteristici cu totul noi sau sunt deosebit de complexe, Comisia poate impune condițiile prevăzute la punctul 76.

132. În cazul măsurilor sau al schemelor de ajutor individuale care aduc beneficii unui număr extrem de mic de beneficiari sau unui beneficiar istoric, statele membre ar trebui, în plus, să demonstreze că măsura de ajutor propusă nu va conduce la denaturări ale concurenței, de exemplu prin creșterea puterii de piață. Chiar și atunci când ajutorul nu sporește în mod direct puterea de piață, acesta poate avea un astfel de efect în mod indirect, descurajând extinderea concurenților existenți ori determinându-i să iasă de pe piață sau descurajând intrarea pe piață a unor noi concurenți. Atunci când analizează efectele negative ale respectivelor măsuri de ajutor, Comisia pune accentul pe impactul previzibil pe care îl poate avea ajutorul asupra concurenței dintre întreprinderile de pe piețele produsului în cauză, precum și pe piețele din amonte și din aval, după caz, și asupra riscului de capacitate excedentară. Comisia va evalua și potențialele efecte negative asupra comerțului, inclusiv riscul apariției unei curse a subvențiilor între statele membre, în special în ceea ce privește alegerea amplasamentului.

([72]) Inclusiv combustibilii cu emisii scăzute de dioxid de carbon din surse neregenerabile și purtătorii de energie care nu emit la țeava de evacuare, dar sunt produși printr-un proces cu o intensitate ridicată a carbonului.

133. În cazul în care ajutorul se acordă fără o procedură de ofertare concurențială, iar măsura aduce beneficii unui număr deosebit de restrâns de beneficiari sau unui singur beneficiar tradițional, Comisia poate solicita statului membru să se asigure că beneficiarul diseminează know-how-ul obținut datorită proiectului care beneficiază de ajutor, pentru a accelera astfel implementarea tehnologiilor demonstrate cu succes.

134. Cu condiția îndeplinirii tuturor celorlalte condiții de compatibilitate, Comisia va considera, de regulă, că echilibrul măsurilor de decarbonizare este pozitiv (cu alte cuvinte, denaturările pieței interne sunt depășite de efectele pozitive), având în vedere contribuția lor la atenuarea schimbărilor climatice, care este definită ca obiectiv de mediu în Regulamentul (UE) 2020/852 și/sau având în vedere contribuția lor la îndeplinirea obiectivelor Uniunii în materie de energie și climă, atât timp cât nu există indicii evidente de nerespectare a principiului de „a nu provoca prejudicii semnificative” ([73]). În cazul în care nu se aplică supoziția de mai sus, Comisia va verifica dacă, în ansamblu, efectele pozitive (inclusiv respectarea punctelor din secțiunea 4.1.4 și a oricăror angajamente legate de punctul 129) compensează efectele negative asupra pieței interne.

4.2. **Ajutoare pentru îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor**

4.2.1. *Justificarea ajutorului*

135. Măsurile destinate îmbunătățirii performanței energetice și de mediu a clădirilor vizează externalitățile negative prin crearea unor stimulente individuale destinate atingerii obiectivelor privind economiile de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de alți poluanți. Pe lângă disfuncționalitățile generale ale pieței identificate în capitolul 3, pot apărea disfuncționalități specifice ale pieței în domeniul performanței energetice și de mediu a clădirilor. De exemplu, în cazul în care se are în vedere întreprinderea unor lucrări de renovare într-o clădire, beneficiile măsurilor de performanță energetică și de mediu nu îi revin, în general, doar proprietarului clădirii, care suportă în general costurile de renovare, ci și chiriașului. Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul de stat poate fi necesar pentru a promova investiții care vizează îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor.

4.2.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

136. Se pot acorda ajutoare pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor.

137. Aceste ajutoare pot fi combinate cu ajutoare pentru oricare sau toate dintre măsurile următoare:

a) montarea unor instalații integrate de producere a energiei din surse regenerabile la fața locului, care produc energie electrică, căldură sau răcire;

b) instalarea unor echipamente pentru stocarea energiei generate de instalațiile de producere a energiei din surse regenerabile la fața locului;

c) construirea și instalarea infrastructurii de reîncărcare și a infrastructurii conexe, cum ar fi conductele, pentru uzul utilizatorilor clădirii, în cazul în care parcarea fie este situată în interiorul clădirii, fie este adiacentă clădirii;

d) instalarea de echipamente pentru digitalizarea managementului și controlului în materie de mediu și energie ale clădirii, în special pentru a spori gradul de pregătire pentru soluții inteligente, inclusiv cablajul intern pasiv sau cablajul structurat pentru rețelele de date și partea auxiliară a rețelei pasive de pe proprietatea căreia îi aparține clădirea, dar excluzând cablajul pentru rețelele de date din afara proprietății;

e) alte investiții care îmbunătățesc performanța energetică sau de mediu a clădirii, inclusiv investiții în acoperișuri verzi și echipamente pentru recuperarea apei de ploaie.

138. De asemenea, se pot acorda ajutoare pentru îmbunătățirea performanței energetice a echipamentelor de încălzire sau răcire din clădire. Ajutoarele pentru echipamentele de încălzire sau răcire conectate direct la sistemele centralizate de termoficare și răcire vor fi evaluate în conformitate cu condițiile aplicabile ajutoarelor pentru încălzire și răcire centralizată prevăzute în secțiunea 4.10. Ajutoarele pentru îmbunătățirea eficienței energetice a proceselor de producție și pentru echipamentele de producere de energie utilizate pentru alimentarea utilajelor vor fi evaluate în conformitate cu condițiile aplicabile ajutoarelor pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în secțiunea 4.1.

([73]) Pentru măsurile care sunt identice cu cele din cadrul planurilor de redresare și reziliență aprobate de Consiliu, conformitatea acestora cu principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” este considerată îndeplinită, întrucât acest lucru a fost deja verificat.

139. Ajutorul trebuie să determine:

a) în cazul renovării unor clădiri existente, îmbunătățirile performanței energetice care conduc la o reducere a necesarului de energie primară cu cel puțin 20 % comparativ cu situația anterioară investiției sau, în cazul în care îmbunătățirile fac parte dintr-o renovare în etape, o reducere a necesarului de energie primară cu cel puțin 30 % comparativ cu situația anterioară investiției, pe o perioadă de cinci ani;

b) în cazul măsurilor de renovare care au ca obiect instalarea sau înlocuirea unui singur tip de element al clădirii ([74]) în sensul articolului 2 punctul 9 din Directiva 2010/31/UE, o reducere a necesarului de energie primară cu cel puțin 10 % comparativ cu situația anterioară investiției, cu condiția ca statul membru să demonstreze că măsura are, la nivelul schemei, un efect global semnificativ în ceea ce privește reducerea necesarului de energie primară;

c) în cazul clădirilor noi, îmbunătățirile performanței energetice conduc la o reducere a necesarului de energie primară cu cel puțin 10 % în comparație cu pragul pentru cerințele referitoare la clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero stabilit în măsurile naționale de punere în aplicare a Directivei 2010/31/UE.

140. Ajutoarele pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor se pot acorda și IMM-urilor și întreprinderilor mici cu capitalizare medie care furnizează măsuri de îmbunătățire a performanței energetice pentru facilitarea contractelor de performanță energetică în sensul articolului 2 punctul 27 din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică.

4.2.3. *Efectul stimulativ*

141. Cerințele prevăzute la punctele 142 și 143 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

142. Comisia consideră că, în principiu, ajutoarele pentru proiecte cu o perioadă de recuperare a investiției ([75]) mai mică de cinci ani nu au un efect stimulativ. Totuși, statul membru poate furniza dovezi prin care să demonstreze că ajutorul este necesar pentru a declanșa o schimbare de comportament, chiar și în cazul proiectelor cu o perioadă de recuperare a investiției mai scurtă.

143. Dacă dreptul Uniunii impune întreprinderilor standarde minime de performanță energetică care îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate standarde ale Uniunii, se va considera că ajutoarele pentru toate investițiile necesare pentru ca întreprinderile să poată respecta standardele respective au un efect stimulativ, cu condiția ca ajutoarele să fie acordate înainte ca cerințele să devină obligatorii pentru întreprinderea în cauză ([76]). Statul membru trebuie să se asigure că beneficiarii furnizează un plan și un calendar de renovare precise care să demonstreze că renovarea pentru care s-a acordat ajutorul este cel puțin suficientă pentru a permite clădirii în cauză să respecte aceste standarde minime de performanță energetică.

4.2.4. *Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale*

4.2.4.1. Caracterul adecvat

144. Condiția prevăzută la punctul 145 se aplică în plus față de condițiile prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.

145. Ajutoarele pentru facilitarea contractelor de performanță energetică pot lua forma unui împrumut sau a unei garanții acordate furnizorului de măsuri de îmbunătățire a performanței energetice în baza unui contract de performanță energetică sau pot consta într-un produs financiar destinat finanțării furnizorului (de exemplu, factoring sau forfetare).

4.2.4.2. Proporționalitatea

146. Costurile eligibile sunt costurile de investiție direct legate de atingerea unui nivel mai ridicat de performanță energetică sau de mediu.

147. Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 30 % din costurile eligibile pentru măsurile specificate la punctul 139 literele (a) și (c). Pentru măsurile specificate la punctul 139 litera (b), intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 25 %. În cazul în care ajutoarele pentru investiții care permit întreprinderilor să se conformeze standardelor minime de performanță energetică ce îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate standarde ale Uniunii se acordă cu mai puțin de 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii, intensitățile ajutoarelor nu trebuie să depășească 20 % din costurile eligibile pentru măsurile specificate la punctul 139 literele (a) și (c) sau, respectiv, 15 % din costurile eligibile pentru măsurile specificate la punctul 139 litera (b).

([74]) Astfel de investiții ar putea viza, de exemplu, înlocuirea ferestrelor sau a cazanelor din clădire sau s-ar putea axa pe izolația pereților.

([75]) Perioada de recuperare a investiției este perioada necesară pentru recuperarea costului unei investiții (fără ajutor).

([76]) Aceste dispoziții se aplică oriunde se acordă ajutoare pentru a permite întreprinderilor să respecte standardele minime de performanță energetică care îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate standarde ale Uniunii înainte ca acestea să devină obligatorii pentru întreprinderea în cauză, indiferent de existența unor standarde anterioare ale Uniunii aflate deja în vigoare.

148. În ceea ce privește ajutoarele acordate pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor existente, intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul în care îmbunătățirile în materie de performanță energetică conduc la o reducere a necesarului de energie primară cu cel puțin 40 %. Totuși, această creștere a intensității ajutorului nu se aplică în cazul în care proiectul, deși asigură o reducere a necesarului de energie primară cu cel puțin 40 %, nu îmbunătățește performanța energetică a clădirii peste nivelul impus de standardele minime de performanță energetică care îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate standarde ale Uniunii și intră în vigoare în termen de mai puțin de 18 luni.

149. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 20 de puncte procentuale în cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mici sau cu 10 puncte procentuale în cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mijlocii.

150. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.

151. În funcție de caracteristicile specifice ale măsurii, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 48, 51 și 52, că este necesar un cuantum mai mare al ajutorului. Cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 51 și 52. Dacă ajutoarele pentru investiții care permit întreprinderilor să se conformeze standardelor minime de performanță energetică ce îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate standarde ale Uniunii se acordă cu mai puțin de 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii, cuantumul maxim al ajutorului nu trebuie să depășească 70 % din deficitul de finanțare.

152. În cazul în care ajutorul este acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile stabilite la punctele 49 și 50, cuantumul ajutorului este considerată proporțional. În cazul în care ajutoarele pentru investiții care permit întreprinderilor să se conformeze standardelor minime de performanță energetică ce îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate standarde ale Uniunii se acordă cu mai puțin de 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii, statul membru trebuie să se asigure că riscul de supracompensare este abordat în mod corespunzător, de exemplu prin plafonarea ofertelor.

153. Ajutoarele acordate sub formă de instrumente financiare nu fac obiectul intensităților maxime ale ajutorului stabilite la punctele 147-151. În cazul în care ajutorul este acordat sub forma unei garanții, garanția nu ar trebui să depășească 80 % din împrumutul subiacent. În cazul în care ajutorul este acordat sub forma unui împrumut, suma rambursată de proprietarul (proprietarii) clădirii către fondul pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile sau către un alt intermediar financiar trebuie să fie cel puțin egală cu cuantumul nominal al împrumutului.

4.2.4.3. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea

154. Cerințele prevăzute la punctele 155-157 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.

155. Ajutoarele pentru investiții în echipamente care utilizează gaze naturale menite să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor pot conduce la o reducere a necesarului de energie pe termen scurt, dar pot agrava externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative. Ajutoarele pentru instalarea de echipamente care utilizează gaze naturale pot denatura în mod nejustificat concurența în cazul în care înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau în cazul în care creează dependență de anumite tehnologii, împiedicând astfel dezvoltarea unei piețe pentru tehnologii mai curate și utilizarea acestora. Este improbabil ca efectele pozitive ale măsurilor care creează astfel de efecte de înlocuire sau de creare de dependență să depășească efectele negative pe care acestea le au asupra concurenței. În cadrul evaluării sale, Comisia va analiza dacă echipamentele care utilizează gaze naturale înlocuiesc echipamentele energetice care utilizează combustibilii fosili cei mai poluanți, cum sunt petrolul și cărbunele.

156. Pe piață sunt deja disponibile alternative la echipamentele energetice care utilizează combustibili fosili poluanți precum petrolul și cărbunele. În acest context, se consideră că ajutoarele pentru instalarea de echipamente eficiente din punct de vedere energetic care utilizează astfel de combustibili nu produc aceleași efecte pozitive ca ajutoarele pentru instalarea de echipamente energetice mai puțin poluante. În primul rând, îmbunătățirea marginală în ceea ce privește reducerea necesarului de energie este contrabalansată de emisiile mai mari de dioxid de carbon legate de utilizarea combustibililor fosili. În al doilea rând, acordarea de ajutoare pentru instalarea de echipamente energetice care utilizează combustibili fosili solizi sau lichizi are drept consecință un risc semnificativ de a crea dependență de tehnologiile pe bază de combustibili fosili și de a înlocui investițiile în alternative mai curate disponibile pe piață prin redirecționarea cererii existente pentru echipamente energetice care nu utilizează combustibili fosili solizi sau lichizi. Acest lucru ar descuraja și dezvoltarea în continuare a pieței tehnologiilor care folosesc combustibili nefosili. Prin urmare, Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele negative asupra concurenței ale ajutoarelor pentru echipamente energetice care utilizează bioenergie sau combustibili fosili solizi sau lichizi să fie compensate.

157. În cazul în care ajutorul este acordat sub formă de resurse atribuite, de participare la capital, de garanție sau de împrumut acordat unui fond pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile sau unui alt intermediar financiar, Comisia va verifica dacă sunt îndeplinite condițiile necesare pentru a se asigura că fondul pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile sau alți intermediari financiari nu beneficiază de niciun avantaj necuvenit și aplică o strategie de investiții solidă din punct de vedere comercial în scopul punerii în aplicare a măsurii de ajutor pentru performanța energetică. Trebuie să fie îndeplinite, în special, următoarele condiții:

a) intermediarii financiari sau administratorii de fonduri trebuie selectați printr-o procedură deschisă, transparentă și nediscriminatorie, care să se desfășoare în conformitate cu dreptul Uniunii și cu legislațiile naționale aplicabile;

b) se prevăd condiții cu scopul de a asigura că intermediarii financiari, inclusiv fondurile pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile, sunt gestionați pe bază comercială și vor asigura faptul că deciziile de finanțare sunt motivate de obținerea unui profit;

c) administratorii fondului pentru eficiență energetică sau ai fondului pentru energie din surse regenerabile sau ai altor intermediari financiari transferă într-o măsură cât mai mare avantajul beneficiarilor finali [proprietarul (proprietarii) sau chiriașul (chiriașii) clădirilor], sub forma unor volume mai mari de finanțare, a unor cerințe mai reduse în materie de garanții reale, a unor prime de garantare mai mici sau a unor rate ale dobânzii mai scăzute.

4.3. **Ajutoarele pentru mobilitatea curată**

158. Secțiunile 4.3.1 și 4.3.2 stabilesc condițiile în care ajutoarele de stat pentru anumite investiții menite să reducă sau să evite emisiile de CO_2 și de alți poluanți din sectoarele transportului aerian, rutier, feroviar, fluvial și maritim pot facilita dezvoltarea unei activități economice într-un mod ecologic, fără a modifica în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun al Uniunii.

159. Domeniul de aplicare al prezentelor orientări nu cuprinde ajutoarele pentru investiții în vehicule rutiere ușoare și grele alimentate cu gaz (în special GNL, GNC și biogaz) și în infrastructura relevantă de realimentare cu gaz pentru transportul rutier, cu excepția infrastructurii GNL destinate numai realimentării vehiculelor rutiere grele. Având în vedere stadiul actual de dezvoltare a pieței, se preconizează că aceste tehnologii vor oferi posibilități mult mai mici de a contribui la atenuarea schimbărilor climatice și la reducerea poluării aerului în comparație cu alternativele mai curate și mai inovatoare și că acestea vor denatura astfel concurența în mod nejustificat prin înlocuirea investițiilor în aceste alternative mai curate și prin crearea de dependență față de soluții de mobilitate care nu sunt conforme cu obiectivele pentru 2030 și 2050.

4.3.1. *Ajutoarele pentru achiziționarea și luarea în leasing de vehicule nepoluante și de echipamente de deservire mobile curate, precum și pentru retehnologizarea vehiculelor și a echipamentelor pentru servicii mobile*

4.3.1.1. Justificarea ajutorului

160. Pentru a atinge obiectivul obligatoriu din punct de vedere juridic al Uniunii de a atinge neutralitatea climatică până în 2050, Comunicarea privind Pactul verde european a stabilit obiectivul de reducere până în 2050 a emisiilor generate de transporturi cu cel puțin 90 % față de nivelurile din 1990. Comunicarea privind Strategia pentru o mobilitate durabilă și inteligentă ([77]) trasează o traiectorie către realizarea acestui obiectiv prin decarbonizarea atât a modurilor individuale de transport, cât și a întregului lanț de transport ([78]).

161. Deși politicile existente pot furniza stimulente pentru adoptarea vehiculelor nepoluante, prin stabilirea unor obiective obligatorii privind emisiile de CO_2 pentru nou parc de vehicule rutiere al producătorilor ([79]), prin internalizarea externalităților climatice și de mediu ([80]) sau prin impulsionarea cererii de vehicule prin intermediul achizițiilor publice ([81]), este posibil ca acestea să nu fie suficiente pentru a remedia în totalitate disfuncționalitățile pieței care afectează sectorul în cauză. În pofida politicilor existente, este posibil ca anumite bariere de pe piață și disfuncționalități ale pieței să rămână neremediate, inclusiv accesibilitatea vehiculelor nepoluante în comparație cu vehiculele convenționale, disponibilitatea redusă a infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare și existența externalităților de mediu. Prin urmare, statele membre pot acorda ajutor pentru a remedia aceste disfuncționalități reziduale ale pieței și pentru a sprijini dezvoltarea sectorului mobilității curate.

([77]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Strategia pentru o mobilitate durabilă și inteligentă: înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului”, COM(2020) 789 final.

([78]) Comunicarea cuprinde inclusiv obiectivul de a avea cel puțin 30 de milioane de autoturisme cu emisii zero și 80 000 de camioane cu emisii zero în circulație până în 2030 și ca, până în 2050, aproape toate autoturismele, camionetele, autobuzele și vehiculele grele noi să aibă emisii zero.

([79]) Regulamentul (UE) 2019/1242 și Regulamentul (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO_2 pentru autoturismele noi și pentru vehiculele utilitare ușoare noi și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 443/2009 și (UE) nr. 510/2011 (JO L 111, 25.4.2019, p. 13).

([80]) De exemplu, prin Directiva 1999/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 1999 de aplicare a taxelor la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri (JO L 187, 20.7.1999, p. 42) și sistemul ETS al Uniunii.

([81]) De exemplu, prin Directiva 2009/33/CE.

4.3.1.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

162. Se pot acorda ajutoare pentru achiziționarea și luarea în leasing a unor vehicule nepoluante noi sau rulate, precum și pentru achiziționarea și luarea în leasing a unor echipamente de deservire mobile nepoluante.

163. De asemenea, se pot acorda ajutoare pentru postechiparea, retehnologizarea și adaptarea vehiculelor sau a echipamentelor pentru servicii mobile în următoarele cazuri:

(a) în cazul în care le permite să îndeplinească condițiile pentru a fi considerate vehicule nepoluante sau echipamente de deservire mobile nepoluante sau

(b) în cazul în care este necesar pentru ca navele și aeronavele să poată utiliza biocombustibili și combustibili sintetici, inclusiv combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi, sau mări ponderea acestora, în plus față de combustibilii fosili sau ca alternativă la aceștia sau

(c) în cazul în care este necesar pentru ca navele să poată utiliza propulsia eoliană.

4.3.1.3. Efectul stimulativ

164. Condițiile prevăzute la punctele 165-169 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

165. Statul membru trebuie să prezinte un scenariu contrafactual credibil în absența ajutorului. Scenariul contrafactual corespunde unei investiții cu aceeași capacitate, durată de viață și, după caz, alte caracteristici tehnice relevante ca și investiția ecologică. În cazul în care investiția vizează achiziționarea sau luarea în leasing de vehicule nepoluante sau de echipamente de deservire mobile nepoluante, scenariul contrafactual constă, în general, în achiziționarea sau luarea în leasing de vehicule sau și de echipamente de deservire mobile curate din aceeași categorie și cu aceeași capacitate, care respectă cel puțin standardele Uniunii, dacă există astfel de standarde, și care ar fi achiziționate sau luate în leasing și fără să se acord acest ajutor.

166. Un alt scenariu contrafactual ar putea consta în menținerea în funcțiune a vehiculului existent sau a echipamentului de deservire mobil existent pentru o perioadă corespunzătoare duratei de viață a investiției ecologice. În acest caz, ar trebui luate în considerare costurile de întreținere, reparare și modernizare actualizate pentru perioada respectivă.

167. În anumite cazuri, scenariul contrafactual poate consta într-o înlocuire ulterioară a vehiculului sau a echipamentului de deservire mobil, caz în care ar trebui luată în considerare valoarea actualizată a vehiculului sau a echipamentului de deservire mobil, iar diferența dintre duratele respective de viață economică ale echipamentelor ar trebui să fie egalizată. Această abordare poate fi deosebit de relevantă pentru vehiculele care au o durată de viață economică mai lungă, cum sunt navele, materialul rulant feroviar și aeronavele.

168. În cazul vehiculelor sau al echipamentelor de deservire mobile care fac obiectul unor acorduri de leasing, valoarea actualizată pentru luarea în leasing a unor vehicule nepoluante sau echipamente de deservire mobile nepoluante ar trebui comparată cu valoarea actualizată pentru luarea în leasing a vehiculelor sau echipamentelor de deservire mobile mai puțin ecologice care ar fi utilizate în absența ajutorului.

169. În cazul în care investiția constă în adăugarea de echipamente la un vehicul existent sau la un echipament de deservire mobil pentru a-i îmbunătăți performanța de mediu (de exemplu, postechiparea sistemelor de control al poluării), costurile eligibile pot consta în costurile totale ale investiției.

4.3.1.4. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

4.3.1.4.1. Caracterul adecvat

170. Cerințele prevăzute la punctul 171 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.

171. Verificarea caracterului adecvat al instrumentelor de politică alternative ar trebui să ia în considerare potențialul altor tipuri de intervenții decât ajutoarele de stat de a impulsiona dezvoltarea pieței mobilității curate și impactul preconizat al acestora în comparație cu cel al măsurii propuse. Printre astfel de alte tipuri de intervenții se pot număra introducerea unor măsuri generale menite să promoveze achiziționarea de vehicule nepoluante, cum ar fi schemele de prime ecologice sau programele de casare a vehiculelor vechi ori crearea unor zone cu emisii scăzute în statul membru în cauză.

4.3.1.4.2. Proporționalitatea

172. Ajutorul nu trebuie să depășească costul necesar pentru a facilita dezvoltarea activității economice în cauză într-un mod care să crească nivelul de protecție a mediului (și anume, prin trecerea de la vehicule convenționale la vehicule curate și echipamente de deservire mobile nepoluante), în comparație cu scenariul contrafactual în absența ajutorului. Ajutorul de stat poate fi considerat proporțional în cazul în care se îndeplinesc condițiile prevăzute la punctele 173-181.

173. Ca regulă generală, ajutorul trebuie să fie acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 49 și 50.

174. În cazul în care, în contextul procedurii de ofertare concurențiale, sunt incluse alte criterii decât cuantumul ajutorului solicitat de solicitant, se aplică punctul 50. Criteriile de selecție se pot referi, de exemplu, la beneficiile ecologice preconizate ale investiției în ceea ce privește reducerea emisiilor de CO_2 echivalent sau de alți poluanți pe întreaga durată de viață a investiției. În astfel de cazuri, pentru a facilita identificarea beneficiilor ecologice, statul membru le poate impune solicitanților să indice în ofertele lor nivelul preconizat de reducere a emisiilor care ar rezulta din investiție, în comparație cu nivelul emisiilor unui vehicul comparabil care respectă standardele Uniunii, dacă este cazul. Criteriile de mediu utilizate în procesul de ofertare concurențială pot include, de asemenea, considerații legate de ciclul de viață, cum ar fi impactul asupra mediului al gestionării produsului la sfârșitul ciclului de viață.

175. Procedura de ofertare concurențială trebuie să fie astfel concepută încât să ofere asigurarea că există în continuare suficiente stimulente pentru ca solicitanții să depună oferte pentru proiecte având drept obiect achiziționarea de vehicule cu emisii zero, care sunt, în general, mai scumpe decât alternativele mai puțin ecologice, atunci când există pentru modul de transport respectiv. Este vorba inclusiv de asigurarea faptului că aplicarea criteriilor de selecție nu dezavantajează proiectele respective în comparație cu alte vehicule nepoluante care nu îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate vehicule cu emisii zero. De exemplu, criteriile de mediu pot fi concepute ca prime care permit atribuirea unui punctaj mai mare proiectelor care aduc beneficii ecologice mai mari decât cele care decurg din cerințele de eligibilitate sau din obiectivul principal al măsurii. Dacă este cazul, se pot impune plafoane ale ofertelor pentru a limita oferta maximă din partea ofertanților individuali din anumite categorii. Eventualele plafoane ale ofertelor ar trebui justificate prin referire la cuantificarea proiectelor de referință menționate la punctele 51, 52 și 53.

176. Prin derogare de la punctele 173-175, ajutorul poate fi acordat fără o procedură de ofertare concurențială în cazurile următoare:

a) dacă numărul estimat de participanți nu este suficient pentru a asigura o concurență efectivă sau pentru a evita prezentarea de oferte strategice;

b) atunci când statul membru justifică în mod corespunzător că o procedură de ofertare concurențială descrisă la punctele 49 și 50 nu este adecvată pentru a asigura proporționalitatea ajutorului și că utilizarea metodelor alternative de la punctele 177-180 nu ar crește riscul denaturărilor nejustificate ale concurenței ([82]), în funcție de caracteristicile măsurii sau ale sectoarelor ori modurilor de transport în cauză sau

c) atunci când este acordat pentru achiziționarea sau luarea în leasing a vehiculelor destinate utilizării de către întreprinderi care își desfășoară activitatea în sectorul transportului public de călători pe cale terestră, feroviară sau pe apă.

177. În cazurile menționate la punctul 176, ajutorul poate fi considerat proporțional dacă nu depășește 40 % din costurile eligibile. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale în cazul vehiculelor cu emisii zero și cu 10 puncte procentuale în cazul întreprinderilor mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale în cazul întreprinderilor mici.

178. Costurile eligibile sunt costurile nete suplimentare ale investiției. Acestea sunt calculate ca diferența dintre costul total al deținerii unui vehiculul nepoluant prevăzut a fi achiziționat sau luat în leasing, pe de o parte, și ajutorul și costul total al deținerii în scenariul contrafactual, pe de altă parte. Costurile care nu sunt direct legate de atingerea unui nivel mai ridicat de protecție a mediului nu sunt eligibile.

179. În ceea ce privește modernizarea vehiculelor sau echipamentelor de deservire mobile în conformitate cu punctul 169, costurile eligibile pot fi costurile totale ale modernizării, cu condiția ca în scenariul contrafactual vehiculele sau echipamentele de deservire mobile să-și păstreze aceeași durată de viață economică în absența modernizării.

180. În funcție de caracteristicile specifice ale măsurii, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 48, 51 și 52, că este necesar un cuantum mai mare al ajutorului. Într-un astfel de caz, statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 55. Cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 51 și 52.

([82]) Acest lucru poate fi demonstrat prin asigurarea faptului că ajutorul este acordat în mod transparent și nediscriminatoriu și că posibilele părți interesate sunt suficient de informate cu privire la domeniul de aplicare al măsurii și la eventualele condiții ale ajutorului.

181. În cazul ajutoarelor individuale, cuantumul ajutorului poate fi stabilit pe baza unei analize privind deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 48, 51 și 52. În aceste cazuri, statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 55.

4.3.1.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea

182. Cerințele prevăzute la punctele 183-189 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.

183. Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții în vehicule și echipamente de deservire mobile care utilizează gaze naturale pot conduce la o reducere pe termen scurt a emisiilor de gaze efect de seră și de alți poluanți, dar pot agrava externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative. Ajutoarele pentru achiziția de vehicule și de echipamente de deservire mobile care utilizează gaze naturale pot denatura în mod nejustificat concurența în cazul în care înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau în cazul în care creează dependență de anumite tehnologii, împiedicând astfel dezvoltarea unei piețe pentru tehnologii mai curate și utilizarea acestora. De aceea, în aceste cazuri, Comisia consideră că este puțin probabil să fie compensate efectele negative ale ajutoarelor pentru vehicule și echipamente de deservire mobile care utilizează gaze naturale.

184. Cu toate acestea, se poate considera că ajutoarele pentru achiziționarea sau luarea în leasing a unor vehicule pentru transportul naval și echipamente de deservire mobile pe bază de GNC și GNL nu au efecte de creare de dependență pe termen lung sau nu înlocuiesc investițiile în tehnologii mai curate dacă statul membru demonstrează că pe piață nu există alternative mai curate și că nu se prevede că acestea vor fi disponibile într-un termen scurt ([83]).

185. Pe piață există deja alternative la vehiculele care utilizează combustibilii fosili cei mai poluanți, precum motorina, benzina sau gazul petrolier lichefiat (GPL), alternative care pot fi utilizate în transportul rutier, naval și feroviar. Acordarea de ajutoare pentru aceste vehicule are drept consecință un risc semnificativ de a crea dependență de tehnologiile convenționale și de a înlocui investițiile în alternative mai curate disponibile pe piață prin redirecționarea cererii existente pentru vehiculele mai ecologice. Acest lucru ar descuraja și dezvoltarea în continuare a pieței tehnologiilor care folosesc combustibili nefosili. În acest context, se consideră că ajutoarele pentru achiziționarea sau luarea în leasing a acestor vehicule, inclusiv în cazul în care acestea sunt de nouă generație și sunt mai stricte decât standardele Uniunii, nu produc aceleași efecte pozitive ca ajutoarele pentru achiziționarea sau luarea în leasing a unor vehicule nepoluante cu emisii directe (la țeava de evacuare/de eșapament) mai scăzute de CO_2. Prin urmare, Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele negative asupra concurenței ale ajutorului pentru vehiculele care utilizează combustibilii fosili cei mai poluanți, cum sunt motorina, benzina sau GPL, să fie compensate.

186. Nu se preconizează ca aeronavele cu emisii zero, indiferent dacă sunt electrice sau pe bază de hidrogen, să devină disponibile pe piață într-un termen scurt. Pe această bază, Comisia consideră că efectele negative ale ajutoarelor de stat pentru aeronave curate, altele decât aeronavele cu emisii zero, pot fi compensate de efectele pozitive ale ajutoarelor în cazul în care acestea contribuie la introducerea pe piață sau la adoptarea accelerată a unor aeronave noi, mai eficiente și considerabil mai ecologice, coerente cu o traiectorie către neutralitatea climatică, fără crearea de dependență față de anumite tehnologii și fără a înlocui investițiile în alternative mai curate.

187. În ceea ce privește transportul aerian, în cazul în care acest demers este indicat pentru a atenua efectele de denaturare deosebit de grave ale ajutorului, inclusiv din perspectiva poziției pe piață a beneficiarului, sau pentru a spori efectele pozitive ale măsurilor, Comisia poate solicita beneficiarului să scoată din uz un număr echivalent de aeronave mai puțin ecologice cu o masă la decolare similară cu cea a aeronavelor achiziționate sau luate în leasing cu ajutoare de stat.

188. La evaluarea denaturării concurenței în cazul ajutoarelor pentru achiziționarea sau luarea în leasing a unor vehicule sau echipamente de deservire mobile nepoluante, Comisia va analiza dacă punerea în funcțiune a vehiculelor noi ar genera sau ar agrava disfuncționalități existente ale pieței, cum ar fi o supracapacitate existentă în sectorul în cauză.

([83]) Pentru această evaluare, în funcție de sectoarele și de modurile de transport în cauză, Comisia va lua în considerare, în general, o perioadă de doi până la cinci ani de la notificarea sau de la punerea în aplicare a măsurii de ajutor. Evaluarea se va baza pe studiile de piață independente prezentate de statul membru sau pe alte dovezi adecvate.

189. Pentru a aborda efectele de denaturare mai pronunțate pe care este de așteptat că le vor avea măsurile de acordare a unui sprijin specific unui beneficiar individual sau unui număr restrâns de beneficiari specifici ([84]) în absența unei proceduri de ofertare concurențiale, statul membru trebuie să justifice în mod corespunzător modul în care a fost concepută măsura și să demonstreze că riscurile mai pronunțate de denaturare a concurenței sunt abordate în mod corespunzător ([85]).

4.3.2. *Ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare*

4.3.2.1. Justificarea ajutorului

190. Este necesară o rețea cuprinzătoare de infrastructură de reîncărcare și realimentare pentru a permite adoptarea pe scară largă a vehiculelor nepoluante și trecerea la o mobilitate cu emisii zero. De fapt, o barieră deosebit de importantă în calea introducerii pe piață a vehiculelor nepoluante este disponibilitatea redusă a infrastructurii pentru reîncărcarea sau realimentarea acestora. În plus, infrastructura de reîncărcare și de realimentare nu este distribuită în mod uniform între statele membre. Atât timp cât ponderea vehiculelor nepoluante aflate în funcțiune rămâne redusă, este posibil ca piața să nu reușească singură să asigure infrastructura de reîncărcare și de realimentare necesară.

191. Directiva 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([86]) creează un cadru comun de măsuri pentru instalarea infrastructurii pentru combustibilii alternativi utilizați în transporturi în UE și stabilește un cadru de măsuri comune pentru statele membre cu privire la instalarea acestei infrastructuri. În plus, alte politici care promovează adoptarea vehiculelor nepoluante pot oferi deja semnale de investiții pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare și realimentare. Totuși, este posibil ca aceste politici, aplicate separat, să nu fie suficiente pentru a remedia pe deplin disfuncționalitățile identificate ale pieței. Prin urmare, statele membre pot acorda ajutor pentru a remedia aceste disfuncționalități reziduale ale pieței și pentru a sprijini instalarea structurii de reîncărcare și de realimentare.

4.3.2.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

192. Se pot acorda ajutoare pentru construirea, instalarea, modernizarea sau extinderea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare.

193. Proiectele pot include, de asemenea, instalații pentru operațiuni de încărcare inteligentă și pentru producția la fața locului de energie electrică din surse regenerabile sau de hidrogen produs din surse regenerabile sau cu conținut scăzut de carbon, conectate cu infrastructura de reîncărcare sau de realimentare printr-o legătură directă, precum și unități de stocare la fața locului a energiei electrice sau a hidrogenului produs din surse regenerabile sau cu conținut scăzut de carbon care urmează să fie furnizate drept combustibili pentru transport. Capacitatea nominală de producție a instalației de producție la fața locului de energie electrică sau de hidrogen ar trebui să fie proporțională cu puterea utilă nominală sau cu capacitatea de realimentare a infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare la care este conectată.

4.3.2.3. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

4.3.2.3.1. Necesitatea ajutorului

194. Statul membru trebuie să verifice dacă ajutorul este necesar pentru a stimula instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare din aceeași categorie ca infrastructura a cărei instalare ar beneficia de ajutorul de stat ([87]), prin intermediul unei consultări publice deschise *ex ante*, al unui studiu de piață independent sau pe baza oricăror alte date concrete adecvate, astfel cum se prevede în secțiunea 3.2.1.1. Statul membru trebuie să demonstreze în special că este improbabil ca o infrastructură similară să fie dezvoltată într-un termen scurt ([88]) și să ia în considerare impactul unui ETS, după caz.

195. La evaluarea necesității ajutorului pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare și realimentare care permite accesul altor utilizatori decât beneficiarul sau beneficiarii ajutorului, inclusiv a infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare accesibile publicului, se pot lua în considerare nivelul de pătrundere pe piață al vehiculelor nepoluante pe care le-ar deservi o astfel de infrastructură și volumele de trafic din regiunea sau regiunile în cauză.

([84]) A se vedea punctul 66.

([85]) Pot fi incluse măsurile vizând excluderea supracompensării prin verificarea faptului că ajutorul nu depășește costurile suplimentare nete, demonstrat prin compararea deficitului de finanțare din scenariul factual și din cel contrafactual, și că statul membru introduce un mecanism de monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele formulate cu privire la nivelul ajutorului necesar, împreună cu un mecanism de recuperare.

([86]) Directiva 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi (JO L 307, 28.10.2014, p. 1).

([87]) De exemplu, pentru infrastructura de reîncărcare, de putere normală sau ridicată.

([88]) Pentru această evaluare, Comisia va analiza, în general, dacă se preconizează ca infrastructura de reîncărcare sau de realimentare să fie instalată în condiții comerciale într-o perioadă care este relevantă, în funcție de durata măsurii. Evaluarea se va baza pe rezultatele consultării publice *ex ante*, pe studiile de piață independente prezentate de statul membru sau pe alte dovezi adecvate.

4.3.2.3.2. Caracterul adecvat

196. Cerința prevăzută la punctul 197 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.

197. Verificarea caracterului adecvat al instrumentelor de politică alternative ar trebui să ia în considerare potențialul unor noi intervenții de reglementare de a stimula trecerea la o mobilitate curată și impactul preconizat al acestora în comparație cu cel al măsurii propuse.

4.3.2.3.3. Proporționalitatea

198. Ajutorul nu trebuie să depășească costul necesar pentru a facilita dezvoltarea activității economice în cauză într-un mod care să crească nivelul de protecție a mediului. Ajutorul poate fi considerat proporțional în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la punctele 199-204.

199. Ajutorul trebuie să fie acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 49 și 50. Modul în care este concepută procedura de ofertare concurențială trebuie să asigure faptul că există în continuare suficiente stimulente pentru ca solicitanții să depună oferte pentru proiecte privind infrastructura de reîncărcare sau de realimentare care furnizează doar energie electrică din surse regenerabile sau hidrogen produs din surse regenerabile. Aplicarea criteriilor de atribuire nu trebuie să conducă la dezavantajarea proiectelor privind infrastructura de reîncărcare sau de realimentare care furnizează doar energie electrică din surse regenerabile sau hidrogen produs din surse regenerabile în comparație cu proiectele privind infrastructura de reîncărcare sau de realimentare care furnizează și energie electrică sau hidrogen cu o intensitate a emisiilor de CO_2 mai ridicată comparativ cu energia electrică sau hidrogenul produs din surse regenerabile sau care nu este regenerabil(ă). Dacă este cazul, se pot impune plafoane ale ofertelor pentru a limita oferta maximă din partea ofertanților individuali din anumite categorii. Eventualele plafoane ale ofertelor ar trebui justificate prin referire la cuantificarea proiectelor de referință menționate la punctele 51, 52 și 53.

200. Prin derogare de la punctul 199, ajutorul poate fi acordat pe baza altor metode decât o procedură de ofertare concurențială în următoarele cazuri:

a) dacă numărul estimat de participanți nu este suficient pentru a asigura o concurență efectivă sau pentru a evita prezentarea de oferte strategice;

b) dacă nu poate fi organizată o procedură de ofertare concurențială, astfel cum este stabilită la punctele 49 și 50;

c) atunci când ajutorul este acordat pentru o infrastructură de reîncărcare și realimentare destinată în mod exclusiv sau preponderent utilizării de către întreprinderi care își desfășoară activitatea în sectorul transportului public de călători pe cale terestră, feroviară sau pe apă ([89]);

d) în cazul în care ajutorul se acordă pentru o infrastructură de reîncărcare sau de realimentare destinată în mod exclusiv sau preponderent utilizării de către beneficiarul ajutorului și care nu este accesibilă publicului ([90]), dacă acest lucru este justificat în mod corespunzător de statul membru în cauză sau

e) în cazul în care ajutorul se acordă pentru o infrastructură de reîncărcare sau de realimentare care urmează să fie utilizată de anumite tipuri de vehicule a căror rată de penetrare pe piața relevantă (pentru fiecare tip relevant de vehicul) din statul membru în cauză sau ale căror volume de trafic din regiunea sau regiunile în cauză sunt foarte limitate ([91]).

201. În cazurile enumerate la punctul 200, cuantumul ajutorului poate fi determinat pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 48, 51 și 52. Statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 55.

202. Ca alternativă la punctul 201, ajutorul poate fi considerat proporțional dacă nu depășește 30 % din costurile eligibile sau, în cazul în care infrastructura de reîncărcare sau de realimentare furnizează numai energie electrică din surse regenerabile sau hidrogen produs din surse regenerabile de energie, 40 % din costurile eligibile. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale în cazul întreprinderilor mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale în cazul întreprinderilor mici. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.

([89]) Infrastructura de reîncărcare sau de realimentare destinată în principal utilizării de către întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul transportului public terestru, feroviar sau pe apă poate fi accesibilă în subsidiar utilizării de către angajați, contractanți externi sau furnizori ai acestor întreprinderi.

([90]) Infrastructura de reîncărcare sau de realimentare destinată în principal utilizării de către beneficiarul ajutorului poate fi accesibilă în subsidiar utilizării de către angajați, contractanți externi sau furnizori ai acestor întreprinderi.

([91]) De exemplu, o măsură care vizează ajutorul pentru investiții în stații de realimentare cu hidrogen pentru vehicule grele la terminalele de mărfuri și parcurile logistice dintr-un stat membru în care cota de piață a vehiculelor grele alimentate cu hidrogen este mai mică de 2 %.

203. În astfel de cazuri, costurile eligibile sunt toate costurile de investiție aferente construirii, instalării, modernizării sau extinderii infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare. De exemplu, acestea pot include costurile aferente:

a) infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare și echipamentelor tehnice conexe;

b) instalării sau modernizării componentelor electrice sau de altă natură, inclusiv costurile aferente cablurilor electrice și transformatoarelor de putere necesare pentru conectarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare la rețea sau la o unitate locală de producție sau stocare a energiei electrice sau a hidrogenului și pentru a se asigura pregătirea pentru soluții inteligente a infrastructurii de reîncărcare;

c) lucrărilor de construcții civile, adaptărilor terenurilor sau ale drumurilor, costurilor de instalare și costurilor suportate pentru obținerea autorizațiilor necesare.

204. În cazul în care un proiect include producția la fața locului de energie electrică din surse regenerabile sau de hidrogen produs din surse regenerabile sau cu conținut scăzut de carbon sau stocarea la fața locului de energie electrică sau de hidrogen produs din surse regenerabile de energie sau cu conținut scăzut de carbon, costurile eligibile pot include costurile de investiție ale unităților de producție sau ale instalațiilor de stocare.

4.3.2.4. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea

205. Cerințele prevăzute la punctele 206-216 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.

206. Noua infrastructură de reîncărcare care permite un transfer de energie electrică la o putere de ieșire de cel mult 22 kW trebuie să poată sprijini funcționalități de reîncărcare inteligentă. Acest lucru ar asigura optimizarea și gestionarea operațiunilor de reîncărcare într-un mod care să nu cauzeze congestionare și să valorifice pe deplin disponibilitatea energiei electrice din surse regenerabile și de prețurile scăzute ale energiei electrice din sistem.

207. Pentru a evita suprapunerea infrastructurilor și a utiliza active care nu au ajuns încă la sfârșitul duratei lor de viață economică, în cazul infrastructurii de realimentare pentru transportul naval și aerian destinat furnizării de combustibili sintetici, inclusiv combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi, sau de biocombustibili ([92]), statul membru trebuie să justifice necesitatea unei noi infrastructuri, ținând seama de caracteristicile tehnice ale combustibilului sau combustibililor care urmează să fie furnizați prin intermediul infrastructurii respective. În cazul combustibililor sintetici ([93]) sau al biocombustibililor de substituție, statul membru trebuie să ia în considerare măsura în care infrastructura existentă poate fi utilizată pentru furnizarea de combustibili sintetici sau de biocombustibili de substituție.

208. Ajutoarele pentru construcția, instalarea, modernizarea sau extinderea infrastructurii de realimentare pot denatura în mod nejustificat concurența atunci când înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau atunci când creează dependență de anumite tehnologii, frânând astfel dezvoltarea pe scară mai largă a unei piețe pentru tehnologii mai curate și utilizarea acestora. Prin urmare, în aceste cazuri, Comisia consideră că este puțin probabil să fie compensate efectele negative asupra concurenței ale ajutorului pentru infrastructuri de realimentare utilizate pentru furnizarea de combustibili pe bază de gaze naturale.

209. Având în vedere stadiul actual de dezvoltare a pieței tehnologiilor de mobilitate curată în sectoarele transportului pe apă, se poate considera că ajutoarele pentru construcția, instalarea, modernizarea sau extinderea infrastructurii de realimentare cu GNC și GNL pentru transportul pe apă nu au efecte de creare de dependență pe termen lung și nu înlocuiesc investițiile în tehnologii mai curate, dacă statul membru demonstrează că pe piață nu există alternative mai puțin poluante și că nu se preconizează că acestea vor fi disponibile într-un termen scurt ([94]), precum și că infrastructura ar urma să fie utilizată pentru a declanșa tranziția către combustibili cu emisii scăzute de dioxid de carbon. La evaluarea acestor ajutoare, Comisia va ține seama de faptul că investiția face parte sau nu dintr-o traiectorie credibilă a decarbonizării și că ajutorul contribuie sau nu la atingerea obiectivelor stabilite în legislația Uniunii privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi.

([92]) Printre aceștia se numără combustibilii durabili pentru aviație.
([93]) Combustibilii de substituție se referă la combustibili care sunt echivalenți din punct de vedere funcțional cu combustibilii fosili utilizați în prezent și pe deplin compatibili cu infrastructura de distribuție și cu mașinile și motoarele de la bord.
([94]) Pentru această evaluare, Comisia va lua în considerare, în general, o perioadă de doi până la cinci ani de la notificarea sau de la punerea în aplicare a măsurii de ajutor. Evaluarea se va baza pe studiile de piață independente prezentate de statul membru sau pe alte dovezi adecvate.

210. În sectorul transportului rutier, vehiculele cu emisii zero reprezintă deja o opțiune realistă, în special în cazul vehiculelor ușoare. În ceea ce privește vehiculele grele, se preconizează că în viitorul apropiat acestea vor deveni disponibile pe scară mai largă pe piață. Astfel, este probabil ca ajutorul pentru infrastructura de realimentare cu GNL pentru vehiculele grele acordat după 2025 să aibă efecte negative asupra concurenței care au puține șanse să fie compensate de efectele pozitive. La evaluarea ajutoarelor pentru infrastructura de realimentare a vehiculelor grele, Comisia va analiza dacă acestea contribuie la atingerea obiectivelor stabilite în legislația Uniunii privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi.

211. Pe piață sunt deja disponibile alternative la combustibilii fosili care pot fi utilizate în sectorul transportului rutier, în anumite segmente ale sectorului transportului pe apă și în sectorul transportului feroviar. În acest context, se consideră că ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de realimentare prin care se furnizează combustibili produși din surse fosile sau energie, inclusiv hidrogen pe bază de combustibili fosili ([95]), nu produc aceleași efecte pozitive ca ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de realimentare prin care se furnizează combustibili nefosili sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon. În primul rând, reducerile emisiilor de CO_2 obținute în sectorul transporturilor sunt, probabil, contrabalansate de continuarea emisiilor de CO_2 legate de producția și utilizarea combustibililor fosili, în special în cazul în care acestea nu sunt captate și depozitate în mod eficient. În al doilea rând, acordarea de ajutoare pentru infrastructura de realimentare prin care se furnizează alți combustibili fosili decât cei cu emisii scăzute de dioxid de carbon poate prezenta un risc de creare de dependență față de anumite tehnologii de producție, înlocuind astfel investițiile în alternative mai curate prin redirecționarea cererii de la procesele de producție care nu implică utilizarea surselor sau a energiei fosile ori care produc emisii scăzute de dioxid de carbon. Acest lucru ar descuraja și dezvoltarea pieței tehnologiilor nefosile curate pentru mobilitatea cu emisii zero, precum și pentru producția de combustibili nefosili și de energie din surse nefosile. De aceea, Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele negative asupra concurenței ale ajutoarelor pentru infrastructura de realimentare cu combustibili fosili, inclusiv hidrogenul pe bază de combustibili fosili, în care gazele cu efect de seră emise în cadrul producției de hidrogen nu sunt captate în mod eficace, să fie compensate, în lipsa unei traiectorii credibile către furnizarea și utilizarea de combustibili din surse regenerabile sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon pe termen mediu.

212. Prin urmare, se poate considera că ajutoarele pentru infrastructura de realimentare cu hidrogen care nu furnizează exclusiv hidrogen produs din surse regenerabile sau hidrogen cu emisii scăzute de dioxid de carbon nu au efecte de creare de dependență pe termen lung și nici nu înlocuiesc investițiile în tehnologii mai curate, dacă statul membru demonstrează o traiectorie credibilă către eliminarea treptată, până în 2035, a hidrogenului care nu este produs din surse regenerabile de energie sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon furnizat prin intermediul infrastructurii de realimentare.

213. În absența unor garanții adecvate, ajutorul poate avea ca rezultat crearea sau consolidarea unor poziții de putere de piață, ceea ce ar putea împiedica sau afecta concurența efectivă pe pieţele emergente sau în curs de dezvoltare. Prin urmare, statul membru trebuie să se asigure că proiectarea măsurii de ajutor conține garanții adecvate pentru a contracara acest risc. Aceste garanții pot include, de exemplu, stabilirea unui procentaj maxim din bugetul măsurii care poate fi alocat unei singure întreprinderi.

214. După caz, Comisia va analiza dacă garanțiile existente sunt suficiente pentru a asigura că operatorii de infrastructuri de reîncărcare sau de realimentare care oferă sau permit plăți pe bază de contract la un punct de pe infrastructura lor nu fac discriminare în mod nejustificat între furnizorii de servicii de mobilitate, de exemplu prin aplicarea unor condiții de acces preferențial nejustificate sau prin diferențierea nejustificată a prețurilor. În cazul în care nu se oferă astfel de garanții, Comisia consideră că măsura ar putea avea efecte negative nejustificate asupra concurenței de pe piața serviciilor de mobilitate.

215. Orice concesiune sau alt tip de contract prin care un terț este însărcinat să exploateze infrastructura de reîncărcare sau de realimentare trebuie să fie atribuit(ă) în condiții concurențiale, transparente și nediscriminatorii, ținându-se seama în mod corespunzător de normele în materie de achiziții publice ale Uniunii, după caz.

216. În cazul în care se acordă ajutoare pentru construirea, instalarea, modernizarea sau extinderea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare care este deschisă pentru accesul altor utilizatori decât beneficiarul sau beneficiarii ajutorului, inclusiv a infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare accesibilă publicului, infrastructura trebuie să fie accesibilă publicului și să ofere acces nediscriminatoriu utilizatorilor, inclusiv, după caz, în ceea ce privește tarifele, metodele de autentificare și de plată și alte termene și condiții de utilizare. În plus, statul membru trebuie să se asigure că taxele percepute de la alți utilizatori decât beneficiarul sau beneficiarii ajutorului pentru utilizarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare corespund prețurilor pieței.

([95]) A se vedea Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „O strategie pentru hidrogen: pentru o Europă neutră climatic”, COM(2020) 301 final, p. 3.

4.4. **Ajutoarele pentru utilizarea eficientă a resurselor și pentru sprijinirea tranziției către o economie circulară**

4.4.1. *Justificarea ajutorului*

217. Planul de acțiune pentru economia circulară (*Circular Economy Action Plan* – CEAP) ([96]) oferă o agendă orientată spre viitor, care vizează accelerarea tranziției Uniunii către o economie circulară ca parte a schimbării transformatoare promovate de Comunicarea privind Pactul verde european. CEAP promovează procesele economiei circulare, încurajează consumul durabil și producția durabilă își propune să garanteze prevenirea generării de deșeuri și păstrarea în economia Uniunii a resurselor utilizate pentru cât mai mult timp posibil. Aceste obiective reprezintă, de asemenea, o condiție prealabilă pentru atingerea obiectivului Uniunii de neutralitate climatică până în 2050 și pentru realizarea unei economii mai curate și mai durabile.

218. CEAP menționează în mod special necesitatea reflectării obiectivelor legate de economia circulară în contextul revizuirii Orientărilor privind ajutoarele de stat în domeniul mediului și al energiei. În acest sens, sprijinul financiar sub formă de ajutoare de stat, combinat cu norme ample, clare și coerente, poate juca un rol esențial în sprijinirea circularității proceselor de producție ca parte a unei transformări mai ample a industriei Uniunii către neutralitate climatică și competitivitate pe termen lung. De asemenea, sprijinul financiar sub formă de ajutoare de stat poate avea un rol și prin contribuția la crearea unei piețe funcționale a Uniunii pentru materiile prime secundare, ceea ce va reduce presiunea asupra resurselor naturale, va genera creștere economică durabilă și locuri de muncă și va consolida reziliența.

219. CEAP recunoaște, de asemenea, importanța crescândă a resurselor biologice ca factor-cheie pentru economia UE. În conformitate cu Strategia UE în domeniul bioeconomiei ([97]), bioeconomia sprijină obiectivele Pactului verde european, deoarece contribuie la o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon, îmbunătățește sustenabilitatea ecologică, economică și socială și promovează creșterea verde. Sprijinul financiar sub formă de ajutoare de stat poate juca un rol-cheie în sprijinul adoptării unor practici bioeconomice durabile, cum ar fi sprijinul pentru materialele de origine biologică și bioprodusele fabricate în mod durabil, care pot contribui la realizarea neutralității climatice și pe care piața nu le-ar adopta singură.

4.4.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

220. Ajutoarele care fac obiectul prezentei secțiuni pot fi acordate pentru următoarele tipuri de investiții:

a) investiții care îmbunătățesc utilizarea eficientă a resurselor prin oricare dintre metodele următoare:

i) o reducere netă a resurselor consumate pentru a obține același volum al producției ([98]);

ii) înlocuirea materiilor prime principale cu materii prime secundare (reutilizate sau reciclate) sau cu materii prime secundare recuperate sau

iii) înlocuirea materiilor prime din surse fosile cu biomaterii prime;

b) investiții pentru reducerea, prevenirea, pregătirea în vederea reutilizării, valorificarea materială și reciclarea deșeurilor ([99]) generate de beneficiar;

c) investiții pentru pregătirea în vederea reutilizării, valorificarea materială, decontaminarea și reciclarea deșeurilor generate de terți și care, în caz contrar, ar fi eliminate sau tratate pe baza unui mod de tratare situat mai jos în ierarhia deșeurilor ([100]) sau într-un mod mai puțin eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor sau ar conduce la o calitate mai slabă a reciclării;

([96]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Un nou Plan de acțiune privind economia circulară – Pentru o Europă mai curată și mai competitivă”, COM(2020) 98 final.

([97]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „O bioeconomie durabilă pentru Europa: consolidarea legăturilor dintre economie, societate și mediu”, COM(2018) 673 final și SWD (2018) 431.

([98]) Resursele consumate pot include toate resursele materiale consumate, cu excepția energiei. Reducerea poate fi stabilită măsurând sau estimând consumul înainte și după punerea în aplicare a măsurii de ajutor, inclusiv eventualele ajustări în funcție de condițiile externe care ar putea afecta consumul de resurse.

([99]) A se vedea definițiile reutilizării, valorificării, pregătirii în vederea reutilizării, reciclării și deșeurilor, prevăzute la punctul 19 [(59), (61), (62), (75) și (90)].

([100]) Prin ierarhia deșeurilor se înțelege (a) prevenirea, (b) pregătirea în vederea unei reutilizări, (c) reciclarea, (d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică, și (e) eliminarea deșeurilor. A se vedea articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2008/98/CE.

d) investiții pentru reducerea, prevenirea, pregătirea în vederea reutilizării, valorificarea materială, decontaminarea, reutilizarea și reciclarea altor produse, materiale sau substanțe ([101]) generate de beneficiar sau de terți, care nu îndeplinesc neapărat condițiile pentru a fi considerate deșeuri și ar fi, în caz contrar, neutilizate, eliminate sau valorificate într-un mod mai puțin eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor, ar constitui deșeuri în lipsa reutilizării sau ar conduce la o calitate mai slabă a reciclării;

e) investiții privind colectarea separată ([102]) și sortarea deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe în vederea pregătirii pentru reutilizare sau reciclare.

221. În anumite condiții, pot fi acordate ajutoare pentru acoperirea costurilor de exploatare pentru colectarea separată și sortarea deșeurilor în funcție de anumite fluxuri de deșeuri sau tipuri de deșeuri (a se vedea punctul 247).

222. Ajutoarele legate de recuperarea căldurii reziduale din procesele de producție sau ajutoarele legate de CUC vor fi evaluate în conformitate cu condițiile aplicabile ajutoarelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în secțiunea 4.1.

223. Ajutoarele legate de producția de biocombustibili, biolichide, biogaz și combustibili din biomasă din deșeuri vor fi evaluate în conformitate cu condițiile aplicabile ajutoarelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în secțiunea 4.1.

224. Ajutoarele pentru producerea de energie din deșeuri vor fi evaluate în conformitate cu condițiile aplicabile ajutoarelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în secțiunea 4.1. În cazul în care sunt legate de investiții în sisteme centralizate de termoficare și răcire sau pentru exploatarea acestora, ajutoarele pentru producția de energie sau de căldură rezultată din deșeuri vor fi evaluate în conformitate cu condițiile aplicabile ajutoarelor pentru termoficare sau răcire centralizată prevăzute în secțiunea 4.10.

4.4.3. *Efectul stimulativ*

225. Cerințele prevăzute la punctele 226-233 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

226. În ceea ce privește cerința prevăzută la punctul 28 ca statul membru să identifice un scenariu contrafactual credibil, scenariul contrafactual va corespunde, în general, unei investiții cu aceeași capacitate și durată de viață dar, după caz, cu alte caracteristici tehnice relevante față de investiția ecologică.

227. Scenariul contrafactual poate consta, de asemenea, în menținerea în funcțiune a instalațiilor sau echipamentelor existente pentru o perioadă corespunzătoare duratei de viață a investiției ecologice. În acest caz, ar trebui luate în considerare costurile de întreținere, reparare și modernizare actualizate pentru perioada respectivă.

228. În anumite cazuri, scenariul contrafactual poate consta într-o înlocuire ulterioară a instalațiilor sau echipamentelor, caz în care ar trebui luată în considerare valoarea actualizată a instalațiilor și echipamentelor, iar diferența dintre durata de viață economică a instalațiilor sau echipamentelor ar trebui să fie egalizată.

229. În cazul echipamentelor care fac obiectul unor acorduri de leasing, valoarea actualizată pentru luarea în leasing a unor echipamente ecologice ar trebui comparată cu valoarea actualizată pentru luarea în leasing a unor echipamente mai puțin ecologice care ar fi utilizate în absența ajutorului.

230. În cazul în care investiția constă în adăugarea de instalații sau echipamente la unitățile, instalațiile sau echipamentele existente, costurile eligibile vor consta în totalitatea costurilor de investiție.

231. Comisia consideră că, în principiu, ajutoarele pentru proiecte cu o perioadă de recuperare a investiției mai mică de cinci ani nu au un efect stimulativ. Totuși, statul membru poate furniza dovezi prin care să demonstreze că ajutorul este necesar pentru a declanșa o schimbare de comportament, chiar și în cazul proiectelor cu o perioadă de recuperare a investiției mai scurtă.

([101]) Alte produse, materiale sau substanțe pot fi subprodusele (astfel cum sunt definite la articolul 5 din Directiva 2008/98/CE), reziduurile agricole, din acvacultură, pescuit și silvicultură, apele uzate, apele pluviale și scurgerile de suprafață, mineralele, deșeurile miniere, nutrienții, gazele reziduale rezultate din procesele de producție, produsele, părțile componente și materialele redundante etc. Produsele, părțile componente și materialele redundante sunt produse, părți componente sau materiale care nu mai sunt necesare sau utile pentru deținătorul lor, dar care sunt adecvate pentru reutilizare.

([102]) A se vedea definiția „colectării separate” prevăzută la articolul 3 punctul 11 din Directiva 2008/98/CE.

232. Nu se va considera că ajutoarele pentru investiții care permit întreprinderilor să se limiteze la a respecta standardele obligatorii ale Uniunii aflate deja în vigoare au un efect stimulativ (a se vedea punctul 32). Potrivit explicațiilor de la punctul 32, se poate considera că ajutoarele au un efect stimulativ în cazul în care permit unei întreprinderi să își sporească nivelul de protecție a mediului cu respectarea standardelor naționale obligatorii care sunt mai stricte decât standardele Uniunii sau care sunt adoptate în lipsa unor standarde ale Uniunii.

233. Se va considera că ajutoarele pentru adaptarea la standardele Uniunii care au fost adoptate, dar care nu au intrat încă în vigoare au un efect stimulativ în cazul în care investiția este realizată și finalizată cu cel puțin 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii.

4.4.4. *Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale*

4.4.4.1. Necesitatea ajutorului

234. Cerințele prevăzute la punctele 235 și 236 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.1.

235. Investiția trebuie să depășească practicile comerciale consacrate care sunt aplicate în general în întreaga Uniune și la nivelul tehnologiilor ([103]).

236. În cazul ajutoarelor pentru colectarea separată și sortarea deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe, statul membru trebuie să demonstreze că această activitate de colectare separată și sortare este insuficient dezvoltată pe teritoriul său ([104]). În cazul în care se acordă ajutoare pentru acoperirea costurilor de exploatare, statul membru trebuie să demonstreze că un astfel de ajutor este necesar pe parcursul unei perioade de tranziție pentru a facilita dezvoltarea activităților legate de colectarea separată și sortarea deșeurilor. Statul membru trebuie să ia în considerare orice obligații care le revin întreprinderilor în cadrul schemelor de răspundere extinsă a producătorilor, pe care le-ar fi putut pune în aplicare în temeiul articolului 8 din Directiva 2008/98/CE.

4.4.4.2. Caracterul adecvat

237. Cerințele prevăzute la punctul 238 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.

238. În conformitate cu principiul „poluatorul plătește” ([105]), întreprinderile care generează deșeuri nu ar trebui să fie scutite de costurile tratării acestora. Prin urmare, ajutoarele nu ar trebui să scutească întreprinderile care generează deșeuri de eventualele costuri sau obligații legate de tratarea deșeurilor pentru care sunt răspunzătoare în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului național, inclusiv în cadrul schemelor de răspundere extinsă a producătorilor. În plus, ajutoarele nu ar trebui să scutească întreprinderile de costuri care ar trebui considerate costuri normale pentru o întreprindere.

4.4.4.3. Proporționalitatea

239. Costurile eligibile sunt costurile suplimentare ale investiției, calculate prin raportarea costurilor totale de investiție ale proiectului la cele ale unui proiect sau ale unei activități mai puțin ecologice care poate fi una dintre următoarele:

a) o investiție comparabilă, astfel cum este descrisă la punctul 226, care ar fi realizată în mod credibil în absența ajutorului și care nu atinge același nivel de eficiență a utilizării resurselor;

b) tratarea deșeurilor pe baza unei operațiuni de tratare situată mai jos în ordinea de prioritate a ierarhiei deșeurilor sau într-un mod mai puțin eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor;

c) procesul de producție convențional legat de materia primă primară sau de produsul primar, în cazul în care produsul (secundar) reutilizat sau reciclat este substituibil din punct de vedere tehnic și economic cu materia primă primară sau produsul primar;

d) orice alt scenariu contrafactual bazat pe ipoteze justificate în mod corespunzător.

240. În cazul în care produsul, substanța sau materialul ar constitui deșeu în absența reutilizării și dacă nu există nicio cerință legală ca produsul, substanța sau materialul respectiv(ă) să fie eliminat(ă) sau tratat(ă) în alt mod, costurile eligibile pot corespunde investiției necesare pentru valorificarea produsului, substanței sau materialului în cauză.

([103]) Din punct de vedere tehnologic, investiția ar trebui să conducă la creșterea potențialului de reciclare sau la o calitate mai bună a materialului reciclat în comparație cu practica obișnuită.

([104]) În cazul în care statul membru demonstrează în mod corespunzător acest lucru, se poate lua în considerare și situația specifică la nivelul regiunii sau regiunilor în cauză.

([105]) A se vedea definiția de la punctul 19(58).

241. Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 40 % din costurile eligibile.

242. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale în cazul întreprinderilor mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale în cazul întreprinderilor mici.

243. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.

244. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale pentru activități de ecoinovare dacă se respectă următoarele condiții cumulative:

a) activitatea de ecoinovare trebuie să reprezinte o noutate sau o îmbunătățire substanțială față de stadiul actual al tehnologiei din sectorul de activitate vizat din Uniune ([106]);

b) beneficiul ecologic preconizat trebuie să fie net superior față de îmbunătățirea rezultată din evoluția generală a stadiului actual al tehnologiei în activități comparabile ([107]);

c) caracterul inovator al activității comportă un grad de risc evident, în termeni tehnologici, comerciali sau financiari, care este mai ridicat decât riscul asociat în mod normal cu activități comparabile neinovatoare ([108]).

245. Prin derogare de la punctele 241-244, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 48, 51 și 52, că este necesară o intensitate mai mare a ajutorului. Într-un astfel de caz, statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 55. Cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 51 și 52.

246. În cazul în care ajutorul este acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile stabilite la punctele 49 și 50, cuantumul ajutorului este considerată proporțional.

247. Ajutoarele pot acoperi costurile de exploatare atunci când vizează colectarea separată și sortarea deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe în funcție de anumite fluxuri de deșeuri sau tipuri de deșeuri, în vederea pregătirii pentru reutilizare sau reciclare, caz în care trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) ajutorul trebuie să fie acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 49 și 50, care trebuie să fie deschisă, în mod nediscriminatoriu, tuturor operatorilor care furnizează servicii de colectare separată și sortare;

b) în cazul unui grad ridicat de incertitudine cu privire la evoluția viitoare a costurilor de exploatare pe durata măsurii, procedura de ofertare concurențială poate include norme care limitează ajutorul în anumite circumstanțe bine identificate, cu condiția ca aceste norme și circumstanțe să fie stabilite *ex ante*;

c) orice ajutor pentru investiții acordat unei instalații utilizate pentru colectarea separată și sortarea deșeurilor în funcție de anumite fluxuri de deșeuri sau tipuri de deșeuri trebuie dedus din ajutorul de exploatare acordat aceleiași instalații în cazul în care ambele forme de ajutor acoperă aceleași costuri eligibile;

d) ajutoarele se pot acorda pentru o perioadă de maximum cinci ani.

([106]) Caracterul inovator ar putea fi demonstrat, de exemplu, de statele membre pe baza unei descrieri detaliate a inovării și a condițiilor de piață în care aceasta a fost introdusă sau difuzată, comparând-o cu procesele sau cu tehnicile organizaționale de vârf utilizate, în mod normal, de alte întreprinderi din același sector industrial.

([107]) În cazul în care se pot utiliza parametri cantitativi pentru a compara activitățile ecoinovatoare cu activitățile obișnuite, neinovatoare, prin „net superior" se înțelege că îmbunătățirea marginală preconizată în urma activităților ecoinovatoare, din punctul de vedere al unui risc redus pentru mediu sau al unui nivel redus de poluare ori al eficienței sporite a energiei sau a resurselor, ar trebui să fie de cel puțin două ori mai mare decât îmbunătățirea marginală preconizată în urma evoluției generale a unor activități comparabile neinovatoare. Atunci când metoda propusă nu este adecvată pentru un caz dat sau dacă nu este posibilă o comparație cantitativă, cererea de ajutor de stat trebuie să conțină o descriere detaliată a metodei utilizate pentru evaluarea acestui criteriu, care să garanteze un standard comparabil cu cel al metodei propuse.

([108]) Acest risc ar putea fi demonstrat de statul membru, de exemplu, în termeni de: costuri raportate la cifra de afaceri a întreprinderii, timp necesar pentru dezvoltare, beneficii pe care se speră că le-ar aduce activitatea de ecoinovare în raport cu costurile aferente și probabilitatea unui eșec.

4.4.5. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

248. Cerințele prevăzute la punctele 249-252 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.

249. Ajutorul nu trebuie să stimuleze producția de deșeuri sau creșterea utilizării resurselor.

250. Ajutorul nu trebuie să se limiteze la creșterea cererii de deșeuri sau de alte materiale și resurse destinate reutilizării, reciclării sau valorificării, fără a spori colectarea acestor materiale.

251. Atunci când evaluează impactul ajutorului asupra pieței, Comisia va lua în considerare efectele potențiale ale ajutorului asupra funcționării piețelor pentru materialele primare și secundare aferente produselor în cauză.

252. În special, atunci când evaluează impactul asupra pieței al ajutoarelor pentru costurile de exploatare aferente colectării separate și sortării deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe în funcție de anumite fluxuri de deșeuri sau tipuri de deșeuri în vederea pregătirii pentru reutilizare sau reciclare, Comisia va lua în considerare potențialele interacțiuni cu schemele privind răspunderea extinsă a producătorilor din statul membru în cauză.

4.5. **Ajutoarele pentru prevenirea sau reducerea poluării, cu excepția poluării produse de gazele cu efect de seră**

4.5.1. *Justificarea ajutorului*

253. Obiectivul ambițios – enunțat în Comunicarea privind Pactul verde european – de reducere la zero a poluării pentru un mediu fără substanțe toxice ar trebui să garanteze că, până în 2050, poluarea va fi redusă la niveluri care să nu mai fie dăunătoare pentru oameni și pentru ecosistemele naturale și respectă limitele pe care planeta noastră le poate accepta, creându-se astfel un mediu fără substanțe toxice, în concordanță cu Agenda 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă ([109]) și cu obiectivele pe termen lung ale celui de al 8-lea program de acțiune pentru mediu ([110]). Uniunea a stabilit obiective specifice pentru reducerea nivelului poluării, de exemplu pentru un aer mai curat ([111]) și pentru reducerea la zero a poluării corpurilor de apă ([112]), reducerea zgomotului, reducerea la minimum a utilizării și eliberării substanțelor care prezintă motive de îngrijorare, reducerea deșeurilor de plastic și a poluării și a deșeurilor cu microplastice ([113]), precum și obiective privind excesul de nutrienți și de îngrășăminte, pesticide și substanțe periculoase care provoacă rezistență la antimicrobiene ([114]).

254. Sprijinul financiar sub formă de ajutor de stat poate contribui în mod substanțial la obiectivul de mediu constând în reducerea altor forme de poluare decât emisiile de gaze cu efect de seră.

4.5.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

255. Ajutoarele pentru prevenirea sau reducerea altor forme de poluare decât emisiile de gaze cu efect de seră pot fi acordate pentru investiții care să permită întreprinderilor să atingă standarde mai stricte decât cele ale Uniunii în materie de protecție a mediului, să crească nivelul de protecție a mediului în absența unor standarde ale Uniunii sau să atingă standardele Uniunii care sunt adoptate, dar nu sunt încă în vigoare.

([109]) Agenda 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă este disponibilă la adresa: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf

([110]) Propunere de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2030, COM(2020) 652 final.

([111]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Programul „Aer curat pentru Europa", COM(2013) 918 final. A se vedea, de asemenea, Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător (JO L 23, 26.1.2005, p. 3) și Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (JO L 152, 11.6.2008, p. 1) pentru ozonul de la nivelul solului, pulberile în suspensie, oxizii de azot, metalele grele periculoase și o serie de alți poluanți. A se vedea, de asemenea, Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1) pentru cei mai importanți poluanți transfrontalieri: dioxizii de sulf, oxizii de azot, amoniacul, compușii organici volatili nemetanici și particulele în suspensie.

([112]) Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1) impune, cu excepția cazului în care se aplică derogări, o stare chimică bună pentru toate corpurile de apă de suprafață și subterane.

([113]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Calea către o planetă sănătoasă pentru toți, Plan de acțiune al UE: Către o poluare zero a aerului, a apei și a solului", COM(2021) 400 final.

([114]) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Strategie „De la fermă la consumator" pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic, COM(2020) 381 final.

256. În cazul în care ajutorul se acordă sub forma certificatelor comercializabile ([115]), măsura de ajutor trebuie să fie proiectată astfel încât să prevină sau să reducă poluarea la niveluri mai stricte decât cele impuse de standardele Uniunii care sunt obligatorii pentru întreprinderile în cauză.

257. Ajutorul trebuie să vizeze prevenirea sau reducerea poluării generate direct de activitățile proprii ale beneficiarului.

258. Ajutorul nu trebuie să se limiteze la transferarea poluării dintr-un sector în altul sau de la un mediu la altul (de exemplu, din aer în apă). În cazul în care ajutorul vizează reducerea poluării, acesta trebuie să realizeze o reducere globală a poluării.

259. Secțiunea 4.5 nu se aplică măsurilor de ajutor care intră în domeniul de aplicare al secțiunii 4.1. În cazul în care o măsură contribuie atât la prevenirea sau reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cât și la prevenirea sau reducerea poluării provenite din alte surse decât gazele cu efect de seră, compatibilitatea măsurii va fi evaluată fie în baza secțiunii 4.1, fie în baza prezentei secțiuni, în funcție de care dintre cele două obiective este predominant ([116]).

4.5.3. *Efectul stimulativ*

260. Cerințele prevăzute la punctele 261 și 262 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

261. Se consideră că ajutoarele au un efect stimulativ atunci când permit unei întreprinderi să prevină sau să reducă poluarea în absența unor standarde ale Uniunii sau la niveluri mai stricte decât cele impuse de standardele Uniunii aflate deja în vigoare. Potrivit explicațiilor de la punctul 32, se poate considera, de asemenea, că ajutoarele au un efect stimulativ în cazul în care permit unei întreprinderi să prevină sau să reducă poluarea cu respectarea standardelor naționale obligatorii care sunt mai stricte decât standardele Uniunii sau care sunt adoptate în lipsa unor standarde ale Uniunii.

262. Se va considera că ajutoarele pentru adaptarea la standardele Uniunii care au fost adoptate, dar care nu au intrat încă în vigoare au un efect stimulativ în cazul în care investiția este realizată și finalizată cu cel puțin 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii.

4.5.4. *Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale*

4.5.4.1. Necesitatea ajutorului

263. Cerințele prevăzute la punctul 264 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.1.

264. În cazul ajutoarelor sub formă de certificate comercializabile ([117]), statul membru trebuie să demonstreze că sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) atribuirea integrală prin licitație conduce la o creștere substanțială a costurilor de producție pentru fiecare sector sau categorie de beneficiari individuali;

b) creșterea substanțială a costurilor de producție nu poate fi transferată consumatorilor fără a determina scăderi semnificative ale vânzărilor ([118]);

c) întreprinderile din acest sector nu au posibilitatea de a reduce, în mod individual, nivelul emisiilor astfel încât costul certificatelor să scadă la un nivel suportabil pentru întreprinderile în cauză. Imposibilitatea reducerii consumului poate fi demonstrată prin compararea nivelurilor de emisii cu cele obținute utilizându-se tehnica cea mai performantă din Spațiul Economic European. Toate întreprinderile care utilizează tehnica cea mai performantă pot beneficia, în cadrul schemei de comercializare a certificatelor, cel mult de certificate corespunzătoare creșterii înregistrate de costurile de producție care nu poate fi transferată clienților. Întreprinderile care înregistrează performanțe de mediu inferioare beneficiază de mai puține certificate, proporțional cu performanțele lor de mediu.

([115]) Certificatele comercializabile pot implica ajutoare de stat, în special atunci când statele membre acordă certificate sub valoarea lor de piață.

([116]) Pentru a stabili care dintre cele două obiective este predominant, Comisia poate solicita statului membru să furnizeze o comparație a rezultatelor preconizate ale măsurii în ceea ce privește prevenirea sau reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor poluanți pe baza unor cuantificări credibile și detaliate.

([117]) Certificatele comercializabile pot implica ajutoare de stat, în special atunci când statele membre acordă certificate sub valoarea lor de piață.

([118]) Analiza poate fi efectuată pe baza estimărilor privind elasticitatea prețurilor produselor din sectorul respectiv, printre alți factori, precum și pe baza estimărilor privind vânzările neefectuate și impactul acestora asupra profitabilității beneficiarului.

4.5.4.2. Proporționalitatea

265. Costurile eligibile sunt costurile de investiție suplimentare direct legate de atingerea unui nivel mai ridicat de protecție a mediului.

266. Costurile de investiții suplimentare constau în diferența dintre costurile investiției care beneficiază de ajutor și cele ale investiției în scenariul contrafactual descris la punctele 226-230. În cazul în care proiectul constă în adaptarea timpurie la standardele Uniunii care nu sunt încă în vigoare, scenariul contrafactual ar trebui, în principiu, să fie cel descris la punctul 228.

267. Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 40 % din costurile eligibile.

268. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale în cazul întreprinderilor mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale în cazul întreprinderilor mici.

269. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.

270. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale pentru activități de ecoinovare dacă se respectă condițiile prevăzute la punctul 244 literele (a)-(c).

271. Prin derogare de la punctele 267-270, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 48, 51 și 52, că este necesar un cuantum mai mare al ajutorului. Într-un astfel de caz, statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 55. Cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 51 și 52.

272. În cazul în care ajutorul este acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile stabilite la punctele 49 și 50, cuantumul ajutorului este considerată proporțional.

273. În ceea ce privește ajutoarele sub forma certificatelor comercializabile, Comisia va verifica, de asemenea, dacă:

a) alocarea se efectuează într-un mod transparent, pe baza unor criterii obiective și a unor surse informaționale de cea mai înaltă calitate disponibilă; și

b) volumul total al certificatelor comercializabile sau al cotelor acordate fiecărei întreprinderi la un preț inferior valorii sale de piață nu depășește nevoile preconizate ale acesteia, astfel cum au fost estimate pentru situația în care nu ar exista schema de comercializare.

4.5.5. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

274. Cerințele prevăzute la punctul 275 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.

275. În ceea ce privește ajutoarele sub forma certificatelor comercializabile, Comisia va verifica, de asemenea, dacă:

a) alegerea beneficiarilor se bazează pe criterii obiective și transparente, iar ajutorul se acordă, în principiu, în același mod tuturor concurenților din același sector, dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară;

b) metodologia de alocare nu favorizează anumite întreprinderi ([119]) sau anumite sectoare, cu excepția cazului în care acest lucru se justifică prin logica de mediu a schemei în sine sau în cazul în care astfel de norme sunt necesare pentru coerența cu alte politici de mediu;

c) noii concurenți de pe piață nu primesc, în principiu, certificate sau cote în condiții mai favorabile decât întreprinderile existente care operează pe aceleași piețe;

d) în cazul în care instalațiilor existente li se acordă alocări mai mari în comparație cu instalațiile nou intrate, acest lucru nu duce la crearea unor bariere nejustificate la intrare.

([119]) De exemplu, întreprinderile sau instalațiile nou-intrate sau, dimpotrivă, întreprinderile sau instalațiile existente.

4.6. **Ajutoarele pentru remedierea daunelor aduse mediului, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, protejarea sau refacerea biodiversității și punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora**

4.6.1. *Justificarea ajutorului*

276. Strategia privind biodiversitatea pentru 2030 ([120]) vizează protejarea naturii, inversarea degradării ecosistemelor și asigurarea faptului că, până în 2030, biodiversitatea Uniunii se va afla pe calea redresării. Ca parte esențială a Comunicării privind Pactul verde european, strategia stabilește obiective și angajamente ambițioase pentru 2030 în vederea asigurării unor ecosisteme sănătoase și reziliente.

277. Sprijinul financiar sub formă de ajutor de stat poate contribui în mod substanțial la obiectivul de mediu care vizează protejarea și refacerea biodiversității și a ecosistemelor, în mai multe moduri, inclusiv prin oferirea de stimulente pentru repararea daunelor aduse siturilor contaminate, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor degradate sau realizarea de investiții pentru protecția ecosistemelor.

278. Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice ([121]) vizează mobilizarea investițiilor în soluții de adaptare bazate pe natură ([122]), având în vedere că punerea lor în aplicare pe scară largă ar spori reziliența la schimbările climatice și ar contribui la realizarea mai multor obiective ale Pactului verde european.

4.6.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

279. Prezenta secțiune stabilește norme de compatibilitate privind măsurile de ajutor pentru remedierea daunelor aduse mediului, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, protejarea sau refacerea biodiversității și punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora.

280. Prezenta secțiune nu se aplică:

a) ajutoarele pentru decontaminare sau reabilitare în urma închiderii unor centralelor electrice și a operațiunilor de minerit sau de extracție, în măsura în care ajutorul în cauză este reglementat de secțiunea 4.12 ([123]);

b) ajutoarelor destinate reparării daunelor provocate de anumite dezastre naturale, precum cutremurele, avalanșele, alunecările de teren, inundațiile, tornadele, uraganele, erupțiile vulcanice și incendiile de vegetație de origine naturală.

281. Ajutoarele care fac obiectul prezentei secțiuni pot fi acordate pentru următoarele activități:

a) remedierea daunelor aduse mediului, inclusiv a daunelor aduse calității solului, a apelor de suprafață sau subterane sau a mediului marin;

b) reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor dintr-o stare degradată;

c) protejarea sau refacerea biodiversității sau a ecosistemelor în scopul de a contribui la atingerea unei stări bune a ecosistemelor sau la protejarea ecosistemelor care sunt deja în stare bună;

d) punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora.

282. Prezenta secțiune nu se aplică măsurilor de ajutor care intră în domeniul de aplicare al secțiunii 4.1. În cazul în care o măsură contribuie atât la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cât și la remedierea daunelor aduse mediului, la reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, la protejarea sau refacerea biodiversității și la punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, compatibilitatea măsurii va fi evaluată fie pe baza secțiunii 4.1, fie pe baza prezentei secțiuni, în funcție de care dintre cele două obiective este predominant ([124]).

([120]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 – Readucerea naturii în viețile noastre, COM(2020) 380 final.

([121]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Construirea unei Europe reziliente la schimbările climatice – Noua Strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, COM (2021) 82 final.

([122]) https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/

([123]) De exemplu, ajutoarele pentru reumidificarea turbăriilor care nu sunt legate de ajutoarele pentru închiderea anticipată a operațiunilor de extracție a turbei sau de ajutoarele pentru costurile excepționale legate de astfel de activități pot intra sub incidența secțiunii 4.6.

([124]) Pentru a stabili care dintre cele două obiective este predominant, Comisia poate solicita statului membru să furnizeze o comparație a rezultatelor preconizate ale măsurii în ceea ce privește prevenirea sau reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și remedierea daunelor aduse mediului, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, protejarea sau refacerea biodiversității și punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, după caz, pe baza unor cuantificări credibile și detaliate.

4.6.3. *Efectul stimulativ*

283. Cerințele prevăzute la punctele 284-287 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

284. Fără a aduce atingere Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului sau altor norme relevante ale Uniunii ([125]), se poate considera că ajutoarele pentru remedierea daunelor aduse mediului, pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, pentru protejarea sau refacerea biodiversității și pentru punerea în aplicare a soluțiilor bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora au un efect stimulativ numai în cazul în care entitatea sau întreprinderea aflată la originea daunelor aduse mediului nu poate fi identificată sau nu poate fi considerată răspunzătoare din punct de vedere juridic pentru finanțarea lucrărilor necesare prevenirii și corectării daunelor aduse mediului în conformitate cu principiul „poluatorul plătește".

285. Statul membru trebuie să demonstreze că s-au luat toate măsurile necesare, inclusiv acțiuni în justiție, pentru a se identifica entitatea sau întreprinderea responsabilă aflată la originea daunelor aduse mediului și pentru a o obliga să suporte costurile aferente. În cazul în care entitatea sau întreprinderea responsabilă în temeiul legislației aplicabile nu poate fi identificată sau obligată să suporte costurile, se pot acorda ajutoare pentru sprijinirea tuturor lucrărilor de remediere sau de reabilitare și se poate considera că aceste ajutoare au un efect stimulativ. Comisia poate considera că o întreprindere nu poate fi obligată să suporte costurile de remediere a daunelor aduse mediului pe care le-a cauzat dacă aceasta a încetat să aibă existență juridică proprie și nicio altă întreprindere nu poate fi considerată succesorul său legal sau economic ([126]) sau dacă securitatea financiară nu este suficientă pentru a acoperi costurile remedierii.

286. Ajutoarele acordate pentru punerea în aplicare a măsurilor compensatorii menționate la articolul 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului ([127]) nu au un efect stimulativ. Se poate considera că ajutoarele pentru acoperirea costurilor suplimentare necesare pentru a extinde domeniul de aplicare sau pentru a crește nivelul de ambiție al măsurilor respective peste nivelul obligațiilor legale prevăzute la articolul 6 alineatul (4) din directiva menționată au un efect stimulativ.

287. Se va considera că ajutoarele pentru remedierea daunelor aduse mediului și pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor au un efect stimulativ atunci când costurile de remediere sau de reabilitare depășesc creșterea valorii terenului (a se vedea punctul 288).

4.6.4. *Proporționalitatea*

288. Pentru investițiile destinate remedierii daunelor aduse mediului sau reabilitării habitatelor naturale și a ecosistemelor, costurile eligibile sunt costurile suportate pentru lucrările de remediere sau reabilitare, minus creșterea valorii terenului sau bunurilor imobiliare. Evaluările privind creșterea valorii terenului sau bunurilor imobiliare care rezultă din decontaminare sau reabilitare trebuie efectuate de către un expert calificat independent.

289. Pentru investiții în protejarea sau refacerea biodiversității și în punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, costurile eligibile sunt costurile totale ale lucrărilor care au ca rezultat contribuția la protejarea sau refacerea biodiversității ori la punerea în aplicare a soluțiilor bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora.

290. În cazul în care se acordă ajutoare pentru punerea în aplicare a unor soluții bazate pe natură în clădiri pentru care există un certificat de performanță energetică, statele membre ar trebui să demonstreze că aceste investiții nu împiedică punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică recomandate în certificatul de performanță energetică.

291. Intensitatea ajutoarelor poate ajunge la 100 % din costurile eligibile.

4.7. **Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale**

292. Secțiunea 4.7 se referă la ajutoarele acordate în domeniul protecției mediului sub forma reducerii taxelor fiscale sau parafiscale. Aceasta este structurată în două subsecțiuni, fiecare având o logică distinctă. Secțiunea 4.7.1 abordează taxele sau impozitele care sancționează comportamentul dăunător mediului, urmărind astfel să orienteze întreprinderile și consumatorii spre opțiuni mai ecologice. Secțiunea 4.7.2 prevede că statele membre pot opta să încurajeze întreprinderile, prin intermediul unor reduceri punctuale ale taxelor sau impozitelor, să își schimbe sau să își adapteze comportamentul prin implicarea în proiecte sau activități mai ecologice.

([125]) Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO L 143, 30.4.2004, p. 56). A se vedea și Comunicarea Comisiei – Orientări pentru asigurarea unei înțelegeri comune a sintagmei „daună adusă mediului", astfel cum este definită la articolul 2 din Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO C 118, 7.4.2021, p. 1).

([126]) A se vedea Decizia C(2012) 558 final a Comisiei din 17 octombrie 2012 în cazul SA.33496 (2011/N) – Austria – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, considerentele 65-69 (JO C 14, 17.1.2013, p. 1).

([127]) Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7).

4.7.1. *Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor de mediu fiscale și parafiscale*

4.7.1.1. Justificarea ajutorului

293. Taxele de mediu fiscale sau parafiscale sunt impuse pentru a internaliza costurile externe ale comportamentelor dăunătoare mediului, descurajând astfel de comportamente prin indicarea prețului de plătit pentru acestea și sporind nivelul de protecție a mediului. În principiu, taxele de mediu fiscale și parafiscale ar trebui să reflecte costurile globale pentru societate (costurile externe) și, în consecință, cuantumul taxei de mediu fiscale sau parafiscale plătite pe unitate de emisii, alți poluanți sau resursele consumate ar trebui să fie aceleași pentru toate întreprinderile care sunt răspunzătoare pentru un comportament dăunător mediului. Deși reducerile taxelor de mediu fiscale sau parafiscale pot avea efecte negative asupra obiectivului protecției mediului, aceste reduceri pot fi totuși necesare în cazul în care beneficiarii ar avea un dezavantaj concurențial atât de mare, încât, de la bun început, introducerea taxei de mediu fiscale sau parafiscale nu ar fi fost deloc fezabilă.

294. În cazul în care nu se pot aplica taxe de mediu fiscale sau parafiscale fără a pune în pericol activitățile economice ale anumitor întreprinderi, acordarea unui tratament mai favorabil unor întreprinderi poate permite atingerea unui nivel general mai ridicat de contribuție la taxele de mediu fiscale sau parafiscale. În consecință, în anumite situații, reducerile taxelor sau impozitelor de mediu pot contribui în mod indirect la un nivel mai ridicat de protecție a mediului. Acestea nu ar trebui totuși să compromită obiectivul general al taxei de mediu fiscale sau parafiscale de a descuraja comportamentele dăunătoare mediului și/sau de a crește costurile acestui comportament în cazul în care nu sunt disponibile alternative satisfăcătoare.

4.7.1.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

295. Comisia va considera că se pot acorda ajutoare sub formă de reduceri ale taxelor sau impozitelor dacă statul membru demonstrează că sunt îndeplinite cumulativ următoarele două condiții:

a) reducerile vizează întreprinderile cele mai afectate de taxa sau impozitul de mediu care nu și-ar putea desfășura activitățile economice în mod durabil fără aceste reduceri;

b) nivelul de protecție a mediului atins efectiv prin aplicarea reducerilor este mai ridicat decât cel care ar fi atins fără a aplica aceste reduceri.

296. Pentru a demonstra îndeplinirea celor două condiții de la punctul 295, statul membru trebuie să furnizeze Comisiei următoarele informații:

a) o descriere a sectoarelor sau categoriilor de beneficiari eligibile pentru reduceri;

b) o listă a principalilor beneficiari pentru fiecare sector în cauză, cifra de afaceri, cotele de piață, dimensiunea bazei impozabile a acestora și proporția pe care taxa sau impozitul de mediu le-ar reprezenta în profitul lor înainte de impozitare, cu și fără reducere;

c) o descriere a situației beneficiarilor respectivi, explicând de ce aceștia nu ar fi în măsură să plătească cota standard a taxei sau impozitului de mediu;

d) o explicație cu privire la modul în care taxa sau impozitul redus ar contribui la o creștere reală a nivelului de protecție a mediului în comparație cu nivelul de protecție a mediului care trebuie atins în lipsa acestor reduceri (de exemplu, prin compararea cotei standard care ar fi aplicată dacă se acordă reducerile cu cota standard care ar fi aplicată în lipsa reducerilor, a numărului de întreprinderi care ar fi supuse taxei sau impozitului în total sau a altor indicatori care reflectă schimbarea reală înregistrată de comportamentul dăunător mediului).

4.7.1.3. Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

297. Dacă taxele de mediu sunt armonizate, Comisia poate aplica o metodă simplificată pentru a evalua necesitatea și proporționalitatea ajutorului. În contextul Directivei 2003/96/CE, Comisia poate aplica o metodă simplificată pentru reducerile de taxe, cu respectarea nivelului minim al taxei Uniunii prevăzute la punctele 298 și 299.

298. Comisia va considera că ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor armonizate sunt necesare și proporționale dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) beneficiarii plătesc cel puțin nivelul minim al taxei Uniunii stabilit prin directiva aplicabilă;

b) alegerea beneficiarilor se bazează pe criterii obiective și transparente;

c) ajutorul se acordă în principiu în același mod tuturor întreprinderilor din același sector, dacă acestea se află într-o situație factuală similară;

d) statul membru verifică dacă ajutorul este necesar pentru a contribui în mod indirect la sporirea nivelului de protecție a mediului, prin intermediul unei consultări publice deschise *ex ante* în care sectoarele eligibile pentru reduceri sunt descrise în mod corespunzător și se comunică o listă a principalilor beneficiari pentru fiecare sector.

299. Statele membre pot acorda ajutoarele sub forma unei reduceri a ratei de impozitare sau a unei compensații anuale fixe (rambursarea taxei) sau a unei combinații a celor două. Avantajul rambursării taxelor este că întreprinderile rămân expuse la semnalul prețurilor dat de taxa de mediu. Cuantumul rambursării de taxe ar trebui calculat pe baza datelor istorice, și anume nivelul producției și al consumului sau al poluării constatat în cazul întreprinderii într-un anumit an de bază. Nivelul rambursării taxei nu trebuie să depășească cuantumul minim al taxelor Uniunii care ar fi de plătit, în caz contrar, pentru anul de bază.

300. În cazul în care taxele de mediu nu sunt armonizate sau beneficiarii plătesc mai puțin decât nivelul minim al taxei armonizate stabilit la nivelul Uniunii, dacă directiva aplicabilă permite acest lucru, este necesară o evaluare temeinică a necesității și proporționalității ajutorului, astfel cum se prevede în secțiunile 4.7.1.3.1-4.7.1.3.3.

4.7.1.3.1. Necesitatea ajutorului

301. Condițiile prevăzute la punctele 302 și 303 se aplică în plus față de condițiile prevăzute în secțiunea 3.2.1.1.

302. Comisia va considera că ajutorul este necesar în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) selecția beneficiarilor se bazează pe criterii obiective și transparente, iar ajutoarele se acordă, în principiu, în același mod tuturor întreprinderilor eligibile care își desfășoară activitatea în același sector de activitate economică și care se află într-o situație de fapt identică sau similară în ceea ce privește scopurile sau obiectivele măsurii de ajutor;

b) taxa de mediu fiscală sau parafiscală fără reducere ar duce la o creștere substanțială a costurilor de producție, calculată ca o proporție a valorii adăugate brute pentru fiecare sector sau categorie de beneficiari;

c) creșterea semnificativă a costurilor de producție nu ar putea fi transferată consumatorilor fără a determina scăderi semnificative ale volumului vânzărilor.

303. În ceea ce privește reducerile fiscale pentru biocombustibili, biolichide și combustibilii din biomasă, statul membru trebuie să instituie un mecanism de verificare a necesității măsurii, aplicând condițiile de necesitate prevăzute în secțiunea 4.1.3.1, și să ia măsuri adecvate, cum ar fi încetarea scutirii sau reducerea nivelului de sprijin.

4.7.1.3.2. Caracterul adecvat

304. Condițiile prevăzute la punctele 305 și 306 se aplică în plus față de condițiile prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.

305. Comisia va autoriza scheme de ajutoare pentru o perioadă de maximum 10 ani, după care, dacă statul membru reevaluează caracterul adecvat al măsurilor de ajutor în cauză, acesta poate notifica din nou măsura.

306. În cazul în care ajutoarele se acordă sub formă de rambursare de taxe, cuantumul rambursării de taxe ar trebui calculat pe baza datelor istorice, și anume nivelul producției și al consumului sau al poluării constatat în cazul întreprinderii într-un anumit an de bază.

4.7.1.3.3. Proporționalitatea

307. Secțiunea 3.2.1.3 nu se aplică ajutoarelor sub formă de reduceri ale taxelor de mediu fiscale și parafiscale.

308. Comisia va considera că ajutorul este proporțional în cazul în care este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:

a) fiecare beneficiar al ajutorului plătește cel puțin 20 % din valoarea nominală a taxei de mediu fiscale sau parafiscale care ar fi aplicabilă beneficiarului respectiv în caz contrar în lipsa reducerii;

b) reducerea de taxe fiscale sau parafiscale, care nu trebuie să depășească 100 % din taxa de mediu fiscală sau parafiscală națională, este condiționată de încheierea unor acorduri între statul membru și beneficiari sau asociațiile de beneficiari prin care beneficiarii sau asociațiile de beneficiari se angajează să realizeze obiective de protecție a mediului care au același efect ca în cazul în care beneficiarii ar plăti cel puțin 20 % din cuantumul taxei naționale. Aceste acorduri sau angajamente pot avea ca obiect, printre altele, reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor și a altor poluanți sau oricare altă măsură de protecție a mediului.

309. Aceste acorduri trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:

a) conținutul acordurilor este negociat de statul membru, prevede obiectivele și stabilește un calendar pentru atingerea acestora;

b) statul membru asigură monitorizarea independentă și cu regularitate a angajamentelor asumate în cadrul acestor acorduri;

c) acordurile sunt revizuite periodic în funcție de evoluțiile tehnologice și de alt tip și prevăd un regim de sancțiuni eficace aplicabile în cazul în care nu se respectă angajamentele.

4.7.2. *Ajutoarele pentru protecția mediului sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale*

4.7.2.1. Justificarea ajutorului

310. Statele membre pot avea în vedere acordarea de stimulente întreprinderilor pentru ca acestea să participe la proiecte sau activități care cresc nivelul de protecție a mediului prin intermediul reducerilor de taxe fiscale sau parafiscale. În cazul în care aceste reduceri au scopul de a stimula beneficiarii să întreprindă proiecte sau activități care să contribuie la reducerea poluării sau a consumului de resurse, Comisia va evalua măsurile din perspectiva cerințelor prevăzute în secțiunea 4.7.2.

4.7.2.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

311. Prezenta secțiune se referă la ajutoarele pentru proiecte și activități ecologice care intră sub incidența secțiunilor 4.2-4.6 și care se acordă sub forma unor reduceri de taxe fiscale sau parafiscale.

312. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale urmărește în principal un obiectiv referitor la decarbonizare, se aplică secțiunea 4.1.

313. Prezenta secțiune nu se referă la reducerile taxelor sau impozitelor, care reflectă costurile esențiale ale furnizării de energie sau de servicii conexe. De exemplu, reducerile taxelor de rețea sau ale taxelor de finanțare a mecanismelor de asigurare a capacității sunt excluse din domeniul de aplicare al secțiunii 4.7.2. Prezenta secțiune nu se referă la reducerile taxelor pe consumul de energie electrică prin care se finanțează un obiectiv de politică energetică.

4.7.2.3. Efectul stimulativ

314. Cerințele prevăzute la punctele 315 și 316 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

315. În cazul fiecărui proiect eligibil sau proiect de referință eligibil pentru o categorie de beneficiari, statul membru trebuie să prezinte o cuantificare, astfel cum se indică la punctul 51, sau date echivalente, pentru evaluarea efectuată de Comisie, prin care să se compare profitabilitatea proiectului sau a activității de referință cu și fără reducerea de taxe fiscale sau parafiscale și să se demonstreze că reducerea stimulează realizarea proiectului sau a activității ecologice.

316. Se consideră că ajutoarele pentru proiecte demarate anterior solicitării ajutorului au un efect stimulativ în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) măsura instituie un drept la ajutoare pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii și fără exercitarea altei puteri discreționare de către statul membru;

b) măsura a fost adoptată și a intrat în vigoare înainte de demararea proiectului sau a activității care beneficiază de ajutor, cu excepția versiunilor ulterioare ale schemelor fiscale, în cazul în care activitatea a fost deja acoperită de schemele anterioare sub formă de avantaje fiscale sau parafiscale.

4.7.2.4. Proporționalitatea

317. Secțiunea 3.2.1.3 nu se aplică ajutoarelor pentru protecția mediului sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale.

318. Ajutorul nu trebuie să depășească cota sau cuantumul normal al taxei fiscale sau parafiscale care ar fi aplicabilă în caz contrar.

319. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale este legată de costurile de investiție, ajutorul va fi considerat proporțional, cu condiția să nu depășească intensitățile și valorile maxime ale ajutorului prevăzute în secțiunile 4.2-4.6. În cazul în care aceste secțiuni impun o procedură de ofertare concurențială, cerința respectivă nu se aplică ajutoarelor acordate sub formă de reduceri de taxe fiscale sau parafiscale.

320. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale diminuează costurile de exploatare recurente, cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească diferența dintre costurile de exploatare aferente soluției ecologice și cele aferente scenariului contrafactual mai puțin ecologic. În cazul în care proiectul sau activitatea mai ecologică poate avea ca rezultat economii de costuri potențiale sau venituri suplimentare, acestea trebuie să fie luate în considerare atunci când se stabilește proporționalitatea ajutorului.

4.7.2.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

321. Cerințele prevăzute la punctele 322-324 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.

322. Ajutorul de stat trebuie acordat în același mod tuturor întreprinderilor eligibile care își desfășoară activitatea în același sector de activitate economică și care se află într-o situație de fapt identică sau similară în ceea ce privește scopurile sau obiectivele măsurii de ajutor.

323. Statul membru trebuie să se asigure că ajutoarele sunt în continuare necesare pe durata schemelor care durează mai mult de trei ani și să evalueze schemele cel puțin o dată la trei ani.

324. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale se referă la proiecte care intră sub incidența:

a) secțiunii 4.2, se aplică punctele 154-156;

b) secțiunii 4.3.1, se aplică punctele 183-188;

c) secțiunii 4.3.2, se aplică punctele 206-216.

4.8. **Ajutoare pentru siguranța alimentării cu energie electrică**

4.8.1. *Justificarea ajutorului*

325. Disfuncționalitățile pieței și ale cadrului de reglementare pot însemna că semnalele de preț nu oferă stimulente eficiente pentru investiții, conducând, de exemplu, la o combinație inadecvată de resurse, capacitate, flexibilitate sau amplasare pentru energia electrică. În plus, transformarea semnificativă din sectorul energiei electrice ca urmare a schimbărilor tehnologice și a provocărilor climatice generează noi provocări în ceea ce privește siguranța alimentării cu energie electrică. Deși o piață a energiei electrice din ce în ce mai integrată va permite, în mod normal, schimbul de energie electrică la nivelul UE, atenuând astfel problemele naționale de siguranță a alimentării, pot apărea situații în care, chiar și pe piețele cuplate, siguranța alimentării să nu fie garantată în orice moment în unele state membre sau regiuni. Prin urmare, statele membre pot lua în considerare introducerea unor măsuri prin care să asigure un anumit nivel al siguranței alimentării cu energie electrică.

4.8.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

326. Prezenta secțiune se referă la normele de compatibilitate pentru măsurile de ajutor menite să sporească siguranța alimentării cu energie electrică. Sunt incluse mecanisme de asigurare a capacității și orice alte măsuri prin care se abordează problemele de siguranță a alimentării pe termen lung și scurt rezultate din disfuncționalitățile pieței care împiedică realizarea de investiții suficiente în capacitatea de producere a energiei electrice, în stocare sau în consumul dispecerizabil, în interconectare, precum și în măsuri în caz de congestionare a rețelei care au ca scop remedierea insuficienței rețelelor de transport și/sau de distribuție a energiei electrice ([128]).

([128]) Prezenta secțiune nu vizează serviciile auxiliare, și nici măsurile din planurile de apărare a sistemului prevăzute de Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei, cu scopul de a asigura siguranța în funcționare care sunt achiziționate de OTS sau de OD printr-o procedură de ofertare concurențială nediscriminatorie, deschisă tuturor resurselor care pot contribui la cerința de siguranță în funcționare identificată, fără implicarea statului în achiziționarea și finanțarea serviciului.

327. Astfel de măsuri pot fi concepute și pentru a sprijini obiectivele de protecție a mediului, de exemplu prin excluderea capacităților mai poluante sau prin măsuri care să ofere capacităților care oferă beneficii mai mari pentru mediu un avantaj în procesul de selecție.

328. În cadrul notificării lor, statele membre ar trebui să identifice activitățile economice care vor fi dezvoltate ca urmare a ajutorului. Ajutoarele pentru creșterea siguranței alimentării cu energie electrică facilitează în mod direct dezvoltarea activităților economice legate de producerea de energie electrică, de stocarea și consumul dispecerizabil, inclusiv investiții noi și renovarea și întreținerea efectivă a activelor existente. De asemenea, acestea pot sprijini indirect o gamă largă de activități economice care se bazează pe energia electrică sub formă de factor de producție, inclusiv electrificarea încălzirii și a transportului.

4.8.3. *Efectul stimulativ*

329. Se aplică normele privind efectul stimulativ de la punctele 29, 30, 31 și 32.

4.8.4. *Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale*

4.8.4.1. Necesitatea ajutorului

330. Secțiunea 3.2.1.1 nu se aplică măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică.

331. Natura și cauzele problemei de siguranță a alimentării cu energie electrică și, prin urmare, necesitatea ajutorului de stat pentru a asigura siguranța alimentării cu energie electrică trebuie analizate și cuantificate în mod corespunzător, inclusiv în ceea ce privește momentul și locul în care este de așteptat să apară problema, în raport, după caz, cu standardul de fiabilitate definit la articolul 25 din Regulamentul (UE) 2019/943. În ceea ce privește măsurile legate de congestionarea rețelelor, statul membru ar trebui să furnizeze o analiză (după consultarea ANR responsabile și ținând seama de opinia acesteia) în care să identifice și să justifice, printr-o analiză cost-beneficiu, nivelul de securitate a alimentării urmărit de măsura propusă. Pentru toate măsurile în materie de siguranță a alimentării, ar trebui să se indice unitatea de măsură pentru cuantificare și ar trebui să se precizeze metoda de calculare a acesteia, făcând referire la eventualele cerințe relevante prevăzute în legislația sectorială.

332. După caz, identificarea unei probleme de siguranță a alimentării cu energie electrică ar trebui să fie în concordanță cu cea mai recentă analiză disponibilă efectuată de ENTSO-E pentru energia electrică în conformitate cu legislația privind piața internă a energiei, în special:

a) pentru măsurile care vizează adecvarea resurselor, evaluările adecvării resurselor la nivel european menționate la articolul 23 din Regulamentul (UE) 2019/943;

b) pentru măsurile în caz de congestionare a rețelelor, rapoartele cu privire la congestiile structurale și la alte congestii fizice majore între și în interiorul zonelor de ofertare, menționate la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/943.

333. Statele membre se pot baza și pe evaluările naționale ale adecvării resurselor pentru a demonstra necesitatea mecanismelor de asigurare a capacității, în măsura permisă în temeiul articolului 24 din Regulamentul (UE) 2019/943. Pentru alte măsuri privind siguranța alimentării, inclusiv măsurile legate de congestionarea rețelelor, statele membre se pot baza, de asemenea, pe o evaluare națională a necesității intervenției propuse. Evaluările naționale menționate la prezentul punct ar trebui să fie aprobate sau reexaminate de ANR responsabilă.

334. Măsurile legate de riscul de crize de energie electrică ar trebui identificate în planul național de pregătire pentru riscuri prevăzut la articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/941 ([129]).

335. Statele membre care propun introducerea mai multor măsuri care vizează securitatea aprovizionării cu energie electrică trebuie să explice în termeni clari modul în care acestea interacționează între ele pentru a asigura eficacitatea globală din punctul de vedere al costurilor a măsurilor combinate pentru asigurarea siguranței alimentării, de exemplu, în ceea ce privește mecanismele de asigurare a capacității, explicând modul în care acestea ating (dar fără a depăși) standardul de fiabilitate menționat la punctul 331.

336. Trebuie să se identifice disfuncționalitatea (disfuncționalitățile) cadrului de reglementare sau ale pieței, alături de orice alte probleme care împiedică atingerea unui nivel suficient de siguranță a alimentării cu energie electrică (și de protecție a mediului, dacă este cazul) în absența intervenției.

([129]) Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice (Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri) (JO L 158, 14.6.2019, p. 1).

337. De asemenea, trebuie identificate măsurile existente care vizează deja disfuncționalitatea (disfuncționalitățile) pieței sau a (ale) cadrului de reglementare ori alte probleme identificate la punctul 336.

338. Statele membre trebuie să demonstreze motivele pentru care nu este de așteptat ca piața să poată asigura siguranța alimentării cu energie electrică în absența ajutorului de stat, ținând seama de reformele și îmbunătățirile pieței planificate de statele membre și de evoluțiile tehnologiei.

339. În evaluarea sa, Comisia va ține cont de următoarele elemente care trebuie furnizate de statul membru:

a) evaluarea impactului producției variabile, inclusiv a celei provenite de la sistemele învecinate;

b) evaluarea impactului participării la nivelul cererii și al stocării, inclusiv o descriere a măsurilor menite să încurajeze managementul cererii de energie;

c) evaluarea existenței reale sau potențiale a interconexiunilor și a infrastructurii rețelelor interne majore de transport, inclusiv o descriere a proiectelor aflate în construcție și a celor planificate;

d) evaluarea oricărui alt element care ar putea provoca sau exacerba problema siguranței alimentării cu energie electrică, precum plafoanele impuse prețurilor cu ridicata sau alte disfuncționalități ale cadrului de reglementare și ale pieței, inclusiv, de exemplu, plafoanele. În cazul în care Regulamentul (UE) 2019/943 prevede acest lucru, planul de punere în aplicare menționat la articolul 20 alineatul (3) din regulamentul respectiv trebuie să facă obiectul unui aviz al Comisiei înainte de acordarea ajutorului. La evaluarea necesității se va ține seama de planul de punere în aplicare și de aviz; și

e) orice conținut relevant al unui plan de acțiune prevăzut la articolul 15 din Regulamentul (UE) 2019/943.

4.8.4.2. Caracterul adecvat

340. Secțiunea 3.2.1.2 nu se aplică măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică.

341. Statele membre ar trebui să ia în considerare, în primul rând, modalități alternative de asigurare a siguranței alimentării cu energie electrică, în special o organizare mai eficientă a pieței energiei electrice, care să poată atenua disfuncționalitățile pieței care subminează siguranța alimentării cu energie electrică. De exemplu, îmbunătățirea modului în care funcționează decontarea dezechilibrelor de pe piața energiei electrice, o mai bună integrare a producției variabile, stimularea și integrarea consumului dispecerizabil și a stocării, facilitarea transmiterii unor semnale de preț eficiente, eliminarea barierelor din calea comerțului transfrontalier și îmbunătățirea infrastructurii, inclusiv interconectarea. Ajutorul poate fi considerat adecvat pentru măsurile care vizează siguranța alimentării în cazul în care, în pofida îmbunătățirilor corespunzătoare și proporționale aduse organizării pieței ([130]) și investițiilor în active de rețea, indiferent dacă acestea sunt deja implementate sau numai planificate, persistă o preocupare legată de siguranța alimentării.

342. În ceea ce privește măsurile de congestionare a rețelelor, statele membre ar trebui, în plus, să explice cum se îmbunătățește eficiența măsurilor de redispecerizare în conformitate cu articolul 13 din Regulamentul (UE) 2019/943.

4.8.4.3. Eligibilitatea

343. Măsura de ajutor ar trebui să fie deschisă tuturor beneficiarilor sau proiectelor care au capacitatea tehnică de a contribui în mod eficient la realizarea obiectivului privind siguranța alimentării. Aceasta include producerea, stocarea și consumul dispecerizabil, precum și agregarea unităților mici ale acestor forme de capacitate în blocuri mai mari.

344. Limitările privind participarea la măsurile pentru siguranța alimentării menite să garanteze că aceste măsuri nu subminează protecția mediului sunt considerate adecvate (a se vedea punctele 368 și 369).

345. Statele membre sunt încurajate să introducă criterii sau caracteristici suplimentare în măsurile lor pentru siguranța alimentării cu scopul de a promova participarea tehnologiilor mai ecologice (sau de a reduce participarea tehnologiilor poluante) necesare pentru a sprijini realizarea obiectivelor Uniunii în materie de protecție a mediului. Aceste criterii sau caracteristici suplimentare trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii în raport cu obiectivele de protecție a mediului identificate în mod clar și să nu conducă la supracompensarea beneficiarilor.

([130]) Ținând seama de Regulamentul (UE) 2019/943 și de Directiva (UE) 2019/944.

346. În cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, măsurile pentru siguranța alimentării cu energie electrică trebuie să fie deschise participării transfrontaliere directe a furnizorilor de capacitate situați într-un alt stat membru ([131]). Statele membre trebuie să se asigure că capacitatea externă care poate asigura o performanță tehnică echivalentă cu cea a capacităților interne are posibilitatea să participe la același proces concurențial ca și capacitatea internă. Statele membre pot impune situarea capacității externe într-un stat membru care are o racordare directă la rețea cu statul membru care aplică mecanismul. Dacă este cazul, trebuie respectate și normele relevante prevăzute la articolul 26 din Regulamentul (UE) 2019/943.

4.8.4.4. Consultarea publică

347. Secțiunea 4.8.4.4 se aplică de la 1 iulie 2023.

348. Înainte de notificarea ajutorului, în alte situații decât cele excepționale justificate în mod corespunzător, statele membre trebuie să organizeze consultări publice cu privire la proporționalitatea și la impactul asupra concurenței al măsurilor care trebuie notificate în temeiul prezentei secțiuni. Obligația de consultare nu se aplică în ceea ce privește modificările aduse măsurilor deja aprobate care nu aduc atingere domeniului de aplicare sau eligibilității acestora și nici nu prelungesc durata acestora la mai mult de 10 ani de la data deciziei inițiale, nici în ceea ce privește cazurile menționate la punctul 349. Pentru a stabili dacă o măsură este justificată, având în vedere criteriile prevăzute în prezentele orientări, este necesară următoarea consultare publică ([132]):

a) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este de cel puțin 100 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin șase săptămâni, care să abordeze:

   i) eligibilitatea;

   ii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse;

   iii) principalii parametri pentru procesul de alocare a ajutorului ([133]), inclusiv pentru a permite concurența între diferitele tipuri de beneficiari ([134]);

   iv) metodologia de alocare a costurilor măsurii consumatorilor;

   v) în cazul în care nu se utilizează o procedură de ofertare concurențială, ipotezele și datele care stau la baza cuantificării utilizate pentru a demonstra proporționalitatea ajutorului, inclusiv costurile, veniturile, ipotezele de exploatare și durata de viață, precum și CMPC și

   vi) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii

b) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este de sub 100 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin patru săptămâni, care să abordeze:

   i) eligibilitatea;

   ii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse;

   iii) metodologia de alocare a costurilor măsurii consumatorilor și

   iv) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii.

349. Nu este necesară nicio consultare publică pentru măsurile care intră sub incidența punctului 348 litera (b) în cazul în care se utilizează proceduri de ofertare concurențiale, iar măsura nu sprijină investiții în producția de energie pe bază de combustibili fosili.

([131]) Se prezumă că se asigură fezabilitatea tehnică a mecanismelor de asigurare a capacității, pentru care Regulamentul (UE) 2019/943 prevede că este necesară participarea transfrontalieră.

([132]) Statele membre se pot baza pe procesele naționale de consultare existente cu privire la aceste cerințe. Atât timp cât consultarea abordează punctele enumerate aici, nu este necesară o consultare separată.

([133]) De exemplu, intervalul de timp dintre procedura concurențială și perioada de livrare, regulile privind ofertarea/oferta, regulile de stabilire a prețurilor.

([134]) De exemplu, în cazul în care există durate diferite ale contractelor, metodologii diferite de calculare a capacității/producției eligibile, asigurate cu tehnologii diferite, metodologii diferite pentru calcularea sau plata subvențiilor.

350. Chestionarele de consultare trebuie publicate pe un site public. Statele membre trebuie să publice un răspuns la consultare care să sintetizeze și să abordeze răspunsurile primite. Acesta ar trebui să includă explicarea modului în care posibilele efecte asupra concurenței au fost reduse la minimum prin domeniul de aplicare/eligibilitatea măsurii propuse. Statele membre trebuie să includă un link către răspunsul lor la consultare în notificarea măsurilor de ajutor în temeiul prezentei secțiuni.

351. În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, Comisia ar putea lua în considerare metode alternative de consultare, cu condiția ca punerea în aplicare (continuă) a ajutorului să țină seama de punctele de vedere ale părților interesate. În astfel de cazuri, ar putea fi necesară combinarea consultării cu acțiuni corective pentru a reduce la minimum posibilele efecte de denaturare ale măsurii.

4.8.4.5. Proporționalitatea

352. Normele prevăzute la punctele 353, 354, 355, 356 și 357 se aplică în plus față de condițiile prevăzute la punctele 49, 50, 51, 52, 53 și 55.

353. Cererea în ceea ce privește măsurile de siguranță a alimentării ar trebui stabilită pe baza standardului de fiabilitate sau a analizei cost-beneficiu menționate la punctul 331 și pe baza analizei de la punctele 332, 333 și 334 a resurselor necesare pentru a asigura un nivel adecvat de siguranță a alimentării. Analiza utilizată pentru a stabili nivelul cererii trebuie să fi fost efectuată cu cel mult douăsprezece luni înainte de momentul în care se stabilește nivelul cererii.

354. Intervalul de timp dintre acordarea ajutorului și termenul până la care trebuie livrate proiectele trebuie livrate ar trebui să permită o concurență efectivă între diferitele proiecte eligibile.

355. Excepțiile de la cerința de a aloca ajutorul și de a stabili nivelul ajutorului printr-o procedură de ofertare concurențială se pot justifica numai:

a) dacă se furnizează dovezi, inclusiv orice dovezi colectate în cadrul consultării publice, după caz, care evidențiază că este puțin probabil să existe o participare insuficientă la o astfel de procedură de ofertare pentru a asigura concurența; sau

b) pentru măsurile de congestionare a rețelei, în cazul în care statul membru furnizează o analiză (după consultarea ANR responsabile și ținând seama de opinia acesteia) bazată pe date concrete, inclusiv pe date colectate în cadrul consultării publice, după caz, potrivit cărora o licitație ar fi mai puțin eficientă din punctul de vedere al costurilor, de exemplu ca urmare a prezentării a unor oferte strategice sau din cauza denaturării pieței.

356. Beneficiarii măsurilor de siguranță a alimentării ar trebui să beneficieze de stimulente eficiente pentru a contribui la siguranța alimentării în decursul perioadei de livrare. În general, aceste stimulente ar trebui să fie legate de valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică (*value of lost load* – VoLL) ([135]). De exemplu, în cazul în care un beneficiar nu este disponibil, acestuia ar trebui să i se aplice o sancțiune legată de VoLL. În afară de măsurile legate de congestionarea rețelelor, această sancțiune ar trebui să se bazeze, în general, pe prețurile de decontare a dezechilibrelor energiei electrice, pentru a evita denaturarea funcționării pieței.

357. Statele membre pot utiliza, de asemenea, sisteme competitive de certificate/de obligații ale furnizorilor, cu condiția ca:

a) cererea în cadrul sistemului să fie stabilită sub nivelul ofertei potențiale; și

b) prețul de preluare/penalizare care se aplică unui consumator/furnizor care nu a cumpărat numărul de certificate necesar (adică prețul care constituie suma maximă care va fi plătită beneficiarilor) este stabilit la un nivel care exclude supracompensarea beneficiarilor.

4.8.5. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea*

358. Secțiunea 3.2.2, cu excepția punctului 70, nu se aplică măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică.

359. Ajutorul trebuie să fie conceput astfel încât să mențină funcționarea eficientă a piețelor și să mențină stimulente eficiente pentru funcționare și semnale de preț.

360. Nu trebuie oferite stimulente pentru producerea de energie care ar înlocui forme de energie mai puțin poluante.

([135]) Astfel cum se stabilește în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/943.

361. Cerințele de la punctele 359 și 360 vor fi, în general, îndeplinite atunci când o măsură vizează mai degrabă capacitatea [EUR pe megawatt (MW)] decât producția de energie electrică (EUR/MWh). În cazul în care există o plată per MWh, este necesar să se acorde o atenție suplimentară pentru a se asigura că sunt evitate efectele negative asupra pieței și că nu sunt înlocuite surse de producție mai puțin poluante.

362. Măsurile pentru siguranța alimentării trebuie să îndeplinească toate condițiile de concepere aplicabile prevăzute la articolul 22 din Regulamentul (UE) 2019/943 ([136]).

363. Pentru rezervele strategice și orice alte măsuri pentru adecvarea resurselor, inclusiv schemele de întreruptibilitate, în cazul cărora capacitatea este deținută în afara pieței, pentru a se evita denaturarea formării prețurilor pieței se aplică următoarele cerințe suplimentare:

a) resursele măsurii trebuie să fie dispecerizate numai dacă există posibilitatea ca operatorii de transport și de sistem să își epuizeze resursele de echilibrare, pentru a stabili un echilibru între cerere și ofertă ([137]);

b) în cursul intervalelor de decontare a dezechilibrelor când sunt dispecerizate resurse ale măsurii, dezechilibrele de pe piață se decontează cel puțin la VoLL sau la o valoare mai mare decât limita tehnică de preț intrazilnică ([138]), luându-se în considerare valoarea cea mai mare;

c) randamentul măsurii după dispecerizare se atribuie părților responsabile cu echilibrarea prin intermediul mecanismului de decontare a dezechilibrelor;

d) resursele nu sunt remunerate prin intermediul piețelor angro de energie electrică sau al piețelor de echilibrare;

e) resursele măsurii sunt păstrate în afara piețelor energiei cel puțin pe durata perioadei contractuale.

364. În cazul măsurilor legate de congestionarea rețelelor, în cazul în care resursele sunt păstrate în afara pieței, resursele în cauză nu sunt remunerate prin intermediul piețelor angro de energie electrică sau al piețelor de echilibrare și trebuie să fie păstrate în afara piețelor energiei cel puțin pe durata perioadei contractuale.

365. Pentru mecanismele de asigurare a capacității, altele decât rezervele strategice, statele membre trebuie să se asigure că măsura:

a) este concepută într-un mod care să asigure că prețul plătit pentru disponibilitate tinde automat spre zero atunci când se preconizează că nivelul capacității furnizate corespunde nivelului capacității solicitate;

b) remunerează resursele participante doar pentru disponibilitatea lor și se asigură că remunerația nu afectează deciziile furnizorului de capacitate de a produce sau nu și

c) permite ca obligațiile de capacitate să fie transferabile între furnizorii de capacitate eligibili.

366. Măsurile privind securitatea aprovizionării cu energie electrică nu ar trebui:

a) să creeze denaturări nejustificate ale pieței sau să limiteze comerțul interzonal;

b) să reducă stimulentele pentru investiții în capacitatea de interconectare – de exemplu, prin reducerea veniturilor provenite din congestii pentru interconexiunile existente sau noi;

c) să submineze cuplarea piețelor, inclusiv piețele intrazilnice și de echilibrare;

d) să submineze deciziile de investiții privind capacitatea care au precedat măsura.

367. Pentru a evita subminarea stimulentelor pentru consumul dispecerizabil și exacerbarea disfuncționalităților pieței care conduc la necesitatea unor măsuri pentru siguranța alimentării, precum și pentru a asigura o dimensiune cât mai redusă a intervenției în materie de siguranță a alimentării, costurile unei măsuri pentru siguranța alimentării ar trebui să fie suportate de participanții la piață care contribuie la necesitatea acesteia. De exemplu, acest lucru se poate realiza prin alocarea costurilor unei măsuri privind siguranța alimentării către consumatorii de energie electrică în perioadele de vârf ale cererii de energie electrică sau prin alocarea costurilor unei măsuri legate de congestionarea rețelei consumatorilor din regiunea care se confruntă cu deficite în momentele în care capacitatea din cadrul măsurii este dispecerizată. Totuși, este posibil ca această alocare a costurilor să nu fie necesară în cazul în care statul membru furnizează o analiză bazată pe date concrete, inclusiv pe cele colectate în cadrul consultării publice, conform cărora o astfel de alocare a costurilor ar compromite eficiența din punctul de vedere al costurilor a măsurii sau ar conduce la denaturări grave ale concurenței, ceea ce ar submina în mod clar beneficiile potențiale ale unei astfel de alocări.

([136]) Pentru măsurile incluse în planul de pregătire pentru riscuri menționat în Regulamentul (UE) 2019/941, a se vedea, de asemenea, articolul 12 alineatul (1) din regulamentul respectiv.

([137]) Această cerință nu aduce atingere activării resurselor înainte de dispecerizarea propriu-zisă pentru a respecta constrângerile de solicitare și cerințele de funcționare ale resurselor. Randamentul rezervei strategice din timpul activării nu trebuie să fie atribuit grupurilor pentru echilibrare prin intermediul piețelor angro și nici nu trebuie să le modifice dezechilibrele.

([138]) Astfel cum sunt menționate la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943.

368. Comisia consideră că anumite măsuri de ajutor au efecte negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, efecte a căror compensare este puțin probabilă. În special, anumite măsuri de ajutor pot agrava disfuncționalitățile pieței, creând ineficiențe în detrimentul consumatorilor și al bunăstării sociale. De exemplu, măsurile – inclusiv măsurile în caz de congestionare a rețelelor și schemele de întreruptibilitate – care nu respectă pragul de emisii aplicabil mecanismelor de asigurare a capacității prevăzut la articolul 22 din Regulamentul (UE) 2019/943 și care pot stimula noi investiții în energie bazate pe combustibilii fosili cei mai poluanți, precum cărbunele, motorina, lignitul, petrolul, turba și șistul bituminos, sporesc externalitățile negative de mediu de pe piață.

369. Măsurile care stimulează noi investiții în producerea de energie pe bază de gaze naturale pot sprijini siguranța alimentării cu energie electrică, dar agravează externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative în tehnologii nepoluante. Pentru a permite Comisiei să verifice dacă efectele negative ale unor astfel de măsuri pot fi compensate prin efecte pozitive în cadrul testului comparativ, statele membre ar trebui să explice modul în care se vor asigura că aceste investiții contribuie la realizarea obiectivului climatic până în 2030 și obiectivului de neutralitate climatică până în 2050. Statele membre trebuie să explice în special modul în care se va evita ca această producție de energie pe bază de combustibili gazoși să aibă efecte de creare de dependență. De exemplu, poate fi vorba inclusiv de angajamente obligatorii ale beneficiarului de a introduce tehnologii de decarbonizare precum CSC/CUC sau de a înlocui gazele naturale cu gaze din surse regenerabile sau cu gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau de angajamente obligatorii de a închide centrala într-un interval de timp coerent cu obiectivele climatice ale Uniunii.

370. În cazul măsurilor sau al schemelor de ajutor individuale care aduc beneficii doar unui număr extrem de mic de beneficiari sau unui beneficiar istoric, statele membre ar trebui, în plus, să demonstreze că măsura de ajutor propusă nu va conduce la creșterea puterii de piață.

4.9. **Ajutoarele pentru infrastructura energetică**

4.9.1. *Justificarea ajutorului*

371. Pentru a îndeplini obiectivele Uniunii în materie de climă, vor fi necesare investiții semnificative și modernizarea infrastructurii energetice. O infrastructură energetică modernă este esențială pentru o piață integrată a energiei care să îndeplinească obiectivele climatice, asigurând în același timp siguranța alimentării în Uniune. Infrastructura energetică adecvată este un element necesar al unei piețe eficiente a energiei. Datorită modernizării infrastructurii energetice, se îmbunătățesc stabilitatea sistemului, adecvarea resurselor, integrarea diferitelor surse de energie și alimentarea cu energie în rețelele subdezvoltate.

372. În cazul în care operatorii de pe piață nu pot furniza infrastructura necesară, pot fi necesare ajutoare de stat pentru a se depăși disfuncționalitățile pieței și a se asigura satisfacerea nevoilor considerabile ale Uniunii în materie de infrastructură. O disfuncționalitate a pieței care poate apărea în domeniul infrastructurii energetice este legată de probleme de coordonare. Interesele divergente ale investitorilor, incertitudinea cu privire la rezultatele colaborării și efectele asupra rețelei pot împiedica dezvoltarea unui proiect sau conceperea sa efectivă. În același timp, infrastructura energetică poate genera externalități pozitive considerabile, prin care costurile și avantajele infrastructurii pot reveni într-un mod asimetric diferiților participanți de pe piață și diferitelor statelor membre. Comisia consideră, așadar, că ajutoarele destinate infrastructurii energetice pot fi benefice pieței interne, contribuind la remedierea acestor disfuncționalități ale pieței. Această apreciere este valabilă în special pentru proiectele de infrastructură care au un impact transfrontalier, cum ar fi proiectele de interes comun, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 4 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013.

373. În conformitate cu Comunicarea privind noțiunea de ajutor ([139]), sprijinul pentru infrastructura energetică în cadrul unui monopol legal nu face obiectul normelor privind ajutoarele de stat. În sectorul energetic, acest lucru este deosebit de relevant pentru statele membre în care construirea și exploatarea anumitor infrastructuri este rezervată din punct de vedere juridic exclusiv pentru OTS sau OD.

374. Comisia consideră că există un monopol legal care exclude denaturarea concurenței în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

([139]) A se vedea Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO C 262, 19.7.2016, p. 1). Dat fiind că noțiunea de ajutor de stat este un concept obiectiv și juridic definit direct în tratat (Hotărârea Curții de Justiție din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, punctul 111), punctele de vedere prezentate la punctele 373-375 nu aduc atingere interpretării noțiunii de ajutor de stat de către instanțele Uniunii (Hotărârea Curții de Justiție din 21 iulie 2011, Alcoa Trasformazioni/Comisia, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, punctul 125); referința primară pentru interpretarea tratatului este întotdeauna jurisprudența instanțelor Uniunii.

a) construirea și exploatarea infrastructurii fac obiectul unui monopol legal (stabilit în conformitate cu dreptul Uniunii); acest lucru este valabil atunci când OTS/OD este, din punct de vedere juridic, singura entitate abilitată să întreprindă un anumit tip de investiție sau de activitate și nicio altă entitate nu poate exploata o rețea alternativă ([140]);

b) monopolul legal nu exclude doar concurența de pe piață, ci și concurența pentru piață, în sensul că exclude orice concurență posibilă pentru a deveni operatorul exclusiv al infrastructurii în cauză;

c) serviciul nu este în concurență cu alte servicii;

d) în cazul în care operatorul infrastructurii energetice își desfășoară activitatea pe o altă piață (geografică sau de produse) deschisă concurenței, este exclusă subvenționarea încrucișată; acest lucru impune ținerea unei contabilități separate, alocarea costurilor și a veniturilor în mod adecvat și garantarea faptului că finanțarea publică furnizată pentru serviciul care face obiectul monopolului legal nu este în folosul altor activități. În ceea ce privește infrastructura pentru energie electrică și gaze naturale, întrucât articolul 56 din Directiva (UE) 2019/944 și articolul 31 din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului prevăd obligația entităților integrate vertical de a ține evidențe contabile separate pentru fiecare dintre activitățile lor, această cerință va fi, după toate probabilitățile, îndeplinită.

375. În mod similar, Comisia consideră că nu există ajutor de stat implicat în investițiile în care infrastructura energetică este exploatată în cadrul unui „monopol natural”, care se consideră că există atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) o infrastructură nu se confruntă cu concurență directă, ceea ce se întâmplă atunci când infrastructura energetică nu poate fi reprodusă din punct de vedere economic și, deci, nu sunt implicați alți operatori decât OTS/OD;

b) finanțarea alternativă a infrastructurii de rețea, în plus față de finanțarea rețelei, este nesemnificativă în sectorul și în statul membru în cauză;

c) infrastructura nu este concepută pentru a favoriza în mod selectiv o anumită întreprindere sau un anumit sector, ci aduce beneficii societății în general;

d) statele membre trebuie, de asemenea, să se asigure că finanțarea acordată pentru construirea și/sau exploatarea infrastructurii rețelei energetice nu poate fi utilizată pentru subvenționarea încrucișată sau indirectă a altor activități economice. Pentru infrastructura de energie electrică și gaze, a se vedea punctul 374.

4.9.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

376. Secțiunea 4.9 se aplică ajutoarelor în favoarea investițiilor pentru construirea sau modernizarea infrastructurii energetice, astfel cum este definită la punctul 19(36) ([141]). Investițiile eligibile pot include digitalizarea, modernizarea infrastructurii energetice, de exemplu pentru a permite integrarea energiei din surse regenerabile sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon, precum și modernizările justificate din motive de reziliență la schimbările climatice. Costurile de exploatare ar trebui, în general, să fie suportate de utilizatorii rețelei, drept pentru care nu ar trebui, în general, să se solicite ajutoare pentru aceste costuri. În circumstanțe excepționale în care un stat membru demonstrează că este imposibil să se recupereze costurile de exploatare de la utilizatorii rețelei și în care ajutorul de exploatare nu are legătură cu costurile irecuperabile, dar conduce la o schimbare de comportament care permite îndeplinirea obiectivelor de siguranță a alimentării sau de protecție a mediului, ajutorul de exploatare pentru infrastructură poate fi considerat compatibil. Cu excepția cazului în care proiectul este exclus de la controlul ajutoarelor de stat (a se vedea punctele 374 și 375), Comisia îl va evalua astfel cum se prevede în prezenta secțiune.

377. Prezenta secțiune 4.9 se va aplica, de asemenea, instalațiilor de stocare a energiei până la 31 decembrie 2023, conectate la linii de transport sau de distribuție [stocare autonomă a energiei electrice ([142])], indiferent de nivelurile de tensiune ([143]).

([140]) Un monopol legal există atunci când un anumit serviciu este rezervat prin lege sau prin măsuri de reglementare unui furnizor exclusiv într-o zonă geografică determinată (și într-un stat membru), cu o interdicție clară pentru orice alt operator de a furniza un astfel de serviciu (nici măcar pentru a satisface o posibilă cerere reziduală din partea anumitor grupuri de clienți). Cu toate acestea, simplul fapt că furnizarea unui serviciu public este încredințată unei anumite întreprinderi nu înseamnă că o astfel de întreprindere se bucură de un monopol legal.

([141]) Prezenta secțiune nu se aplică proiectelor care implică o infrastructură dedicată și/sau alte infrastructuri energetice combinate cu activități de producție și/sau consum.

([142]) Spre deosebire de instalațiile de stocare conectate „din spatele contorului”.

([143]) Sprijinul pentru stocarea energiei poate fi evaluat și în conformitate cu secțiunile 4.1, 4.2, 4.3 și 4.8, dacă este cazul. Activele de stocare selectate drept proiecte de interes comun (PIC) – în conformitate cu legislația TEN-E aplicabilă – sunt considerate infrastructuri energetice în temeiul prezentei secțiuni, iar sprijinul va fi evaluat în temeiul secțiunii 4.9. Sprijinul pentru activele de stocare care sunt „deținute sau controlate” de OTS sau de OD, în conformitate cu articolele 54 și/sau 36 din Directiva 944/2019, este reglementat tot de secțiunea 4.9.

4.9.3. *Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale*

4.9.3.1. Necesitatea și caracterul adecvat

378. Secțiunile 3.2.1.1 și 3.2.1.2 nu se aplică ajutoarelor pentru infrastructura energetică.

379. Infrastructura energetică este finanțată, de regulă, prin tarife pentru utilizatori. Pentru numeroase categorii de infrastructură, aceste tarife sunt reglementate, pentru a se asigura nivelul necesar de investiții concomitent cu menținerea drepturilor utilizatorilor și pentru a se asigura reflectarea costurilor, și sunt stabilite fără nicio ingerință din partea statului.

380. Acordarea de ajutoare de stat este o modalitate de a remedia disfuncționalitățile pieței care nu pot fi remediate prin intermediul unor tarife obligatorii impuse utilizatorilor. Prin urmare, pentru a demonstra necesitatea ajutorului de stat, se aplică următoarele principii:

a) Comisia consideră că, pentru proiectele de interes comun, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 4 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013, care intră pe deplin sub incidența legislației privind piața internă a energiei, disfuncționalitățile pieței în ceea ce privește problemele de coordonare sunt de așa natură încât este posibil ca finanțarea cu ajutorul tarifelor să nu fie suficientă, putându-se astfel acorda ajutoare de stat;

b) în ceea ce privește proiectele de interes comun care sunt exceptate parțial sau integral de la aplicarea legislației privind piața internă a energiei și pentru alte categorii de infrastructură, Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a necesității ajutorului de stat. În evaluarea sa, Comisia va avea în vedere următorii factori: (i) măsura în care o disfuncționalitate a pieței determină o realizare insuficientă a infrastructurii necesare; (ii) măsura în care infrastructura este deschisă accesului terților și este supusă reglementării tarifelor și (iii) măsura în care proiectul contribuie la securitatea aprovizionării cu energie în Uniune sau la obiectivele de neutralitate climatică ale Uniunii. Pentru infrastructura dintre Uniune și o țară terță, în cazul în care proiectul nu este inclus în lista proiectelor de interes reciproc, se pot lua în considerare și alți factori pentru a evalua compatibilitatea cu normele pieței interne ([144]);

c) În ceea ce privește instalațiile de stocare a energiei electrice, Comisia poate solicita statului membru să demonstreze o disfuncționalitate specifică a pieței în dezvoltarea instalațiilor necesare pentru a furniza servicii similare.

4.9.3.2. Proporționalitatea ajutorului

381. Proporționalitatea va fi evaluată pe baza principiului deficitului de finanțare, astfel cum este prevăzut la punctele 48, 51 și 52. În cazul ajutoarelor pentru infrastructură, astfel cum s-a explicat la punctul 52, se prezumă că scenariul contrafactual este situația în care proiectul nu s-ar implementa. Introducerea unor mecanisme de monitorizare și recuperare poate fi necesară în cazul în care există un risc de profituri excepționale, de exemplu atunci când valoarea ajutorului este apropiată de maximul permis, menținând în același timp motivația beneficiarilor de a-și reduce la minimum costurile și de a-și dezvolta activitatea într-un mod mai eficient de-a lungul timpului.

4.9.4. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea*

382. Secțiunea 3.2.2 nu se aplică infrastructurii energetice. Atunci când analizează impactul pe care ajutoarele de stat pentru infrastructura energetică îl au asupra concurenței, abordarea Comisiei va fi următoarea:

a) Având în vedere cerințele existente prevăzute de legislația privind piața internă a energiei care vizează consolidarea concurenței, Comisia va considera în general că ajutorul pentru infrastructura energetică supus în totalitate reglementărilor privind piața internă nu are efecte nejustificate de denaturare a concurenței ([145]).

([144]) Comisia va analiza în special dacă țara sau țările terțe implicate au un grad ridicat de aliniere a reglementărilor și sprijină obiectivele generale de politică ale Uniunii, îndeosebi în ceea ce privește buna funcționare a pieței interne a energiei; siguranța aprovizionării cu energie bazată pe cooperare și solidaritate; un sistem energetic în curs de decarbonizare, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu obiectivele climatice ale Uniunii și evitarea relocării emisiilor de dioxid de carbon.

([145]) Pentru infrastructura dintre un stat membru și una sau mai multe țări terțe; - Pentru partea situată pe teritoriul Uniunii, proiectele vor trebui să fie conforme cu Directivele 2009/73/CE și (UE) 2019/944; - Pentru țara terță sau țările terțe implicate, proiectele vor trebui să aibă un nivel ridicat de aliniere a reglementărilor și să sprijine obiectivele generale de politică ale Uniunii, în special să asigure buna funcționare a pieței interne a energiei, siguranța alimentării cu energie bazată pe cooperare și solidaritate, precum și un sistem energetic în curs de decarbonizare, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu obiectivele climatice ale Uniunii, precum și, în special, evitarea relocării emisiilor de dioxid de carbon.

b) În cazul proiectelor de infrastructură care sunt exceptate parțial sau integral de la aplicarea legislației privind piața internă a energiei, Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a potențialelor denaturări ale concurenței, luând în considerare, în special, gradul de acces al terților la infrastructura care beneficiază de ajutor, accesul la infrastructuri alternative, excluderea investițiilor private și poziția concurențială a beneficiarului sau beneficiarilor. În cazul infrastructurii exceptate în totalitate de la legislația privind piața internă a energiei, efectele negative de denaturare a concurenței sunt considerate deosebit de grave.

c) În plus față de abordarea descrisă la literele (a) și (b), Comisia consideră că, în ceea ce privește investițiile în infrastructura de gaze naturale, statele membre trebuie să demonstreze următoarele efecte pozitive care pot compensa efectele negative asupra concurenței: (i) dacă infrastructura este pregătită pentru utilizarea hidrogenului și conduce la o creștere a utilizării gazelor din surse regenerabile sau, ca alternativă, motivul pentru care proiectul nu poate fi conceput astfel încât să fie pregătit pentru utilizarea hidrogenului și modul în care proiectul evită crearea unui efect de creare de dependență pentru utilizarea gazelor naturale; și (ii) modul în care investițiile contribuie la atingerea obiectivului climatic pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până în 2050 urmărite de Uniune.

d) În ceea ce privește sprijinul pentru instalațiile de stocare a energiei electrice, precum și pentru alte PIC-uri și PIR-uri de infrastructură care nu fac obiectul legislației privind piața internă, Comisia va evalua în special riscurile de denaturare a concurenței care pot apărea pe piețele de servicii conexe, precum și pe alte piețe ale energiei.

4.10. **Ajutoare pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată**

4.10.1. *Justificarea ajutorului*

383. Construirea sau modernizarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată poate avea o contribuție pozitivă la protecția mediului prin creșterea eficienței energetice și a durabilității sistemului care beneficiază de sprijin. Legislația sectorială privind promovarea energiei din surse regenerabile [Directiva (UE) 2018/2001] impune în mod expres statelor membre să ia măsurile necesare în vederea dezvoltării unei infrastructuri eficiente de termoficare și de răcire centralizată pentru a promova încălzirea și răcirea din surse regenerabile de energie ([146]).

384. Totuși, externalitățile de mediu asociate cu funcționarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată pot conduce la investiții insuficiente și ineficiente în construirea și modernizarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată. Ajutoarele de stat pot contribui la remedierea acestei disfuncționalități a pieței prin atragerea unor investiții suplimentare eficiente sau prin sprijinirea costurilor de exploatare excepționale apărute ca urmare a necesității de a promova obiectivul protecție a mediului al sistemelor de încălzire centralizată.

4.10.2. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

385. În anumite circumstanțe, se poate considera că sprijinul care este limitat la rețelele centralizate de distribuție a agentului termic nu intră sub incidența controlului ajutoarelor de stat, dat fiind că este o măsură legată de infrastructură ce nu afectează concurența și schimburile comerciale. S-ar proceda astfel în special atunci când rețelele centralizate de termoficare sunt gestionate în același mod ca și alte infrastructuri energetice, prin separarea de producția de agent termic, prin accesul la rețea al terților și prin tarife reglementate.

386. În aceste situații, ori de câte ori rețelele centralizate de distribuție a agentului termic urbane sunt gestionate într-o situație de monopol natural sau legal sau în ambele situații, se aplică aceleași condiții ca cele prevăzute la punctele 374 și 375 ([147]).

387. Cu excepția cazului în care proiectul este exclus de la controlul ajutoarelor de stat [a se vedea punctul 385 ([148])], Comisia îl va evalua astfel cum se prevede în prezenta secțiune.

388. Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor pentru construirea, modernizarea sau exploatarea instalațiilor de producere și stocare a căldurii sau a răcirii ori a rețelei de distribuție sau a ambelor.

([146]) Articolul 20 din Directiva (UE) 2018/2001 prevede că „statele membre adoptă, după caz, măsurile necesare în vederea dezvoltării unei infrastructuri de termoficare și de răcire centralizată care să fie adaptată la dezvoltarea încălzirii și răcirii din instalații mari pe bază de biomasă, instalații de energie solară, de energie ambientală și de energie geotermală, precum și din căldură și răcoare reziduală”.

([147]) Pentru a se oferi asigurarea că rețeaua de distribuție este efectiv administrată ca o instalație deschisă utilizatorilor, în concordanță cu Comunicarea privind SEIP [a se vedea secțiunea 4.3.3 din Comunicarea Comisiei intitulată „Planul de investiții pentru o Europă durabilă Planul de investiții din cadrul Pactului ecologic european” – anexă la Comunicarea privind Pactul ecologic european – din 14.1.2020, COM(2020) 21 final], în mod normal – prin analogie cu normele pieței interne pentru sectorul energetic, în special al gazelor naturale sau al energiei electrice – ar fi necesar să se introducă norme specifice (care să prevadă obligația de acces al terților, separarea și tarifele reglementate), dincolo de simpla „contabilitate separată”.

([148]) În timp ce în cazul monopolului natural sau legal sau în ambele cazuri sprijinul pentru infrastructura centralizată de distribuție a agentului termic nu intră sub incidența normelor privind ajutoarele de stat (sub rezerva unor condiții specifice), orice sprijin pentru activitatea de producție a agentului termic ar face, în continuare, obiectul normelor în materie de ajutoare de stat.

389. Astfel de măsuri de ajutor vizează, de regulă, construirea, modernizarea și exploatarea unității de producere astfel încât să se utilizeze energie din surse regenerabile ([149]), căldura reziduală sau cogenerarea cu grad înalt de eficiență, inclusiv soluții de stocare termică, sau modernizarea rețelei de distribuție astfel încât să se reducă pierderile și să crească eficiența, inclusiv prin soluții inteligente și digitale ([150]). Ajutoarele pentru producerea de energie pe bază de deșeuri pot fi considerate compatibile în temeiul prezentei secțiuni în măsura în care se limitează fie la deșeurile care corespund definiției surselor regenerabile de energie, fie la deșeurile utilizate pentru instalațiile pe bază de combustibili care corespund definiției cogenerării de înaltă eficiență.

390. În cazul în care ajutorul se acordă pentru modernizarea unui sistem de termoficare și de răcire centralizată fără a respecta, în etapa respectivă, standardul de încălzire și răcire centralizată eficientă ([151]), statul membru trebuie să se angajeze că se asigură că beneficiarul ajutorului începe lucrările necesare pentru a atinge acest standard în termen de trei ani de la finalizarea lucrărilor de modernizare.

4.10.3. *Necesitatea și caracterul adecvat*

391. Secțiunile 3.2.1.1 și 3.2.1.2 nu se aplică ajutoarelor pentru încălzire sau răcire centralizată. Comisia consideră că ajutorul de stat poate contribui la remedierea disfuncționalităților pieței prin acoperirea costurilor de investiție necesare pentru crearea, extinderea sau modernizarea unor sisteme de termoficare și de răcire centralizată eficiente.

392. Costurile de exploatare ar trebui, în general, să fie achitate de consumatorii de căldură, drept pentru care nu ar trebui, în general, să se solicite ajutoare pentru aceste costuri. În cazul în care un stat membru demonstrează că nu este posibilă transferarea costurilor de exploatare către consumatorii de energie termică fără periclitarea protecției mediului, ajutorul de exploatare pentru producerea de energie termică poate fi considerat compatibil în măsura în care costurile de exploatare suplimentare nete (în comparație cu un scenariu contrafactual) contribuie la obținerea de beneficii ecologice [cum ar fi reducerea emisiilor de CO_2 și a altor tipuri de poluare în comparație cu soluțiile alternative de încălzire ([152])]. De exemplu, acesta ar fi situația atunci când există date concrete potrivit cărora consumatorii rezidențiali de energie termică (sau alte entități care nu desfășoară activități economice) s-ar reorienta către surse de căldură mai poluante în lipsa ajutorului de exploatare ([153]) sau, în lipsa sprijinului, viabilitatea pe termen lung a sistemului de termoficare centralizat ar fi amenințată în avantajul unor soluții de încălzire mai poluante. În cazul ajutoarelor de exploatare în favoarea instalațiilor de producție centralizată a agentului termic, se aplică punctele 122 și 126.

393. În plus, ajutoarele de stat acordate pentru sisteme de termoficare și de răcire centralizată eficiente care utilizează deșeurile drept combustibil de alimentare pot avea o contribuție pozitivă la protecția mediului, cu condiția să nu eludeze principiul ierarhiei deșeurilor ([154]).

4.10.4. *Proporționalitatea măsurii de ajutor*

394. Proporționalitatea va fi evaluată pe baza principiului deficitului de finanțare, astfel cum este prevăzut la punctele 48, 51, și 52.

395. În ceea ce privește construirea, modernizarea și exploatarea rețelelor de distribuție, astfel cum se prevede la punctul 52, scenariul contrafactual ar fi situația în care proiectul nu s-ar implementa.

([149]) Cantitatea de energie capturată de pompele de căldură care trebuie să fie considerată drept energie din surse regenerabile se calculează în conformitate cu anexa VII la Directiva (UE) 2018/2001. În plus, în cazul în care se utilizează energie electrică, aceasta poate fi considerată ca fiind complet regenerabilă, prin analogie cu metodele utilizate pentru a considera energia electrică ca fiind complet regenerabilă prevăzute de Directiva (UE) 2018/2001 – precum și de actele legislative delegate – sau cu alte metode echivalente care să garanteze că toată energia electrică utilizată efectiv ar proveni din surse regenerabile, cu condiția să se evite dubla contabilizare a energiei din surse regenerabile și supracompensarea. Sprijinul pentru investiții noi sau pentru modernizare – precum și pentru exploatare – nu trebuie să fie legat în niciun caz de instalațiile de co-combustie care utilizează alți combustibili decât energia din surse regenerabile sau căldura reziduală.

([150]) Pot fi acoperite și echipamentele de încălzire și răcire, inclusiv stocarea termică, în spațiul propriu al clienților, astfel cum se menționează la punctul 138, atunci când sunt conectate la sisteme de termoficare și de răcire centralizată.

([151]) A se vedea articolul 2 punctul 41 din Directiva 2012/27/UE.

([152]) În acest context, statele membre trebuie să demonstreze mai ales că sistemele de termoficare centralizate care beneficiază de sprijin au pus în aplicare măsurile necesare pentru a spori eficiența, a reduce emisiile de CO_2 și alte surse de poluare, precum și pierderile din rețea.

([153]) În orice caz, consumatorii de energie termică care sunt întreprinderi ce desfășoară activități economice trebuie să își achite integral costurile de încălzire, iar acestea trebuie să fie cel puțin echivalente cu costurile sursei alternative de încălzire celei mai ieftine disponibile, pentru a evita denaturarea concurenței pe alte piețe.

([154]) Prin ierarhia deșeurilor se înțelege (a) prevenirea, (b) pregătirea în vederea unei reutilizări, (c) reciclarea, (d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică, și (e) eliminarea deșeurilor. A se vedea articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2008/98/CE.

4.10.5. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și echilibrarea*

396. Secțiunea 3.2.2 nu se aplică ajutoarelor pentru încălzire sau răcire centralizată. Comisia consideră că sprijinul pentru modernizarea, construirea sau exploatarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată care se bazează pe combustibilii fosili cei mai poluanți, cum sunt cărbunele, lignitul, petrolul și motorina, are consecințe negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, fiind puțin probabil ca aceste consecințe să fie compensate, cu excepția cazului în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) ajutoarele se limitează la investiții în modernizarea rețelei de distribuție;

b) rețeaua de distribuție permite deja transportul de agent termic sau de răcire produs din surse regenerabile de energie, din căldura reziduală sau din surse neutre din punctul de vedere al emisiilor de carbon;

c) ajutorul nu are ca rezultat creșterea producției de energie cu utilizarea combustibililor fosili celor mai poluanți (de exemplu, prin conectarea unor clienți suplimentari) ([155]);

d) există un calendar clar care cuprinde angajamente ferme referitoare la renunțarea la combustibilii fosili cei mai poluanți, compatibil cu atingerea obiectivului climatic pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până în 2050 urmărite de Uniune ([156]).

397. În ceea ce privește construirea, modernizarea sau exploatarea instalațiilor de producție centralizată de energie termică, măsurile care stimulează investițiile noi în active de producție de energie care utilizează gaze naturale sau care stimulează exploatarea acestor active pot reduce emisiile de gaze cu efect de seră pe termen scurt, dar riscă să agraveze externalitățile negative de mediu pe termen mai lung în comparație cu investițiile alternative sau cu scenariul contrafactual. Pentru a se putea considera că aceste investiții în gaze naturale sau aceste activități de exploatare care utilizează gaze naturale au efecte pozitive asupra mediului, statele membre trebuie să explice cum se vor asigura că ajutoarele contribuie la îndeplinirea obiectivului climatic pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până în 2050 urmărite de Uniune și, în special, cum vor evita ca producția de energie pe bază de combustibili gazoși să aibă efecte de creare de dependență și să înlocuiască investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață, ceea ce ar împiedica dezvoltarea unor tehnologii mai curate și utilizarea acestora. De exemplu, poate fi vorba inclusiv de angajamente obligatorii ale beneficiarului de a implementa CSC/CUC sau de a înlocui gazele naturale cu gaze din surse regenerabile ori cu gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau de angajamente obligatorii de a închide centrala într-un interval de timp coerent cu obiectivele climatice ale Uniunii.

398. La analizarea impactului asupra concurenței al ajutoarelor de stat pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată, Comisia va efectua o evaluare care va pune în balanță beneficiile proiectului în ceea ce privește eficiența energetică și durabilitatea ([157]) cu efectele negative asupra concurenței, în special potențialul impact negativ asupra tehnologiilor alternative sau a furnizorilor de servicii și rețele de termoficare și răcire. În acest context, Comisia va ține seama de faptul că sistemul de termoficare centralizat este sau poate fi deschis accesului terților ([158]) și că sunt posibile soluții alternative durabile de încălzire ([159]).

4.11. **Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie**

4.11.1. *Justificarea ajutorului*

399. Transformarea economiei Uniunii în conformitate cu Comunicarea privind Pactul verde european este finanțată parțial prin taxe pe consumul de energie electrică. În vederea realizării obiectivelor Pactului verde este necesar ca statele membre să pună în aplicare politici ambițioase de decarbonizare pentru a reduce în mod semnificativ emisiile de gaze cu efect de seră ale Uniunii până în 2030 și pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050. În acest context, cel mai probabil statele membre vor continua să finanțeze astfel de politici prin taxe și, prin urmare, este posibil ca aceste taxe să crească. Finanțarea prin taxe a sprijinului pentru decarbonizare nu vizează, în sine, o externalitate negativă. Prin urmare, aceste taxe nu sunt taxe de mediu în sensul prezentelor orientări, iar secțiunea 4.7.1 nu se aplică acestor taxe.

([155]) Statele membre trebuie să demonstreze că s-au luat măsurile necesare pentru a se adăuga noi surse de încălzire durabile la sistem, astfel încât să se răspundă nevoilor clienților suplimentari.

([156]) Statele membre ar trebui, de exemplu, să furnizeze date concrete potrivit cărora sistemele de termoficare centralizate în cauză fac parte fie dintr-un plan național sau local de decarbonizare, fie din planurile naționale integrate privind energia și clima în conformitate cu anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1999 în ceea ce privește necesitatea de a construi noi infrastructuri pentru termoficarea și răcirea centralizată din surse regenerabile în vederea atingerii obiectivului Uniunii stabilit la articolul 3 alineatul (1) din Directiva (UE) 2018/2001 și de a se angaja să renunțe la combustibilii fosili prin îndeplinirea obiectivelor intermediare și finale către atingerea neutralității climatice până în 2050.

([157]) Din perspectiva contribuției la atenuarea schimbărilor climatice, care este definită ca obiectiv de mediu în Regulamentul (UE) 2020/852, atât timp cât nu există indicii evidente de nerespectare a principiului de „a nu provoca prejudicii semnificative”.

([158]) A se vedea, de asemenea, articolul 24 din Directiva (UE) 2018/2001.

([159]) A se vedea articolul 18 alineatul (5) și articolul 24 din Directiva 2018/2001/UE.

400. Pentru anumite sectoare economice care sunt în mod deosebit expuse comerțului internațional și care se bazează într-o măsură considerabilă pe energia electrică pentru crearea de valoare, obligația de a plăti integral taxele pe consumul de energie electrică care finanțează obiectivele politicii energetice și de mediu poate crește riscul ca activitățile din aceste sectoare să fie transferate în afara Uniunii, în locuri în care măsurile disciplinare în materie de mediu lipsesc sau sunt mai puțin ambițioase. În plus, aceste taxe măresc costul energiei electrice în comparație cu costul emisiilor directe care rezultă din exploatarea altor surse de energie și pot descuraja astfel electrificarea proceselor de producție, care este esențială pentru succesul decarbonizării economiei Uniunii. Pentru a atenua aceste riscuri și impactul negativ asupra mediului, statele membre pot acorda reduceri ale acestor taxe întreprinderilor care desfășoară activități în sectoarele economice în cauză.

401. Prezenta secțiune stabilește criteriile pe care Comisia le va aplica atunci când va evalua dezvoltarea unei activități economice, efectul stimulativ, necesitatea, caracterul adecvat, proporționalitatea și impactul asupra concurenței al acestor reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru anumiți utilizatori mari consumatori de energie. Criteriile de compatibilitate din capitolul 3 se aplică numai în măsura în care nu există norme specifice în secțiunea 4.11.

402. Comisia a recurs la măsuri adecvate pentru a identifica acele sectoare deosebit de expuse riscurilor menționate la punctul 400 și a introdus cerințe de proporționalitate care țin seama de faptul că, în cazul în care reducerile de taxe sunt prea mari sau sunt acordate unui număr prea mare de consumatori de energie electrică, finanțarea globală a sprijinului pentru energia din surse regenerabile ar putea fi amenințată, iar denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale poate fi deosebit de accentuată.

4.11.2. *Domeniul de aplicare: taxe pentru care se pot acorda reduceri*

403. Statele membre pot acorda reduceri ale taxelor pentru consumul de energie electrică prin care se finanțează un obiectiv de politică energetică și de politică de mediu. Sunt incluse taxele care finanțează sprijinul pentru sursele regenerabile sau pentru producția combinată de energie termică și electrică și taxele care finanțează tarifele sociale sau prețurile energiei în regiunile izolate. Secțiunea 4.11 nu se referă la taxele care reflectă o parte din costul furnizării de energie electrică către beneficiarii în cauză. De exemplu, scutirile de la plata taxelor de rețea sau a taxelor de finanțare a mecanismelor de asigurare a capacității nu sunt reglementate de prezenta secțiune. De asemenea, taxele pe consumul de alte forme de energie, în special de gaze naturale, nu fac obiectul prezentei secțiuni.

404. Deciziile întreprinderilor privind amplasamentul și impactul negativ al acestor decizii asupra mediului depind de efectul financiar combinat al tuturor taxelor pentru care se pot acorda reduceri. Prin urmare, statele membre care doresc să introducă o măsură care urmează să fie evaluată în temeiul prezentei secțiuni trebuie să includă toate aceste reduceri într-o schemă unică și, în cadrul notificării, trebuie să informeze Comisia cu privire la efectul cumulativ al tuturor taxelor eligibile și al tuturor reducerilor propuse. În cazul în care un stat membru decide ulterior să introducă reduceri suplimentare ale taxelor vizate de prezenta secțiune, acesta va trebui să notifice o modificare a schemei existente.

4.11.3. *Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale*

4.11.3.1. Eligibilitatea

405. În ceea ce privește taxele care intră sub incidența secțiunii 4.11.2, riscul la nivel sectorial de transfer de activități în afara Uniunii Europene, în locuri în care măsurile disciplinare în materie de mediu lipsesc sau sunt mai puțin ambițioase, depinde în mare parte de măsura în care sectorul în cauză este mare consumator de energie electrică și de deschiderea acestuia către comerțul internațional. În consecință, ajutoarele pot fi acordate numai întreprinderilor care desfășoară activități în:

a) sectoare expuse unui risc semnificativ, în cazul cărora multiplicarea intensității schimburilor comerciale și a consumului de energie electrică la nivelul Uniunii atinge cel puțin 2 % și a căror intensitate a schimburilor comerciale și a consumului de energie electrică la nivelul Uniunii este de cel puțin 5 % pentru fiecare indicator;

b) sectoare expuse riscurilor, în cazul cărora multiplicarea intensității schimburilor comerciale și a consumului de energie electrică la nivelul Uniunii atinge cel puțin 0,6 % și a căror intensitate a schimburilor comerciale și a consumului de energie electrică la nivelul Uniunii este de cel puțin 4 % și, respectiv, 5 %.

Sectoarele care îndeplinesc aceste criterii de eligibilitate sunt enumerate în anexa I.

406. Un sector sau un subsector ([160]) care nu este inclus în anexa I va fi considerat în egală măsură eligibil, cu condiția să îndeplinească criteriile de eligibilitate de la punctul 405 și ca statele membre să demonstreze acest lucru cu date reprezentative pentru sectorul sau subsectorul respectiv la nivelul Uniunii ([161]), verificate de un expert independent și bazate pe o perioadă de cel puțin trei ani consecutivi care începe cel mai devreme în 2013.

407. În cazul în care un stat membru acordă sprijin numai unui subset de beneficiari eligibili sau acordă niveluri diferite de reduceri beneficiarilor eligibili care se încadrează în aceeași categorie de sectoare de la punctul 405 litera (a) sau (b), acesta trebuie să demonstreze că decizia se ia pe baza unor criterii obiective, nediscriminatorii și transparente și că ajutoarele se acordă, în principiu, conform unor modalități identice tuturor beneficiarilor eligibili din același sector, dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară.

4.11.3.2. Proporționalitatea măsurii de ajutor

408. Comisia va considera că ajutorul este proporțional dacă beneficiarii din sectoarele indicate la punctul 405 literele (a) și (b) plătesc cel puțin 15 % și, respectiv, 25 % din costurile generate de taxele pe energia electrică pe care statul membru le include în schemă. De asemenea, Comisia consideră că, pentru ca ajutorul să fie proporțional, aceste reduceri nu trebuie să conducă la o taxă mai mică de 0,5 EUR/MWh.

409. Cu toate acestea, contribuțiile proprii bazate pe punctul 408 ar putea depăși nivelul care poate fi suportat de întreprinderile deosebit de expuse. Prin urmare, statul membru poate, în schimb, să limiteze costurile suplimentare generate de taxele pe energia electrică la 0,5 % din valoarea adăugată brută (VAB) a întreprinderilor din sectoarele indicate la punctul 405 litera (a) și la 1 % din VAB a întreprinderilor din sectoarele indicate la punctul 405 litera (b). De asemenea, Comisia consideră că, pentru ca ajutorul să fie proporțional, aceste reduceri nu trebuie să conducă la o taxă mai mică de 0,5 EUR/MWh.

410. Comisia va considera că ajutorul este proporțional dacă aplicarea intensităților mai ridicate ale ajutorului, astfel cum se prevede la punctele 408 și 409, este extinsă la întreprinderile din sectoarele menționate la litera punctul 405 litera (b), cu condiția ca întreprinderile în cauză să reducă amprenta de carbon a consumului lor de energie electrică. În acest scop, beneficiarii vor acoperi cel puțin 50 % din consumul lor de energie electrică cu energie electrică din surse care nu produc emisii de dioxid de carbon, din care fie o proporție de cel puțin 10 % va fi acoperită de un instrument la termen (de tip *forward*), cum ar fi un contract de achiziție de energie electrică, fie o proporție de cel puțin 5 % va fi acoperită de producția la fața locului sau în apropierea amplasamentului.

411. În scopul aplicării punctului 409, VAB a unei întreprinderi este valoarea adăugată brută la costul factorilor, care este VAB la prețurile pieței minus orice impozite indirecte plus orice subvenții. Valoarea adăugată brută la costul factorilor poate fi calculată pe baza cifrei de afaceri, plus producția capitalizată, plus alte venituri din exploatare, plus sau minus modificările acțiunilor, minus achizițiile de bunuri și servicii ([162]), minus alte impozite pe produse care au legătură cu cifra de afaceri, dar care nu sunt deductibile, minus taxele și impozitele legate de producție. Ca alternativă, VAB la costul factorilor mai poate fi calculată pe baza excedentului brut de exploatare prin adăugarea costurilor cu personalul. Veniturile și cheltuielile clasificate ca financiare sau extraordinare în contabilitatea firmei se exclud din valoarea adăugată. Valoarea adăugată la costul factorilor este calculată la nivel brut, întrucât ajustările valorice (cum ar fi deprecierea) nu se scad ([163]).

412. În scopul aplicării punctului 411, se utilizează media aritmetică din ultimii 3 ani pentru care sunt disponibile date privind VAB.

4.11.3.3. Forma ajutorului de stat

413. Statele membre pot acorda ajutoarele sub forma unei reduceri a taxelor, a unei compensații anuale fixe (rambursare) sau a unei combinații a celor două ([164]). Atunci când ajutorul este acordat sub forma unei reduceri a taxelor, trebuie să existe un mecanism de monitorizare *ex post* pentru a se garanta faptul că orice plată excedentară a ajutorului va fi rambursată înainte de data de 1 iulie a anului următor. Atunci când ajutorul este acordat sub forma unei rambursări, acesta trebuie calculat pe baza nivelurilor observate ale consumului de energie electrică și, dacă este cazul, pe baza valorii adăugate brute din perioada de timp în care au fost aplicate taxele eligibile.

([160]) În definiția clasificării statistice a activităților economice în Comunitatea Europeană (clasificarea NACE Rev.2), până la un nivel de dezagregare de cel mult opt cifre (nivelul PRODCOM).

([161]) De exemplu, date care se referă la un procent semnificativ din valoarea adăugată brută la nivelul UE a sectorului sau subsectorului în cauză.

([162]) „Bunurile și serviciile" nu includ costurile cu personalul.

([163]) Codul 12 15 0 din cadrul juridic instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 58/97 al Consiliului din 20 decembrie 1996 privind statisticile structurale de întreprindere (JO L 014, 17.1.1997, p. 1).

([164]) Utilizarea compensațiilor anuale fixe (rambursări) are avantajul că societățile care beneficiază de ajutor se confruntă cu aceeași creștere a costului marginal al energiei electrice (adică aceeași creștere a costului energiei electrice pentru fiecare MWh consumat în plus), limitându-se astfel potențialele denaturări ale concurenței în cadrul sectorului.

4.11.3.4. Auditurile energetice și sistemele de gestionare a energiei

414. În cazul ajutoarelor acordate în temeiul secțiunii 4.11, statul membru trebuie să se angajeze să verifice dacă beneficiarul își respectă obligația de a efectua un audit energetic în înțelesul articolului 8 din Directiva 2012/27/UE. Acesta poate fi efectuat fie ca un audit energetic independent, fie în cadrul unui sistem certificat de gestionare a energiei sau al unui sistem de management de mediu, astfel cum se specifică la articolul 8 din Directiva privind eficiența energetică.

415. Statul membru trebuie, de asemenea, să se angajeze să monitorizeze dacă beneficiarii cărora li se solicită să efectueze un audit energetic în temeiul articolului 8 alineatul (4) din Directiva 2012/27/UE îndeplinesc una sau mai multe dintre următoarele activități:

a) pun în aplicare recomandările din raportul de audit, în măsura în care perioada de recuperare a investițiilor relevante nu depășește 3 ani, iar costurile investițiilor lor sunt proporționale;

b) reduc amprenta de carbon a consumului lor de energie electrică, astfel încât să acopere cel puțin 30 % din consumul lor de energie electrică din surse care nu produc emisii de dioxid de carbon;

c) investesc o cotă semnificativă de cel puțin 50 % din cuantumul ajutorului în proiecte care conduc la reduceri substanțiale ale emisiilor de gaze cu efect de seră ale instalației; dacă este cazul, investiția ar trebui să conducă la reduceri al căror nivel este cu mult sub valoarea de referință relevantă utilizată pentru alocarea cu titlu gratuit în cadrul sistemului ETS al Uniunii.

4.11.3.5. Norme tranzitorii

416. Pentru a evita apariția unor perturbări în urma modificărilor aduse sarcinii fiscale pentru întreprinderile individuale care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate stabilite în secțiunea 4.11, statele membre pot stabili un plan tranzitoriu pentru întreprinderile în cauză. Planul tranzitoriu se va limita la întreprinderile care îndeplinesc următoarele două criterii cumulative:

a) în cel puțin unul din ultimii doi ani anteriori datei adaptării prevăzute la punctul 468 litera (a), acestea au primit ajutoare sub formă de reduceri de taxe în cadrul unei scheme naționale de ajutoare declarate compatibile în baza secțiunii 3.7.2 din Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 ([165]);

b) la momentul acordării ajutorului menționat la punctul 416 litera (a), acestea îndeplineau criteriile de eligibilitate prevăzute în secțiunea 3.7.2 din Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020.

417. Un astfel de plan tranzitoriu va prevedea o ajustare treptată și completă în funcție de condițiile rezultate din aplicarea criteriilor de eligibilitate și de proporționalitate prevăzute în secțiunea 4.11, ajustare care trebuie să fie finalizată până în anul 2028, în conformitate cu următorul calendar:

a) pentru taxele aplicabile anual până în 2026, întreprinderile în cauză plătesc cel puțin 35 % din costurile generate de taxele pe energia electrică pe care un stat membru le include în schema sa sau echivalentul a 1,5 % din VAB a acestor întreprinderi;

b) pentru taxele aplicabile pentru anul 2027, întreprinderile în cauză plătesc cel puțin 55 % din costurile generate de taxele pe energia electrică pe care un stat membru le include în schema sa sau echivalentul a 2,5 % din VAB a acestor întreprinderi;

c) pentru taxele aplicabile pentru anul 2028, întreprinderile în cauză plătesc cel puțin 80 % din costurile generate de taxele pe energia electrică pe care un stat membru le include în schema sa sau echivalentul a 3,5 % din VAB a acestor întreprinderi.

418. Planul tranzitoriu poate permite ca intensitățile ajutoarelor prevăzute la punctul 417 litera (a) să fie aplicate pe întreaga perioadă de tranziție, cu condiția ca întreprinderile în cauză să își reducă amprenta de carbon a consumului de energie electrică. În acest scop, beneficiarii vor acoperi cel puțin 50 % din consumul lor de energie electrică cu energie electrică din surse care nu produc emisii de dioxid de carbon, din care fie o proporție de cel puțin 10 % va fi acoperită de un instrument la termen (de tip *forward*), cum ar fi un contract de achiziție de energie electrică, fie o proporție de cel puțin 5 % va fi acoperită de producția la fața locului sau în apropierea amplasamentului.

([165]) Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (JO C 200, 28.6.2014, p. 1).

419. Comisia consideră că ajutoarele nenotificate acordate sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie în perioada anterioară intrării în vigoare a prezentelor orientări pot fi declarate compatibile cu piața internă cu următoarele condiții cumulative:

a) ajutorul să fi fost necesar pentru dezvoltarea activităților economice desfășurate de beneficiari;

b) să se evite denaturarea excesivă a concurenței.

4.12. Ajutoare pentru închiderea centralelor electrice care utilizează cărbune, turbă sau șisturi bituminoase și a operațiunilor de minerit legate de extracția cărbunelui, a turbei sau a șisturilor bituminoase

420. Renunțarea la producția de energie pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase este unul dintre cei mai importanți factori ai decarbonizării în sectorul energetic al Uniunii. Secțiunile 4.12.1 și 4.12.2 stabilesc normele de compatibilitate aplicabile celor două tipuri de măsuri pe care statele membre le pot lua pentru a sprijini închiderea centralelor electrice pe cărbune (inclusiv huilă și lignit), turbă sau șisturi bituminoase și a operațiunilor de extracție a acestor combustibili (denumite împreună „activități legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase”).

421. Secțiunile 4.12.1 și 4.12.2 stabilesc criteriile pe care Comisia le va aplica la evaluarea efectului stimulativ, a necesității, a caracterului adecvat, a proporționalității și a efectelor asupra concurenței și a schimburilor comerciale. Criteriile de compatibilitate din capitolul 3 se aplică numai criteriilor pentru care nu se stabilesc norme specifice în secțiunile 4.12.1 și 4.12.2.

422. În statele membre cu un venit pe cap de locuitor foarte scăzut accelerarea tranziției energetice este deosebit de dificilă. Pentru a sprijini tranziția verde în regiunile cele mai afectate prin eliminarea treptată a surselor de energie celor mai poluante, este posibil ca statele membre să trebuiască să combine eliminarea treptată a activităților legate de cărbune, turbă sau șisturi bituminoase cu investiții realizate în paralel într-o producție mai ecologică, cum ar fi gazele naturale. În mod excepțional, până la 31 decembrie 2023, pentru investițiile realizate în statele membre al căror PIB real pe cap de locuitor la prețurile pieței în EUR este mai mic sau egal cu 35 % din media Uniunii din 2019, Comisia poate să își bazeze evaluarea pe criterii care se abat de la prezentele orientări. Proiectele menționate la acest punct trebuie:

a) să prevadă până cel târziu în 2026 închiderea simultană a centralelor electrice pe cărbune, turbă sau șisturi bituminoase care au cel puțin aceeași capacitate ca și noua generație care face obiectul investiției;

b) să vizeze statele membre care nu dispun de un mecanism de asigurare a capacității și care se angajează să întreprindă reformele necesare ale pieței, astfel încât siguranța alimentării cu energie electrică să poată fi asigurată în viitor fără a se recurge la măsuri individuale de sprijin și

c) să facă parte dintr-o strategie credibilă și ambițioasă de decarbonizare, care să vizeze inclusiv prevenirea activelor depreciate, având în vedere obiectivele stabilite pentru 2030 și 2050 (a se vedea punctul 129).

4.12.1. *Ajutoare pentru încetarea anticipată a activităților profitabile legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase*

4.12.1.1. Justificarea ajutorului

423. Această reorientare de la activitățile legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase este determinată în mare parte de reglementări, de forțele pieței, cum ar fi efectele prețurilor carbonului, și de concurența din partea surselor regenerabile de energie cu costuri marginale scăzute.

424. Cu toate acestea, statele membre pot decide să accelereze această tranziție determinată de piață prin interzicerea producerii de energie pe baza acestor combustibili începând cu o anumită dată. Această interdicție poate crea situații în care activități profitabile pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase trebuie să se închidă înainte de sfârșitul duratei lor de viață economică și, prin urmare, pot avea ca rezultat nerealizarea de profit. Este posibil ca statele membre să opteze pentru acordarea de despăgubiri în cadrul unor proceduri extrajudiciare, pentru a asigura securitatea juridică și previzibilitatea, facilitând tranziția verde.

4.12.1.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

425. Prezenta secțiune stabilește norme de compatibilitate pentru măsurile luate pentru a accelera încetarea activităților profitabile legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase. Aceste despăgubiri ar fi calculate, de regulă, pe baza profiturilor nerealizate suportate de întreprinderi ca urmare a închiderii anticipate. Despăgubirile pot acoperi și costurile suplimentare suportate de întreprinderi, de exemplu în ceea ce privește costurile sociale și de mediu suplimentare, în cazul în care aceste costuri sunt cauzate în mod direct de încetarea anticipată a activităților profitabile. Costurile suplimentare nu pot include costuri pe care întreprinderile le-ar fi suportat în conformitate cu scenariul contrafactual.

426. Măsurile prevăzute în prezenta secțiune pot facilita dezvoltarea anumitor activități sau domenii economice. De exemplu, astfel de măsuri pot crea mediul propice dezvoltării altor activități de producere a energiei conforme cu Pactul verde pentru a compensa reducerea capacității de producere a energiei electrice cauzată de închiderea anticipată. În absența măsurii, este posibil ca această dezvoltare să nu se producă la o scară atât de largă. În plus, predictibilitatea și securitatea juridică introduse de astfel de măsuri pot contribui la facilitarea închiderii ordonate a activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.

4.12.1.3. Efectul stimulativ

427. Măsura trebuie să determine o schimbare a comportamentului economic al operatorilor, care își închid activitățile pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase înainte de sfârșitul duratei lor de viață economică. Pentru a stabili existența unei astfel de situații, Comisia va compara scenariul factual (adică efectele măsurii) cu un scenariu contrafactual (și anume în lipsa măsurii). Măsura nu ar trebui să conducă la eludarea normelor aplicabile măsurilor pentru siguranța alimentării.

4.12.1.4. Necesitatea și caracterul adecvat

428. Comisia consideră că o măsură este necesară în cazul în care statul membru poate demonstra că măsura vizează o situație în care poate aduce o îmbunătățire substanțială pe care piața nu o poate realiza singură. De exemplu, se consideră necesară o măsură care permite eliminarea treptată a capacității de producere a energiei electrice pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase și care contribuie astfel la dezvoltarea activității economice de producere a energiei din surse alternative, dezvoltare care nu ar avea loc în același ritm în lipsa măsurii. În acest context, Comisia poate analiza, de asemenea, dacă piața, acționând singură, ar fi realizat o reducere similară a emisiilor de CO_2 în lipsa măsurii sau dacă măsura contribuie în mod semnificativ la asigurarea securității juridice și a previzibilității care nu ar fi existat în lipsa măsurii, facilitând astfel tranziția verde.

429. Mai mult, statul membru ar trebui să demonstreze că măsura constituie un instrument de politică adecvat pentru atingerea obiectivului urmărit, ceea ce înseamnă că nu trebuie să existe o politică și un instrument de ajutor care permit obținerea acelorași rezultate în condițiile unui efect de denaturare mai redus. De exemplu, trebuie să demonstreze că măsura este bine direcționată pentru a contribui la dezvoltarea producției de energie electrică din surse alternative, atenuând în același timp impactul asupra funcționării pieței energiei electrice și a ocupării forței de muncă, precum și pentru a asigura previzibilitatea închiderii, contribuind în același timp la obiectivele de reducere a emisiilor de CO_2.

4.12.1.5. Proporționalitatea

430. În principiu, ajutorul trebuie să fie acordat printr-o procedură de ofertare concurențială, pe baza unor criterii clare, transparente și nediscriminatorii, în conformitate cu secțiunea 3.2.1.3 ([166]). Această cerință nu se aplică în cazul în care statul membru demonstrează că este puțin probabil ca o procedură de ofertare să fie concurențială, din motive obiective. O astfel de situație poate fi, de exemplu, aceea în care există un număr mic de potențiali participanți, cu condiția ca acest lucru să nu se datoreze unor criterii de eligibilitate discriminatorii.

431. În cazul în care ajutorul este acordat prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, Comisia va presupune că ajutorul este proporțional și limitat la minimul necesar.

432. În lipsa unei proceduri de ofertare concurențiale, Comisia va evalua proporționalitatea de la caz la caz, verificând că despăgubirile se limitează la minimul necesar. În acest context, Comisia va analiza în detaliu ipotezele utilizate de statul membru pentru a stabili profitul nerealizat și costurile suplimentare pe baza cărora s-au calculat despăgubirile pentru închiderea anticipată, comparând profitabilitatea preconizată în scenariul factual cu cea din scenariul contrafactual. Scenariul contrafactual ar trebui să se bazeze pe ipoteze justificate în mod corespunzător și pe evoluții realiste ale pieței și să reflecte veniturile și costurile preconizate ale fiecărei entități în cauză, ținând seama totodată de posibilele legături funcționale directe dintre entități.

([166]) Cerința referitoare la proporția de 30 % prevăzută la punctul 50 nu se aplică procedurilor de ofertare în temeiul secțiunii 4.12. Statele membre pot avea în vedere utilizarea unor criterii suplimentare, cum ar fi alte beneficii ecologice care trebuie obținute.

433. În cazul în care închiderea activităților legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase are loc la mai mult de trei ani de la acordarea despăgubirilor, statul membru trebuie să introducă un mecanism de actualizare a calculului despăgubirilor pe baza celor mai recente ipoteze, cu excepția cazului în care poate demonstra că utilizarea unui astfel de mecanism nu se justifică din cauza unor circumstanțe excepționale în cazul respectiv.

4.12.1.6. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

434. Statul membru trebuie să identifice și să cuantifice beneficiile ecologice preconizate ale măsurii, dacă este posibil sub forma ajutorului pe tonă de emisii de CO_2 echivalent evitate. În plus, Comisia va aprecia în mod favorabil faptul că măsurile includ o anulare voluntară a certificatelor de emisii de CO_2 la nivel național.

435. De asemenea, este important să se asigure că măsura este structurată astfel încât să limiteze la minimum orice denaturare a concurenței pe piață. În cazul în care ajutorul este acordat prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale deschise tuturor operatorilor care desfășoară activități legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase în condiții nediscriminatorii, Comisia va presupune că ajutorul are efecte limitate de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale. În absența unei proceduri de ofertare concurențiale, Comisia va evalua efectele ajutorului asupra concurenței și a schimburilor comerciale pe baza modului în care a fost concepută măsura și a efectului acesteia asupra pieței relevante.

4.12.2. *Ajutoare pentru costurile excepționale generate de încetarea activităților necompetitive legate de cărbune, turbă și șisturi bituminoase*

4.12.2.1. Justificarea ajutorului

436. Închiderea activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase poate genera costuri sociale și de mediu semnificative la nivelul centralelor electrice și al operațiunilor miniere. Statele membre pot decide să acopere aceste costuri excepționale pentru a atenua consecințele sociale și regionale ale închiderii.

4.12.2.2. Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

437. Prezenta secțiune stabilește norme de compatibilitate pentru măsurile luate pentru a acoperi costurile excepționale rezultate din încetarea activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.

438. Măsurile prevăzute în prezenta secțiune pot facilita tranziția socială, în materie de mediu și de siguranță a zonei în cauză.

439. Prezenta secțiune se aplică în măsura în care măsura nu este reglementată de Decizia 2010/787/UE a Consiliului ([167]).

4.12.2.3. Necesitatea și caracterul adecvat

440. Comisia va considera că ajutorul pentru costurile excepționale este necesar și adecvat în măsura în care poate contribui la atenuarea impactului social și de mediu al închiderii activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase din regiune și din statul membru în cauză.

4.12.2.4. Efectul stimulativ și proporționalitatea

441. Ajutorul de stat pentru costuri excepționale poate fi utilizat numai pentru a acoperi costurile rezultate din încetarea activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.

442. Categoriile de costuri eligibile acoperite sunt definite în anexa II. Costurile care rezultă din nerespectarea reglementărilor de mediu și costurile legate de producția curentă nu sunt eligibile.

([167]) Decizia 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive (JO L 336, 21.12.2010, p. 24).

443. Fără a aduce atingere Directivei 2004/35/CE sau altor norme relevante ale Uniunii ([168]), se poate considera că ajutoarele pentru acoperirea costurilor de mediu excepționale au un efect stimulativ numai în cazul în care entitatea sau întreprinderea aflată la originea daunelor aduse mediului nu poate fi identificată sau nu poate fi considerată răspunzătoare din punct de vedere juridic pentru finanțarea lucrărilor necesare prevenirii și corectării daunelor aduse mediului în conformitate cu principiul „poluatorul plătește".

444. Statul membru trebuie să demonstreze că s-au luat toate măsurile necesare, inclusiv acțiuni în justiție, pentru a se identifica entitatea sau întreprinderea responsabilă aflată la originea daunelor aduse mediului și pentru a o obliga să suporte costurile aferente. În cazul în care entitatea sau întreprinderea responsabilă în temeiul legislației aplicabile nu poate fi identificată sau obligată să suporte costurile, se pot acorda ajutoare pentru sprijinirea tuturor lucrărilor de remediere sau de reabilitare și se poate considera că aceste ajutoare au un efect stimulativ. Comisia poate considera că o întreprindere nu poate fi obligată să suporte costurile de remediere a daunelor aduse mediului pe care le-a cauzat dacă aceasta a încetat să aibă existență juridică proprie și nicio altă întreprindere nu poate fi considerată succesorul său legal sau economic ([169]) sau dacă securitatea financiară nu este suficientă pentru a acoperi costurile remedierii.

445. Cuantumul ajutorului trebuie să se limiteze la acoperirea costurilor excepționale ale beneficiarului și nu trebuie să depășească costurile suportate efectiv. Comisia va solicita statului membru să identifice clar și separat cuantumul ajutorului pentru fiecare categorie de costuri eligibile, astfel cum se detaliază în anexa II. În cazul în care statul membru acoperă aceste costuri pe baza estimărilor, înainte ca ele să fie suportate efectiv de beneficiar, acesta trebuie să efectueze o verificare *ex post* a costurilor suportate pe baza unor declarații detaliate prezentate de beneficiar autorității care acordă ajutorul, incluzând facturi sau certificate privind costurile excepționale suportate, și să corecteze sumele acordate în consecință.

4.12.2.5. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

446. Comisia consideră că ajutorul are efecte limitate de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale numai dacă acesta se limitează la acoperirea costurilor excepționale suportate de beneficiar.

447. Ajutorul primit pentru costuri excepționale ar trebui să fie indicat în conturile de profit și pierdere ale beneficiarului ca element separat de venit, distinct de cifra de afaceri. În cazul în care beneficiarul continuă comercializarea sau exploatarea după închiderea activităților relevante pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase, acesta trebuie să păstreze evidențe contabile exacte și separate pentru aceste activități. Ajutoarele acordate trebuie gestionate astfel încât să nu existe posibilitatea de a fi transferate către alte activități economice ale aceleiași întreprinderi.

4.13. **Ajutoare pentru studii sau servicii de consultanță cu privire la aspecte legate de climă, protecția mediului și energie**

4.13.1. *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

448. Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor pentru studii sau servicii de consultanță direct legate de proiecte sau activități care fac obiectul prezentelor orientări cu privire la aspecte legate de climă, protecția mediului și energie. Ajutoarele pot fi acordate indiferent dacă studiul sau serviciul de consultanță este urmat de o investiție care face obiectul prezentelor orientări.

449. Serviciul de studiu sau de consultanță nu trebuie să fie o activitate continuă sau periodică și nici să fie legat de costurile de exploatare obișnuite ale întreprinderii.

4.13.2. *Efectul stimulativ*

450. Cerința prevăzută la punctul 451 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

451. Se poate considera că ajutoarele pentru auditurile energetice impuse de Directiva 2012/27/UE pot fi considerate ca având un efect stimulativ numai în măsura în care auditul energetic este efectuat în plus față de auditul energetic obligatoriu în temeiul directivei respective.

([168]) A se vedea și Comunicarea Comisiei – Orientări pentru asigurarea unei înțelegeri comune a sintagmei „daună adusă mediului", astfel cum este definită la articolul 2 din Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO C 118, 7.4.2021, p. 1).

([169]) A se vedea Decizia C(2012) 558 final a Comisiei din 17 octombrie 2012 în cazul SA.33496 (2011/N) – Austria – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, considerentele 65-69 (JO C 14, 17.1.2013, p. 1).

4.13.3. *Proporționalitatea*

452. Costurile eligibile sunt costurile aferente studiului sau serviciilor de consultanță aferente proiectelor sau activităților care fac obiectul prezentelor orientări. În cazul în care doar o parte a studiului sau a serviciului de consultanță se referă la investiții care fac obiectul prezentelor orientări, costurile eligibile sunt costurile aferente acelei părți a studiului sau a serviciului de consultanță destinat investițiilor respective.

453. Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 60 % din costurile eligibile.

454. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 20 de puncte procentuale pentru studiile sau serviciile de consultanță efectuate în numele unor întreprinderi mici și cu 10 puncte procentuale pentru studiile sau serviciile de consultanță efectuate în numele unor întreprinderi mijlocii.

5. **EVALUAREA**

455. Pentru a se asigura într-o mai mare măsură că denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale este limitată, Comisia poate solicita ca schemele de ajutoare supuse obligației de notificare să facă obiectul unei evaluări *ex post*. Ar trebui evaluate schemele care au un efect potențial deosebit de ridicat de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale, adică schemele care pot restricționa sau denatura concurența în mod semnificativ dacă punerea lor în aplicare nu este reexaminată în timp util.

456. Evaluarea *ex post* va fi necesară pentru schemele de ajutoare cu bugete mari sau care conțin un element de noutate ori atunci când sunt prevăzute modificări semnificative ale pieței, ale tehnologiei sau ale reglementărilor. În orice caz, evaluarea *ex post* va fi necesară pentru schemele al căror buget sau ale căror cheltuieli contabilizate pentru ajutoarele de stat depășesc 150 de milioane EUR în fiecare an sau 750 de milioane EUR pe durata lor totală. Durata totală a schemelor include durata combinată a schemei și a oricărei scheme anterioare care a acoperit un obiectiv similar și o zonă geografică similară, începând cu 1 ianuarie 2022. Având în vedere obiectivele evaluării și pentru a nu impune o sarcină disproporționată statelor membre și proiectelor de ajutor cu un cuantum mai redus, cerința privind evaluarea *ex post* se aplică numai schemelor de ajutoare a căror durată totală depășește trei ani, începând cu 1 ianuarie 2022.

457. Se poate renunța la cerința evaluării *ex post* în privința schemelor de ajutoare care urmează direct unor scheme care au acoperit un obiectiv similar și o zonă geografică similară ce au făcut obiectul unei evaluări, pentru care a fost emis un raport de evaluare finală în conformitate cu planul de evaluare aprobat de Comisie și care nu au generat constatări negative. Orice schemă al cărei raport final de evaluare nu este conform cu planul de evaluare aprobat trebuie suspendată cu efect imediat.

458. Evaluarea *ex post* ar trebui să aibă ca obiectiv verificarea îndeplinirii ipotezelor și a condițiilor care stau la baza compatibilității schemei, în special verificarea necesității și a eficacității măsurii de ajutor din perspectiva obiectivelor sale generale și specifice, și ar trebui să ofere indicii cu privire la impactul schemei asupra concurenței și a schimburilor comerciale.

459. Statul membru trebuie să notifice un proiect de plan de evaluare, care va face parte integrantă din evaluarea schemei de către Comisie, după cum urmează:

a) împreună cu schema de ajutor, dacă bugetul acesteia pentru ajutoare de stat depășește 150 de milioane EUR într-un anumit an sau 750 de milioane EUR pe durata sa totală sau

b) în termen de 30 de zile lucrătoare de la o modificare semnificativă care majorează bugetul schemei la peste 150 de milioane EUR în orice an sau 750 de milioane EUR pe durata totală a schemei sau

c) pentru schemele care nu intră sub incidența literelor (a) sau (b), în termen de 30 de zile lucrătoare de la contabilizarea oficială a unor cheltuieli de peste 150 de milioane EUR în anul precedent.

460. Proiectul de plan de evaluare trebuie să respecte principiile metodologice comune puse la dispoziție de Comisie ([170]). Planul de evaluare aprobat de Comisie trebuie făcut public.

461. Evaluarea *ex post* trebuie să fie efectuată de un expert independent de autoritatea care acordă ajutorul, pe baza planului de evaluare. Fiecare evaluare trebuie să includă cel puțin un raport de evaluare intermediar și un raport de evaluare final. Ambele rapoarte trebuie făcute publice.

([170]) Documentul de lucru al serviciilor Comisiei – Metodologia comună de evaluare a ajutoarelor de stat, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final.

462. În cazul schemelor de ajutor care nu se încadrează în domeniul de aplicare al unui regulament de exceptare pe categorii exclusiv din cauza bugetului mare de care dispun, Comisia va evalua compatibilitatea acestor scheme numai pe baza planului de evaluare.

463. Evaluarea finală trebuie transmisă Comisiei în timp util pentru a permite analizarea posibilității de prelungire a schemei de ajutoare și cel târziu cu nouă luni înainte de expirarea acesteia. Acest termen limită ar putea fi redus pentru schemele care declanșează cerința de evaluare în ultimii doi ani de punere în aplicare. Domeniul de aplicare și modalitățile precise ale fiecărei evaluări vor fi stabilite în decizia de aprobare a schemei de ajutoare. Orice măsură de ajutor ulterioară cu un obiectiv similar trebuie să descrie modul în care au fost luate în considerare rezultatele evaluării.

6. **RAPORTAREA ȘI MONITORIZAREA**

464. Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului ([171]) și Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ([172]) prevăd că statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale.

465. Statele membre trebuie să păstreze evidențe detaliate cu privire la toate măsurile de ajutor. Evidențele trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a stabili faptul că au fost îndeplinite condițiile privind costurile eligibile și intensitățile maxime ale ajutorului. Evidențele respective trebuie păstrate 10 ani de la data acordării ajutorului și trebuie furnizate, la cerere, Comisiei.

7. **APLICABILITATEA**

466. Comisia va aplica prezentele orientări pentru evaluarea compatibilității tuturor ajutoarelor pentru climă, protecția mediului și energie supuse obligației de notificare care au fost acordate sau care urmează să fie acordate de la 27 ianuarie 2022. Ajutoarele ilegale vor fi evaluate în conformitate cu normele aplicabile la data la care s-au acordat ajutoarele.

467. Prezentele orientări înlocuiesc Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 ([173]).

468. Comisia propune statelor membre, în temeiul articolului 108 alineatul (1) din tratat, următoarele măsuri adecvate:

a) statele membre își modifică, dacă este necesar, schemele existente de ajutor pentru protecția mediului și energie pentru a le alinia la prezentele orientări până cel târziu la 31 decembrie 2023;

b) statele membre își dau acordul explicit și necondiționat cu privire la măsurile adecvate propuse la punctul 468 litera (a) în termen de două luni de la data publicării prezentelor orientări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. În absența unui răspuns, Comisia va considera că statul membru în cauză nu este de acord cu măsurile propuse.

8. **REVIZUIREA**

469. Comisia intenționează să efectueze o evaluare a prezentelor orientări începând cu 31 decembrie 2027, pentru a examina eficacitatea, eficiența, relevanța, coerența și valoarea adăugată a acestora.

470. Comisia poate decide să revizuiască sau să modifice oricând prezentele orientări în cazul în care acest lucru este necesar din motive legate de politica în materie de concurență sau pentru a ține seama de alte politici și angajamente internaționale ale Uniunii sau din orice alt motiv justificat.

([171]) Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 248, 24.9.2015, p. 9).

([172]) Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

([173]) Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (JO C 200, 28.6.2014, p. 1).

ANEXA 1

Lista sectoarelor eligibile în temeiul secțiunii 4.11

Sectoare expuse unui risc semnificativ, menționate în secțiunea 4.11.3.1	
Cod NACE	Descriere
0510	Extracția huilei
0620	Extracția gazelor naturale
0710	Extracția minereurilor de fier
0729	Extracția altor minereuri metalice neferoase
0811	Exploatarea în carieră a pietrei ornamentale și pentru construcții, calcarului, ghipsului, cretei și ardeziei
0891	Extracția mineralelor chimice și a îngrășămintelor minerale
0893	Extracția sării
0899	Alte activități extractive și de exploatare n.a.p.
1020	Prelucrarea și conservarea peștelui, crustaceelor și moluștelor
1031	Prelucrarea și conservarea cartofilor
1032	Prepararea sucurilor de fructe și legume
1039	Altă prelucrare și conservare a fructelor și legumelor
1041	Fabricarea uleiurilor și a grăsimilor
1062	Fabricarea amidonului și a produselor din amidon
1081	Fabricarea zahărului
1086	Fabricarea preparatelor alimentare omogenizate și alimentelor dietetice
1104	Fabricarea altor băuturi nedistilate, obținute prin fermentare
1106	Fabricarea malțului
1310	Pregătirea și filarea fibrelor textile
1320	Țeserea produselor textile
1330	Finisarea materialelor textile
1391	Fabricarea de metraje prin tricotare sau croșetare
1393	Fabricarea de covoare și mochete
1394	Fabricarea de odgoane, frânghii, sfori și plase
1395	Fabricarea materialelor nețesute și articolelor din materiale nețesute, cu excepția articolelor de îmbrăcăminte
1396	Fabricarea de articole tehnice și industriale din textile
1411	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele
1431	Fabricarea prin tricotare sau croșetare a ciorapilor și articolelor de galanterie

Cod NACE	Descriere
1511	Tăbăcirea și finisarea pieilor; prepararea și vopsirea blănurilor
1610	Tăierea și îndreptarea lemnului
1621	Fabricarea plăcilor de furnir și a plăcilor din lemn
1622	Fabricarea podelelor asamblate din parchet
1629	Fabricarea altor produse din lemn; fabricarea articolelor din plută, paie și din alte materiale vegetale împletite
1711	Fabricarea celulozei
1712	Fabricarea hârtiei și cartonului
1722	Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton
1724	Fabricarea tapetului
1920	Fabricarea produselor obținute prin rafinarea petrolului
2011	Fabricarea gazelor industriale
2012	Fabricarea coloranților și pigmenților
2013	Fabricarea altor produse chimice anorganice de bază
2014	Fabricarea altor produse chimice organice de bază
2015	Fabricarea îngrășămintelor și a produselor azotate
2016	Fabricarea materialelor plastice în forme primare
2017	Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare
2059	Fabricarea altor produse chimice n.a.p.
2060	Fabricarea fibrelor artificiale sau sintetice
2110	Fabricarea produselor farmaceutice de bază
2211	Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor
2219	Fabricarea altor produse din cauciuc
2221	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din plastic
2222	Fabricarea de articole de ambalare din materiale plastice
2229	Fabricarea altor produse din material plastic
2311	Fabricarea sticlei plate
2312	Prelucrarea și fasonarea sticlei plate
2313	Fabricarea sticlei cu goluri
2314	Fabricarea fibrelor din sticlă
2319	Fabricarea de sticlărie tehnică
2320	Fabricarea produselor din ceramică refractară

Cod NACE	Descriere
2331	Fabricarea plăcilor ceramice
2342	Fabricarea de obiecte sanitare din ceramică
2343	Fabricarea izolatorilor ceramici și a pieselor izolante din ceramică
2344	Fabricarea altor produse tehnice din ceramică
2349	Fabricarea altor produse ceramice
2351	Fabricarea cimentului
2391	Fabricarea de produse abrazive
2399	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, n.a.p.
2410	Producția de metale feroase de bază și a feroaliajelor
2420	Fabricarea țevilor, tuburilor, profilelor tubulare și a accesoriilor de țevărie din oțel aferente
2431	Tragerea la rece a barelor
2432	Laminare la rece a benzilor înguste
2434	Trefilarea la rece a sârmelor
2442	Producția de aluminiu
2443	Producția de plumb, zinc și staniu
2444	Producția de cupru
2445	Producția altor metale neferoase
2446	Prelucrarea combustibilului nuclear
2451	Turnarea fontei
2550	Fabricarea produselor metalice obținute prin forjare, presare, matrițare și laminare; metalurgia pulberilor
2561	Tratarea și acoperirea metalelor
2571	Fabricarea produselor de tăiat
2593	Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri
2594	Fabricarea de șuruburi, buloane și alte articole filetate; fabricarea de nituri și șaibe
2611	Fabricarea componentelor electronice
2720	Fabricarea bateriilor și acumulatorilor
2731	Fabricarea cablurilor de fibre optice
2732	Fabricarea altor fire și cabluri electrice și electronice
2790	Fabricarea altor echipamente electrice
2815	Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteză și a elementelor mecanice de transmisie
3091	Fabricarea de motociclete
3099	Fabricarea altor echipamente de transport n.a.p.

Sectoare expuse riscurilor, menționate în secțiunea 4.11.3.1

Cod NACE	Descriere
1011	Prelucrarea și conservarea cărnii
1012	Prelucrarea și conservarea cărnii de pasăre
1042	Fabricarea margarinei și a altor produse comestibile similare
1051	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor
1061	Fabricarea produselor de morărit
1072	Fabricarea biscuiților și pișcoturilor; fabricarea prăjiturilor și a produselor conservate de patiserie
1073	Fabricarea macaroanelor, tăițeilor, cușcuș-ului și a altor produse făinoase similare
1082	Fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase
1085	Fabricarea produselor alimentare preparate
1089	Fabricarea altor produse alimentare n.a.p.
1091	Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă
1092	Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de companie
1107	Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate
1723	Fabricarea articolelor de papetărie
1729	Fabricarea altor articole din hârtie și carton
2051	Fabricarea explozivilor
2052	Fabricarea cleiurilor
2332	Fabricarea cărămizilor, țiglelor și altor produse pentru construcții, din argilă arsă
2352	Fabricarea varului și ipsosului
2365	Fabricarea produselor din azbociment
2452	Turnarea oțelului
2453	Turnarea metalelor neferoase ușoare
2591	Fabricarea de recipienți, containere și alte produse similare din oțel
2592	Fabricarea ambalajelor ușoare din metal
2932	Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule

ANEXA 2

Definirea costurilor la care se face referire în secțiunea 4.12.2

1. Costuri suportate de întreprinderile care au închis sau închid activități pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase

Exclusiv următoarele categorii de costuri și numai dacă sunt rezultatul închiderii activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase:

(a) costul contribuțiilor pentru asigurările sociale datorate ca urmare a pensionării lucrătorilor înainte ca aceștia să atingă vârsta legală de pensionare;

(b) alte cheltuieli excepționale pentru lucrătorii care și-au pierdut sau sunt pe cale să își piardă locul de muncă;

(c) plata pensiilor și a indemnizațiilor, în afara sistemului legal, pentru lucrătorii care și-au pierdut sau sunt pe cale să își piardă locul de muncă și pentru cei îndreptățiți să beneficieze de astfel de plăți înaintea închiderii;

(d) costul suportat de întreprinderi pentru reconversia profesională a lucrătorilor, pentru a-i ajuta să găsească un nou loc de muncă în afara industriei cărbunelui, turbei și șisturilor bituminoase, în special costuri de formare;

(e) furnizarea unei cantități de cărbune, turbă și șisturi bituminoase în mod gratuit lucrătorilor care și-au pierdut sau sunt pe cale să își piardă locul de muncă și celor îndreptățiți să primească o astfel de cantitate anterior închiderii, sau acordarea echivalentului în bani;

(f) costuri reziduale rezultate din dispozițiile administrative, legale sau fiscale specifice industriei cărbunelui, turbei și șisturilor bituminoase;

(g) lucrări suplimentare de securitate în subteran ca urmare a închiderii activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase;

(h) pagube cauzate de activitatea minieră, cu condiția ca acestea să fi fost provocate de activitățile pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase care au fost închise sau sunt pe cale să fie închise;

(i) toate costurile justificate în mod corespunzător legate de reabilitarea fostelor centrale electrice și operațiuni miniere, inclusiv:

— costuri reziduale rezultate din contribuții către organismele responsabile de aprovizionarea cu apă și eliminarea apelor uzate;

— alte costuri reziduale rezultate din aprovizionarea cu apă și eliminarea apelor uzate;

(j) costuri reziduale pentru acoperirea asigurării de sănătate a foștilor lucrători;

(k) costuri legate de anularea sau modificarea contractelor în derulare (cu o valoare maximă care echivalează cu 6 luni de producție);

(l) deprecierea intrinsecă excepțională, cu condiția ca aceasta să fie cauzată de închiderea activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase;

(m) costuri de recultivare a solurilor de suprafață.

Majorarea valorii terenurilor trebuie să fie dedusă din costurile eligibile pentru categoriile de costuri menționate la literele (g), (h), (i) și (m).

2. Costuri suportate de mai multe întreprinderi

Exclusiv următoarele categorii de costuri:

(a) creșterea contribuțiilor, în afara sistemului legal, pentru a acoperi costurile aferente asigurărilor sociale rezultate în urma scăderii numărului de cotizanți ca urmare a închiderii activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase;

(b) cheltuielile rezultate în urma închiderii activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase, efectuate pentru aprovizionarea cu apă și eliminarea apelor uzate;

(c) creșteri ale contribuțiilor către organismele responsabile de aprovizionarea cu apă și eliminarea apelor uzate, cu condiția ca această creștere să fie rezultatul diminuării producției supuse taxării în urma închiderii activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.